



◆ 2 fevral Gənclər Günüdür

Zəfərin gəncləri



Gənclik bütün cəmiyyətlərdə uğur və dinamizm rəmzi, intellekt və mübarizə simvoludur. Gənclik bütün proseslərin avanqardı, lokomotivi, yüksək enerjinin, yeni ümidlərin, xəyalların yaradıcısı və ən əsası, bir ölkənin gələcəyidir.

Müasir Azərbaycan gəncliyi haqqında da ən müsbət fikirləri söyləmək və gənclərlə qürurlanmaq mümkündür. Bu gün Azərbaycan gəncinin səsi dünyanın ən nüfuzlu ali məktəblərində eşidilir, kreativ yaradıcı gənclərin yeni kəşfləri, ixtiraları dünya miqyasında yüksək mükafatlara layiq görülür. Azərbaycan gəncliyi bütün sahələrdə aparıcı qüvvə kimi iştirak edir, yaradıcılıq eşqi, yüksək potensialı ilə dövlətimizin inkişafı naminə çalışır.

Gənclik yeni nəsillə deməkdir. Kökünə bağlı, əcdadın yolu ilə gedən, milli, mənəvi dəyərlərinə sadıq, əylməz, alnıcaq, həm də tükenməz gücdür.

Bu gün Azərbaycan gəncliyi həm də yüksək vətənpərvərlik ruhunda böyüyən qəhrəmandır, igiddir. 44 günlük Vətən müharibəsindəki Şanlı Zəfər bunun bariz təəcəssümüdür. Məhz müstəqillik dövrünün gəncləri göstərdiyi şücaət, igidliklə adlarını Azərbaycan tarixinin şərəfli səhifələrinə yazdılar. Bu tarixi Zəfər eyni zamanda xalqın, xüsusən Azərbaycan gəncliyinin milli vətənpərvərlik ruhunun yüksək olduğunu, Vətən, dövlət, bayraq sevgisini parlaq şəkildə nümayiş etdirdi.

Ardı 10-cu səh.



O, həyatda heç zaman yadından çıxmayacaq, ölümün bir addımından olduğu və döyüşçü kimi taleyinin dəyişdiyi savaş səhnəsini Xocalının Sığnaq kəndində yaşamışdı...

O gün gənc əsgər heç bilmirdi ki, neçə saatdır sayıqlıca meşənin ortasından qıvrıla-

Ən gənc QƏHRƏMAN

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
Vüsal Yaqubovun fəxarəti və
örnek dolu döyüş gündəliyi

qıvrıla uzanan yolun mühafizəsini çəkir. Birce onu bildirdi ki, artıq günəş əyilib, axşamın toranı çökür, amma ondan arxa mövqedə olan döyüşçü yoldaşlarının düşmənlə gündortadan başlayan atışması hələ də davam edir...

Qəfildən başını çevirəndə isə üzərində iriçaplı pulemyot olan ağ rəngli bir "Pikap"ın meşənin içərisindən arxa-arkaya yola çıxdığını görür. Amma məşinin üzərindəki döyüşçünün geyiminin oxşarlığından bir anlıq təəddüdə düşür, gələnlərin özününküləmi, düşməni olmasını dəqiq kəsdirə bilmir. Və elə o bir anda beynindən minlərlə güman keçir, şübhə yaranır: ya bilmədən öz döyüşçülərini vuraraq Vətən xaini olacaqdı, ya da vurmayaq onlardan arxada vuruşan döyüşçü yoldaşlarının düşmən tərəfindən qırılmasına zəmin yaradacaqdı...

İki çıxılmaz yol arasında cırpındığı bu anda məşindəki silahının gözünü nişangaha qoyub onu vurmaq istəməsi bütün təəddüdlərinə son qoyur...

Ardı 5-ci səh.

19 yaşında ən ali hərbi təltifi aldı

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Azər Abdullazadənin döyüş yolu gənclərin vətənpərvərliyinin ən gözəl nümunələrindəndir

Hərbi xidmətdən ehtiyata buraxılmasına cəmi bir neçə gün qalmışdı. Sobirsizliklə oktyabr ayının gəlməsini gözləyirdi. Əsgərlik dövründə nümunəvi hərbi xidmət keçmiş, peşəkar tankçı kimi formalaşmışdı. Əsgərliklə bağlı yaxşı xatirələri vardı və bunları ailəsinə, dostlarına danışacaqdı. Danışdı, lakin yalnız əsgər kimi deyil, həm də Vətən müharibəsinin iştirakçısı kimi...

Söhbət Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, cəsur tankçı Azər Abdullazadədən gedir. 2001-ci il fevralın 18-də Tərtər rayonunun Cəmilili kəndində anadan olan Azər orta təhsilini başa vurduqdan sonra, 2019-cu ildə həqiqi hərbi xidmətə çağırılıb. "N" sayılı hərbi hissədə tankçı kimi qulluq edib. Vətən müharibəsinin ilk günündən döyüşlərdə iştirak edib. Göstərdiyi igidliklərə görə "Cəbhəyə gədən əsgərlərə qoşulmaq istəyirdim"

rə" medalı ilə təltif olunub, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

"Cəbhəyə gədən əsgərlərə qoşulmaq istəyirdim"

Vətən müharibəsi başlandı Azərin hərbi xidmətini başa vurmağına cəmi bir neçə gün qalmışdı. Amma ürəyində bir arzusu var idi. Cəbhəyə bölgədə böyüdüüyü, emisi Birinci Qarabağ mü-

haribəsində şəhid olduğu üçün torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşmək, şəhidlərimizin intiqamını almaq arzusu onda hələ uşaq yaşlarından yaranmışdı. 2016-cı ilin Aprel döyüşləri isə ürəyində və hafizəsində dərin iz buraxmışdı. Yaşadığı kənddən keçən orduumuz kolonlarının arxasına qaçaraq əsgərləri izləyərmiş, onlara qoşularaq torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşə yollanmaq üçün alışmışdı...

Məni hələ kiçik yaşlarımdan müharibəyə bağlayan, düşmənlə mübarizəyə səsləyən xatirələr vardı.

Ardı 6-cı səh.



Azərbaycan gəncləri fəaldır, vətənpərvərdir, biliklidir, savadlıdır. Gənclər, mən sizə inanıram, güvənirəm.

Prezident İlham Əliyev 2 fevral Azərbaycan Gəncləri Günü münasibətilə paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2 fevral - Azərbaycan Gəncləri Günü münasibətilə sosial şəbəkələrdəki hesablarında paylaşım edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımında deyir: "Azərbaycan gəncləri fəaldır, vətənpərvərdir, biliklidir, savadlıdır. Gənclər, mən sizə inanıram, güvənirəm".

Milli Məclisin iclasında Parlament Şuşa Bəyannaməsini təsdiq etdi



Fevralın 1-də Milli Məclisin yaz sessiyasında ilk plenar iclası keçirilib. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova sessiyanı açıq elan etdikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Ötən il Milli Məclisin 38 iclasının keçirildiyini, 222 qanun və qərarın qəbul edildiyini diqqətə çatdıran Sahibə Qafarova qeyd edib ki, parlamentin fəaliyyəti Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən da-

xili və xarici siyasətini qanunvericilik səviyyəsində dəstəkləməyə yönəlib, ölkənin ictimai-siyasi həyatının mühüm məsələlərinə münasibət bildirilib.

Ardı 2-ci səh.

Döyüş meydanında silahını, bayrağını atıb qaçan erməni gəncləri



Ermənistanda gənclər ağır vəziyyətdən bezib ölkəni tərk edir, ordudan yayınır, ailə qurmaq belə istəmirlər

Cənubi Qafqazın lider ölkəsi olan Azərbaycanda müasir gənclər ordusu ölkəmizin sosial-iqtisadi və ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edir.

Onlar elm, təhsil, mədəniyyət, idman və hərbi quruculuq sahəsində uğurlu qazanaraq Azərbaycanın dünyada tanınmasına, vətənimizin müdafiəsinə, ərazi bütövlüyümüz və dövlət müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsinə layiqli töhfələri verirlər.

Ardı 10-cu səh.



Azərbaycanın müdafiə naziri Ankarada Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib

Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyə Respublikasının milli müdafiə naziri Hulusi Akarın dövləti ilə qardaş ölkədə işgüzar səfərdədir.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, fevralın 1-də general-polkovnik Z.Həsənov Ankarada xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin adını daşıyan parkı ziyarət edib, Ulu Öndərin abidəsi önünə əkilil qoyub, dahi şəxsiyyətin xatirəsinə dərin ehtiramını bildirib.



Azərbaycan nümayəndə heyəti Anıtpəbri ziyarət edib

Türkiyədə işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov fevralın 1-də Türkiyə Respublikasının banisi Mustafa Kamal Atatürkün məzarını ziyarət edib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyinin nümayəndə heyəti Mustafa Kamal Atatürkün məzarı önünə əkilil qoyub, xatirəsinə ehtiramla yad edib.

Müdafiə naziri Xatirə kitabına ürk sözlərini yazıb. Səfər fevralın 2-dək davam edəcək.



Azərbaycan və Türkiyənin müdafiə nazirləri Ankarada birgə mətbuat konfransı keçiriblər

Türkiyədə işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və Türkiyənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar fevralın 1-də Ankarada birgə mətbuat konfransı keçiriblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nazir Hulusi Akar çıxışında Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə ən yüksək səviyyəyə çatmış əməkdaşlıq əlaqələrinin davam etdirildiyini xatırladı. Şuşa Bəyannaməsinin tarixi əhəmiyyətinə toxunan Hulusi Akar deyib: "Şuşa Bəyannaməsi yolumuzu, strategiyamızı müəyyən edən sənəddir. Bu sənəd əsasında gördüyümüz işlər var. Hərbi təlim, əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı işlər davam edir. Bu işlərlə birlikdə müdafiə sənayesi, Silahlı Qüvvələrimizin arsenalı ilə bağlı nə edə biləcəyimiz də danışıqlar yolu ilə müəyyən edirik. Biz bu məsələlərdə mühüm addımlar atmışıq və atmaqda davam edirik".

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı tarixi Qələbəni xatırladan nazir Hulusi Akar bildirib: "Qarabağda genişmiqyaslı işlər görülür. Kənd təsərrüfatından heyvandarlığa, sənayeden yol infrastrukturuna qədər intensiv iş və tikinti aparılır. Bu baxımdan, irəliləyiş nəcə olacağını, bunun müdafiə və təhlükəsizlik məsələlərində əksini tapmasını dair müzakirələr apardırıq. Əhəmiyyətli məsələlərdən biri də prezidentlərimizin görüşündən sonra Ermənistanla sülh əlinin uzadılmasıdır. Biz gözləyirik və ümid edirik ki, bu sülh təklifinə düzgün qiymət verəcək. Bu yolla çalışırıq ki, təkə Ermənistan ilə Azərbaycan, yaxud Ermənistan ilə Türkiyə arasında deyil, bütün Qafqazda sülh və buna uyğun olaraq firavanlıq hökm sürsün".

Yüksək qonaqpərvərliyə görə Türkiyə tərəfinə minnətdarlığını ifadə edən nazir general-polkovnik Zakir Həsənov deyib ki, birgə fəaliyyətimizin istiqamətlərini müəyyən etmişik. Bu səfər çərçivəsində Azərbaycan və Türkiyə Silahlı Qüvvələri arasında planlaşdırılan tədbirləri müzakirə edirik.



Qırxdörd günlük Vətən müharibəsindən sonra görüşləri işlərin hələ çox olduğunu diqqətə çatdıran general-polkovnik Zakir Həsənov bildirib: "Prezidentimizin tapşırığı ilə Azərbaycan Ordusunun strukturunda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin ordu strukturuna bənzər islahatlar aparılır. Bu məsələdə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycana davamlı böyük dəstəyi var. Biz bu istiqamətdə xeyli yol qət etmişik".

Yüksək əməkdaşlığa görə türkəyali hemkərlərinə minnətdarlığını ifadə edən Azərbaycan nazir əminliklə bildirib ki, qısa zamanda Azərbaycan Ordusu döyüş qabiliyyətini daha da artıraraq Türk Silahlı Qüvvələrinin bütün göstəricilərini təbiiq edəcək.

Azərbaycan gəncləri böyük Zəfərimizin qazanılmasında əsas söz sahibi oldular

"2022-ci il partiyamızın həyatında çox əlamətdar bir ildir. Bu il Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təsis olunmasının 30 illik yubileyini qeyd edəcəyik. Yubiley ili ilə bağlı YAP Mərkəzi Aparatı tərəfindən xüsusi Tədbirlər Planı hazırlanıb. İl ərzində silsilə tədbirlər davam edəcək".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri YAP Sədri İlham Əliyev bildirdi. Bu il Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təsis olunmasının 30 illik yubileyini qeyd edəcəyik. Yubiley ili ilə bağlı YAP Mərkəzi Aparatı tərəfindən xüsusi Tədbirlər Planı hazırlanıb. İl ərzində silsilə tədbirlər davam edəcək".

O bildirib ki, biz belə tədbirləri dövlətimizin, xalqımızın həyatındakı əlamətdar hadisələrlə əlaqələndiririk. 25 ildir ki, ölkəmizdə 2 fevral - Azərbaycan Gəncləri Günü qeyd olunur. Dövlət gənclər siyasətini həyata keçirən qurum olaraq bu sahəyə xüsusi diqqətin göstərilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Ardınca 1997-ci ildə 2 fevral - Azərbaycan Gəncləri Günü təsis edildi. O zamanın bugünü qədər bu əlamətdar bayramla əlaqədar tədbirlər davam edir. Eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin imzaladığı "Dövlət gənclər siyasəti haqqında" Fərmanla gənclər siyasətinin bütün konseptual əsasları, istiqamətləri əksini tapdı".

Tahir Budaqov qeyd edib ki, Ulu Öndərin Azərbaycan dövləti, xalqı qarşısında



ən böyük xidmətlərindən biri ölkədə siyasi varisiyin təmin edilməsidir: "Cənab İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildikdən sonra Azərbaycanın tarixində yeni bir mərhələ başlandı. Gənclər Prezident İlham Əliyevin hər zaman diqqət mərkəzində olub. Ölkəmizdə gəncliyin inkişafı ilə əlaqədar Prezident tərəfindən mühüm qərarlar qəbul olunub. Prezident İlham Əliyev tərəfindən Gənclər Fondunun yaradılması, gənclər üçün Prezident mükafatının təsis edilməsi, həmçinin gəncliyin inkişafına xidmət edən 10-na yaxın dövlət proqramının qəbul olunması bu baxımdan böyük əhəmiyyətə malikdir. Bütün bu işlərin əsas istiqamətlərindən biri də təbii ki, gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda, dövlətə, xalqa sədaqət ruhunda böyüməsidir ki, bu siyasət özünü 2020-ci ildə böyük Zəfərimizlə təsdiqlədi. Mehriban Prezident İlham Əliyevin siyasi rəhbərliyi dövründə yetişən gənclərimiz Qələbəmizin qazanılmasında əsas söz sahibi oldular və torpaqlarımızı işğaldan azad edərək həm tarixi ədalət, həm də Azərbaycan dövlətinin ərazi bütövlüyünü təmin etdilər. Bununla da Azərbaycan xalqının qürurlu xalq olduğunu təsdiqlədilər. Tarixi Zəfərimizdən sonra 2 fevral - Gənclər Günü tamamilə yeni bir ab-havada keçirilməsi ənənəsi yaranıb. Bu ənənə bundan sonra da davam edəcək".

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycanın müdafiə nazirini qəbul edib

Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovu qəbul edib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, qəbulda Türkiyə Respublikasının milli müdafiə naziri Hulusi Akar da iştirak edib.



Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığının inkişaf perspektivləri müzakirə olunub

Türkiyədə işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov fevralın 1-də qardaş ölkənin milli müdafiə naziri Hulusi Akar ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdən əvvəl təntənəli qarşılanma mərasimi olub. Hər iki ölkənin müdafiə nazirləri fəxri qarovulun önündən keçib, Dövlət himnləri səsləndirilib. General-polkovnik Z.Həsənov şərəf kitabını imzalayıb.

Daha sonra nümayəndə heyətlərinin də iştirakı ilə görüş olub.

İşgüzar görüşlərdə regional təhlükəsizlik, eləcə də Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə olunub. Nazir H.Akar qonaqları salamlayaraq Azərbaycan ilə



Türkiyə arasında strateji mütəfəqqiyin dostluq və qardaşlıq münasibətləri üzərində qurulduğunu xüsusi qeyd edib. Azərbaycan ilə Türkiyə arasında hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyini əminliyini bildirib.

General-polkovnik Z.Həsənov Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin göstərdiyi mənəvi və siyasi dəstəyə görə minnətdarlığını ifadə edib. Görüşlərdə vurğulanı ki, Azərbaycanın müdafiə naziri iki qardaş ölkənin dövlət başçılarının səmimi münasibətlərinin digər sahələrə olduğu kimi, hərbi əməkdaşlığa da mütəsna təsirini xüsusi vurğulayıb.

Birgə təlimlərdə hərbiçilərimizin qazandıqları təcrübənin əhəmiyyətinə toxunan tərəflər belə tədbirlərin mütəmadi keçirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər.

Görüşlərdə vurğulanı ki, Azərbaycanın müdafiə naziri Türkiyə ilə hərbi əməkdaşlığı daha da genişləndirir. Bu, regiondakı sabitliyi təmin edən əsas amillərdəndir.

Sonda media nümayəndələrinin suallarına cavablandırılıb.

General-polkovnik Z.Həsənov Vətən müharibəsində qardaş Türkiyənin göstərdiyi mənəvi və siyasi dəstəyə görə minnətdarlığını ifadə edib. Görüşlərdə vurğulanı ki, Azərbaycanın müdafiə naziri iki qardaş ölkənin dövlət başçılarının səmimi münasibətlərinin digər sahələrə olduğu kimi, hərbi əməkdaşlığa da mütəsna təsirini xüsusi vurğulayıb.

Birgə təlimlərdə hərbiçilərimizin qazandıqları təcrübənin əhəmiyyətinə toxunan tərəflər belə tədbirlərin mütəmadi keçirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər.

Görüşlərdə vurğulanı ki, Azərbaycanın müdafiə naziri Türkiyə ilə hərbi əməkdaşlığı daha da genişləndirir. Bu, regiondakı sabitliyi təmin edən əsas amillərdəndir.

Sonda media nümayəndələrinin suallarına cavablandırılıb.

Əsas məqsədimiz Azərbaycanda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin modelində Silahlı Qüvvələr yaratmaqdır

"Biz daim görüşüb iki dövləti maraqlandıran hərbi məsələləri müzakirə edirik. İlk növbədə, regiondakı hərbi-siyasi, eləcə də iktisadi hərbi əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edirik".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Türkiyədə işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin tapşırığı ilə Azərbaycan Ordusunda islahatların aparıldığını diqqətə çatdıran nazir deyib ki, bu islahatların əsas məqsədi Azərbaycanda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin modelində Silahlı Qüvvələr yaratmaqdır. Bu istiqamətdə xeyli iş görülüb. Bunun davamı olan planlarımızı müzakirə edirik.

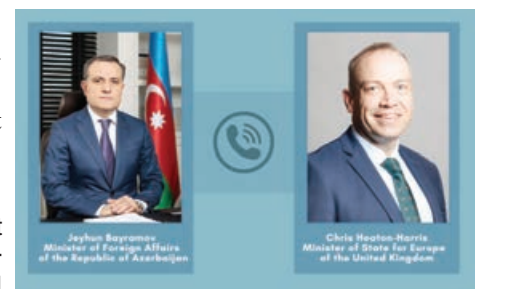
Azərbaycanla Böyük Britaniya arasında çoxtərəfli əməkdaşlıq münasibətlərinin uğurlu inkişafı ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb

Fevralın 1-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun Böyük Britaniyanın Avropa məsələləri üzrə dövlət naziri Kris Hiton-Harris arasında telefon danışıqları olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışıqları zamanı tərəflər Azərbaycan Respublikası ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı arasında çoxtərəfli əməkdaşlıq münasibətlərinin uğurlu inkişafı ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Regional təhlükəsizlik məsələləri, o cümlədən üçtərəfli bəyannamələrin icrası ilə bağlı məsələlər də müzakirə mövzusu olub.

Cari ildə iki ölkə arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyinin qeyd olunacağına istinad edən nazirlər bu münasibətdə birgə tədbirlərin keçirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıblar. Tərəflər, həmçinin bu xüsusda qarşılıqlı səfərlərin həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıblar.

Telefon danışıqları zamanı Azərbaycanın ATƏT-in Təhlükəsizlik üzrə Əməkdaşlıq Forumuna sədrliyi və sədrlik prioritetlərinin həyata keçirilməsi, habelə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər üzrə fikir mübadiləsi aparılıb.



Baş prokuror Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri ilə görüşüb

Fevralın 1-də Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Kamran Əliyev Avropa İttifaqının ölkəmizdəki nümayəndəliyinin rəhbəri Peter Mixalko ilə görüşüb.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Kamran Əliyev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə hüquq sahəsində həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlardan söhbət açıb, prokurorluğun korruptsiyaya qarşı mübarizə, dövlət ittihamının müdafiəsi, cinayət yolu ilə əldə olunmuş əmlakın bərpası və qurumun cinayət təqibindən kənar fəaliyyəti barədə məlumat verib. Baş prokuror Avropa Komissiyasının Tvinning və TAIEK alətləri çərçivəsində aktual hüquqi məsələlərə bəhs olunmuş çoxsaylı tədbirlərin həyata keçirildiyini qeyd edib.

Cari ildə başlayacaq Tvinning layihəsi çərçivəsində Azərbaycan Prokurorluğunun Litvanın hüquq-mühafizə orqanları ilə cinayət aktivlərinin bərpası sahəsində birgə fəaliyyəti əməkdaşlığımızın bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilib. Prokurorluqda beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsinə



yata keçirildiyini qeyd edib. Cari ildə başlayacaq Tvinning layihəsi çərçivəsində Azərbaycan Prokurorluğunun Litvanın hüquq-mühafizə orqanları ilə cinayət aktivlərinin bərpası sahəsində birgə fəaliyyəti əməkdaşlığımızın bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilib. Prokurorluqda beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsinə

xüsusi önəm verildiyini qeyd edən Baş prokuror Kamran Əliyev Avropa İttifaqına üzv ölkələrin hüquq-mühafizə orqanları ilə əlaqələrin genişlənməsi istiqamətində atılan addımlar barədə səfərə məlumat verib.

Yüksək qonaqpərvərliyə görə təşəkkürünü bildiren Peter Mixalko Avropa İttifaqının

Azərbaycan ilə əlaqələrə böyük önəm verdiyini və münasibətlərin müvəffəqiyyətlə inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq kəsb edən digər məsələlər, o cümlədən Avropa İttifaqının Prokurorluğu (EPPU) və Dələduzluqla Mübarizə Ofisi (OLAF) ilə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edildi.



19 yaşında ən ali hərbi təltifi aldı

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Azər Abdullazadənin döyüş yolu gənclərin vətənpərvərliyinin ən gözəl nümunələrindəndir

Əvvəli 1-ci səh.

Atam Abdullayev Rizvan Birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısıdır, birinci qrup əlidir. Əmin leytenant Abdullayev Natiq isə Birinci Qarabağ müharibəsində Ağdərə istiqamətində şəhid olub, hərbi həkim idi. Nənəmi kənd qəbiristanlığına əminin qəbrini ziyarətə hərdən mən aparırdım. Hələ onda nənəmə demişdim ki, vaxt gələcək əminin və bütün şəhidlərimizin qisasını alacağıq.

Aprəl döyüşləri də xatirəmdə böyük bir iz buraxmışdı. O zaman məktəbdə oxuyurdum, hərbi əməliyyatların gətirdiyi ərazilərə yaxın yaşayırdıq. 4 gün davam edən döyüşlərdəki atəşlərin səsi indiyədək qulağımdadır. Hər dəfə cəbhəyə gedən əsgərləri gördükdə onlara qoşulmaq istəyirdim. Böyük qaradaxım əsgərlərə yardım aparırdı, mənə isə yaşım az olduğu üçün yaxın qoymurdular. Ancaq maşınların arxasınca qaçıb əsgərlər su verirdim.

Həmin vaxt tez-tez ordumuzun erməni mövqelərini necə yarib kəçdiklərini eşidirdim. Bilirdim ki, ordumuz əlverişsiz mövqələrdən əks-hücum əməliyyatı apararaq strateji yüksəkliklərə sahib olub. Hansı ki, həmin strateji mövqələr, işğaldan azad edilmiş ərazilər imkan verirdi ki, təmas xəttində mövcud olan vəziyyətə nəzarət edək və istədiyimiz tədbiri görək. Hər kəs rayonumuzun ərazisinin bir hissəsini işğaldan azad olunmasından böyük fəxrətlə söz açırdı. Ona görə ən böyük arzum erməni işğalçılarına qarşı döyüşmək idi və görünür, qismətəm Vətən müharibəsinə imiş...

Özümüzə, gücümüzə və Ali Baş Komandanımıza inanırıq...

Azər danışıq ki, sentyabrın 27-də səhər saatlarında əsgər yoldaşları ilə birlikdə tankları təmizləyən vaxt hərbi hissəyə "hayacan" siqnalı verildi. Əvvəlcə bunun təlim üçün verilən siqnal olduğunu düşündük. Amma çox keçmədən elan olundu ki, Ermənistan cəbhə xəttində hərbi texnika töredib və ordumuz düşmənin hücumlarının qarşısını almaq üçün əks hərbi əməliyyatlara başlayıb. O, cəbhəyə yola düşməyini belə naql etdi:

"Döyüş" əmri ilə tanklarla Füzuli rayonuna doğru hərəkət etdik. Artıq Füzulidə olarkən başa düşdük ki, müharibə başlayıb. Beləliklə, 2020-ci il sentyabrın 27-dən artıq müharibənin iştirakçısı idik. Mən həyatımın əsgərlərdən fərqli bir mərhələsinə qədəm qoymuşdum. Bir vaxtlar hasədlə izlədiyim döyüşə gedən əsgərlərdən biri idim. Çox sevinirdim və əmin idim ki, torpaqlarımızı azad edəcəyik və şəhidlərimizin qisasını alacağıq. Buna qədər döyüşdə iştirak etməmişdim. Lakin Füzuliyə yetişəndə komandirdən əsgərə qədər bütün şəxsi heyət olduqca nikbin əhvali-ruhiyyəyə idi. Çünki özümlə, gücümüzlə və Ali Baş Komandanımıza inanırıq.

Azər bildirir ki, ilk gündən döyüşdə qazandıqları uğurun əsas səbəblərindən biri hərbi təlimlərdə qazandıqları təcrübə olub.

Hərbi xidmət dövründə təlimlərimiz çox olmuşdu, komandirlərimdən tankın peşəkara idarə olunmasının, düşməne döyüş zamanı effektiv zərbə endirilməsinin sirlərinə yiyələnməmişdim. Dəfələrlə düşmənin ön xəttinin yarılması üzrə məşqlər etmişdik. Ermənistan ordusunun işğal dövründə yaratdığı və möhkəmləndirdiyi müdafiə mövqelərini, mühəndis-istehkəm qurğularını görməsəm də, müəyyən təsəvvürlərim var idi.

Ermənilər bir neçə mərhələdən ibarət mürəkkəb müdafiə mövqeləri yaratmışdılar. İlk səclərdən biri avtomobil və zirehli texnikaların hərəkətinin qarşısını almaq üçün qazılan xəndək idi. Düşməni xəndəyi qazarkən torpağı öz tərəfinə tökmüşdü ki, hücum edən bölmələrimiz xəndəyi doldura bilməsənlər.

Növbəti səd tank əleyhinə mina sahəsi idi. Ondan sonra tank əleyhinə dirəklər, metal kirpilər gəlirdi. Həmçinin



piyadalar üçün minalanmış sahələr, tikanlı məftildən hazırlanmış torlar və daha nələr... Məhz peşəkərligimiz nəticəsində sürətlə və minimal itki ilə düşmənin müdafiə xətlərini yardıq və hücumla keçdik.

Elə ilk anlardan mən müharibənin nə demək olduğunu anladım. Onu da deyim ki, keçirdiyim ilk duyğu fəxarət hissi oldu. Müharibə nə qədər həyəcanlı, qan qoxulu olsa da, Vətən üçün haqq savaşa qalxan əsgərlərimiz, zabitlərimiz, çavuş və gizirlərimiz bu sədləri, istehkamları ələ yarib keçirdilər ki, düşmənin canına vəlvələ düşürdü. Silahını atıb qaçmaqdan başqa ermənilərin çarəsi qalmamışdı.

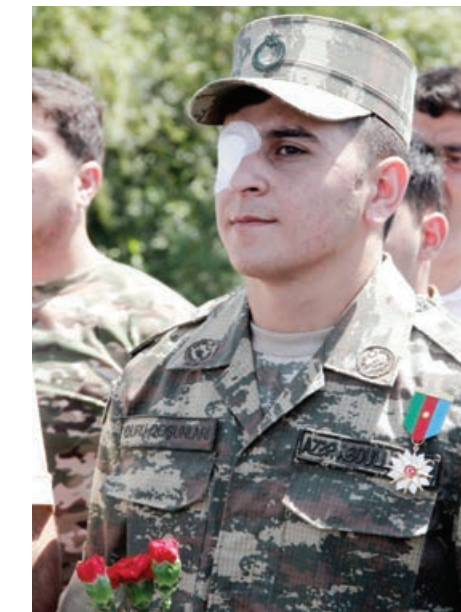
Qüdrətli Sərkərdəmizin "Dəmir yumruğu" u ilk saatdan başlayaraq qələbə qazandı

Sentyabrın 27-də Azər və döyüşçü dostları Füzuli rayonunun ərazisində tanklarla düşmənin ön xətt mövqelərini uğurla yarmağa nail olurlar. Elə əks-hücumlar həyata keçirilər ki, erməni gözəlləri belə açmağa imkan tapmırlar. Qəhrəman döyüşçü danışıq ki, ilk saatlardan düşmənin onlara ağır hərbi texnikasını və müxtəlif nəqliyyat vasitələrini məhv etdilər, atəş mövqelərini susdurdu. Onun idarə etdiyi T-90 tankı isə ələ ilk döyüşdə düşmənin bir tankını və çoxsaylı canlı qüvvəsini sıradan çıxardı:

İlk döyüşdə bizim tankımız miniaturla vuruldu, mən də yaralandım. Amma tankımız döyüş qabiliyyətini itirmədi və xəsarət almağımıza baxmayaraq döyüş tapşırığını sona qədər yerinə yetirdik. Axşam hava qaralandıq sonra mənə Füzuli rayonunun Əhmədabəyli kəndindəki hospitala getirdilər. Bir gün hospitalda müalicə aldığım sonra döyüşdə iştirak etməmişdim. Lakin Füzuliyə yetişəndə komandirdən əsgərə qədər bütün şəxsi heyət olduqca nikbin əhvali-ruhiyyəyə idi. Çünki özümlə, gücümüzlə və Ali Baş Komandanımıza inanırıq.

On xətdə əvvəlcə mənə dedilər ki, bölmələrin tank heyətləri tam komplektləşdirilib. Amma əvvəlki uğurlu döyüşümü nəzərə alaraq mənə hərbi hissənin ikinci bölüyünün tərkibinə saldılar və növbəti dəfə döyüşə girdim. Ermənilər geri çəkilsələr də, arxadakı hissələrdə mövqe tutmuşdular. Hərbi hissəmizin döyüş əmri həmin ərazilərdəki atəş nöqtələrini məhv etmək, piyada motoatıcı bölmələrimizin hücumlarını dəstəkləmək idi. Dayanmadan irəliləyirdik. İtkimiz, tanklarımızdan vurulanı olsa da, düşməni qovaraq, məhv edərək irəliləyirdik.

Cəbrayıl rayonunun Rüzgar kəndi ətrafında gedən döyüşlər zamanı ermənilər xüsusilə möhkəmləndirdikləri mövqelərindən iriçaplı silahlardan əsgərlərimizi, həm də texnikanı atəşə tuturdular. Bu, ələ bir mövqe idi ki, düşməni susdurmaq üçün dəqiq atəş açmaq lazımdır. Əvvəl başqa bir tank, sonra isə mən atəş açdım və mənim kiçik pncərədən daxil olaraq ermənilərin mövqeyini darmadağın etdi. Dö-



yüşu uğurla başa vurduq, düşmənin atəş nöqtələrini susdurduq və motoatıcı bölmələrimiz hücumla keçdik.

Döyüşdə iştirak edən 8 tankın heyətinin hamısı sağ-salamat tapşırığı yerinə yetirdi. Sonra əmr gəldi ki, tanklar iki qrupa ayrılmalıdır. Bizim qrup xüsusi təyinatlı bölmələrlə birlikdə oktyabrın əvvəllərində Cəbrayıl şəhəri istiqamətində hücumla keçdi. Qrupumuz irəliləyərək rayonun Şükürbəyli kəndinin yaxınlığında mövqe tutdu. Şükürbəyildən düz yol Cəbrayıl şəhərinə gəldi, sola burulan yol isə Zəngilan və Qubadlıya aparırdı. Hər iki istiqamətdə gedən döyüşlər zamanı düşməne sarıdıcı zərbələr vurduq.

Ermənilərin zirehli texnikasını, "UAZ" avtomobilini və iki "Ural"ı məhv etdik,

3 atəş nöqtəsini susdurduq

Azər deyir ki, Cəbrayıl rayonu ərazisində düşmənin alayının yerləşdiyi bir hərbi hissə var idi. Döyüş tapşırıqlarından biri həmin hərbi hissənin alınması idi:

Bizim tank hərəkət edərək yüksəklikdə mövqe tutdu. Baxdık ki, ermənilər hərbi hissədədilər. Ərazinin tam müşahidəsini həyata keçirdikdən sonra hərbi hissəni tank atəşinə tutmağa başladık. Bu vaxt ermənilər gizlənmək üçün toplu şəkildə hərbi hissədəki binələrə dolmuşdular. Həmin binaları yerləyəksən etdik.

Ermənilər bu döyüşdə bir neçə dəfə tanklarımızı hədəfə aldılar. Amma biz əldəki manevrlə döyüşürdük və hər dəfə atəşdən sonra cəld hərəkət edərək yerimizi dəyişirdik. 3-cü atəşdən sonra tankımızdan hədəfə düşdüüyü barədə siqnal aldıq. Tez tüstü qumbarasını atdım. Bu qumbara düşmənin nişan ala bilməməsi üçün tankı maskalayan xüsusi vasitədir. Beləliklə, ermənilər nə qədər cəhd etsələr də, bizi hədəfə ala bilmədilər.

Həmin an gördüm ki, "Ural" avtomobilinə doluşan ermənilər qaçmaq istəyirdi. Cəld serrat atəşlə məşini əsgərlərlə birlikdə mövqe uçurdum. Bu vaxt kənardan gələn vətənpərvərlikdən görün 30-a yaxın erməni bir qədər aralıdık sığınacağına doluşdu. Serrat

tank əleyhinə raketlə vurmuşdular. Zərbədən sonra huşumu itirdim. Özümə gələndə hiss etdim ki, gözlerim görmür. Həmin an fikirləşirdim ki, düşməne əsir düşməkdənsə, döyüşüb şəhid olaram. Bir az keçmiş eşitdim ki, kimsə tankın lükünü döyür, amma səsküydən onun nə dediğini başa düşə bilmirdim. Yavaş-yavaş lükü açanda bildim ki, tankın üstündəki bizim hərbi hissənin əsgəri Elsevər Hübətli idi. Elsevər mənə tankdan çıxardı. Sonra ərazidən təxliyə etdilər...

Azəri əvvəlcə Füzulinin Əhmədabəyli kəndindəki hospitala gətirilər. Onun ilk cərrahi əməliyyatını burada doğma əmisi, polkovnik Elçin Abdullayev edir. Daha sonra Müdafiə Nazirliyinin mərkəzi hospitalına köçürülür və burada növbəti dəfə əməliyyat olunur. Əməliyyatdan çıxandan sonra 4 gün komada qalır:

Ayıldandan sonra həkimlərin ilk işi mənim görüb-görmədiyimi yoxlamaq oldu. Qarşıma bir saat qoymuşdular və rəqəmləri göstərib soruşurdular: onları seçə bilərsinizmi? Cavab verirdim ki, yox.

Hospitalda bildim ki, sağ gözümü itirmişəm, sol gözümün vəziyyəti isə yaxşı deyil və görə də bilərəm, görməyə də. Çünki hələ qəlpə qalmışdı. Bundan sonra mənə yenidən əməliyyat etdilər, 4 həftə gözlerim bağlı qaldı. Daha sonra digər xəstəxanalarda müalicə aldım, təcridə xəif də olsa, görməyə başladım. Ümumiyyətlə isə, 7 dəfə əməliyyat olundum.

Tankımız vurularkən üzüm yanırdı, dişlərim sınırdı. Hospitalda həkimlərimiz bütün bu xəsarətlərimi ən yüksək səviyyədə müalicə edərək aradan götürdülər.

Müalicə müddətində Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın böyük qayğısı, diqqəti ilə əhatə olunmuşdum. Bu himayədarlıq bütün yaralı hərbiçilərə aid idi. Mehriban xanım davamlı olaraq bizim vəziyyətimizlə maraqlanırdı. Müalicəmizi şəxsi nəzarətinə götürərək, gərəklili bütün tədbirləri görürdü.

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əsgəriyəm

Azər 2020-ci ilin dekabrında hospitaldan buraxılır. Əvvəlcə xidmət etdiyi hərbi hissəyə gedir, əsgər yoldaşları və komandirləri ilə görüşür və evlərinə qayıdır:

Axşam saatlarında komandirim, polkovnik-leytenant Firdovsi Bayova zəng etdim. Sənsin hissə olundu ki, sevinc içərisindədir. Dedi ki, Azər, səni təbrik edirəm, Ali Baş Komandan İlham Əliyev sənə "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı verib.

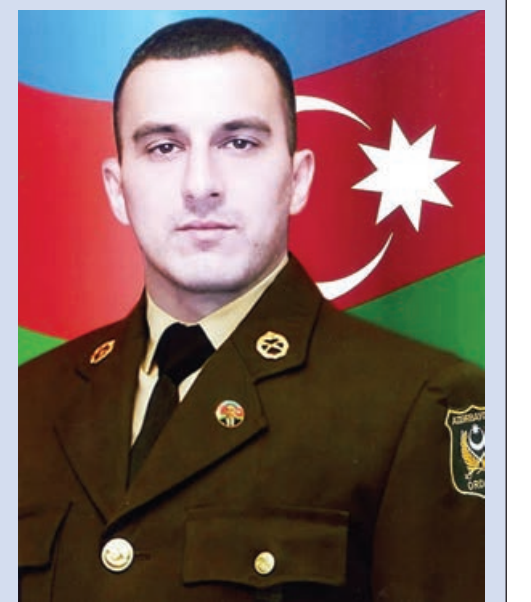
Ailəməz həm Birinci, həm də İkinci Qarabağ müharibəsində Vətən qarşısındakı borcunu layiqincə yerinə yetirib. Atamın, əminim yolunu mən, hərbi həkim olan digər əmin, o cümlədən Suqovuşan və Talış istiqamətlərində döyüşən qardaşım Yaqub Abdullazadə layiqincə davam etdik. Həm torpaqlarımızı işğaldan azad etdik, həm də əminim və bütün şəhidlərimizin qisasını aldık. İllər öncə nənəmə verdiyim sözü tutduğum üçün qürur hissi keçirirəm.

Ali Baş Komandan İlham Əliyev tərəfindən "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görülmək mənim üçün böyük şərəfdir. Həm də 83 nəfərin sırasındakı bu adı daşıyan cəmi 3 əsgərdən biriyəm.

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Azər Abdullazadənin döyüş yolu Azərbaycan gənclərinin vətənpərvərliyinin ən gözəl nümunələrindəndir. Cəsur tankçı deyir ki, qazi olsa da, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin əsgəridir və Vətən qarşısında borcunu qəhrəmancasına icra etdiyi kimi, mülki həyatda da öz vətəndaşlıq borcunu layiqincə yerinə yetirəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Şəhidlik ən uca zirvədir



Bu zirvəni fəth edənlərin ömürləri min illərlə, əslində, ölümsüzlükləri ilə ölçülür. Müqəddəsdirəmizin üz qoyduğu torpaq o zaman vətən sayılıb ki, uğrunda şəhid olublar, düşmənlə cihad çıxıblar.

Qarabağımıza iki yüz il ərzində diş qıcayan yadellərin, dünyada işğalçı, terrorçu kimi tanınan ermənilərin də diş altındakı iştah az olmadı. Amma niyyətləri bəd olduğu üçün "öz başlarını yedi"...

Qarabağın əlimizdən zorla alınmasına çalışın, 30 ilə yaxın bu diyarımızı işğaldan saxlayan, sərvətini talayan daşnakların cavabını verib, torpaqlarımızı azad edən cəngavər oğullarımız da uca zirvəyə yüksəldilər - şəhidlik məqamına!

Belə vətənpərvərlərimizin biri də 1996-cı il martın 14-də Sumqayıt dünyaya göz açan Ruslan Natiq oğlu İmanquliyev idi. Kiçik yaşlarından atasını "itirmişdi", anasının himayəsində böyümüşdü. Orta məktəbi başa vurmamış ixtisas-peşə təhsili almaqla ailənin güzəranını yaxşılaşdırmaqdan ötrü anasının dəstək almaq istəyirdi. Məhz buna görə də Sumqayıt şəhər H.Aslanov adına orta məktəbin 9-cu sinfini bitirdikdən sonra 1 nömrəli Sumqayıt şəhər peşə təhsili liyasının telekommunikasiya texnologiyalarının kompüter üzrə operatoru ixtisasına yiyələnmışdi.

2015-ci ilin iyun ayı Ruslanın həyatına əlmtədar tarix kimi yazılmışdı: o, haqiqi hərbi xidmətə çağırılmışdı. DSX-nin "N" sayılı hərbi hissəsinin çavik alıq taburunda xidmətə başlamışdı.

Hərbi xidmət müddətində başa çatdıqdan sonra anasının arzularından birini yerinə yetirib, sevib-seçdiyi Elvina xanım ilə həyatı qurmuşdu.

Anasının yeganə övladı olmasına baxmayaraq, Ruslan 2019-cu ildə yenidən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tərkibində Vətənə xidmət göstərməyi vacib saydı. Tank əleyhinə qumbaraatan taqım komandirli vəzifəsində iynat aldı. MAHXH-nin qulluqçusu işlədiyi müddətdə müxtəlif hərbi təlimlərdə fəallığı ilə seçildi.

2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan İkinci Qarabağ savaşında ön cəbhədə olanlardan biri də Ruslan İmanquliyev idi. Torpaqlarımızın bütövlüyi uğrunda aparılan mübarizənin yeni və son mərhələsi olan bu döyüşlərdə Ruslan da Vətən sədaqətinə sadıq qaldı. Füzuli istiqamətində gedən ağır döyüşlərdə fəallıq göstərən Ruslan hətta minalanmış ərazilərdən keçməyi də bacardı. Cənanı dəfə etməyə belə hazır olduğunu göstərən Ruslan ağır "artilleriya yağışı"nın altında irəliləyir. Təəssüf ki, mənfur və amansız düşmənin gülləsindən yayınamadı...

Həmin məqam igidimizin Vətən uğrunda apardıdığı döyüşlərin son anı kimi tarixə yazıldı.

Ruslan kimi qorxmaz igidlərimizin Vətənə sevgisi ilə xidməti Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamlarda da tarixləşdi. Azərbaycan Prezidentinin imzaladığı sərəncama əsasən, vəzifə borcunu şərəflə yerinə yetirdiyi üçün Ruslan Natiq oğlu İmanquliyev "Vətən uğrunda" və "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edildi.

Yeganə oğul anası Ramiyyə xanım isə şəhid balasının məzarı başında bunları söylədi: "...Mən fəxr edir və qürur duyuram ki, oğlum Vətənə layiq övlad oldu! Ruslan da faşist xislətli ermənilərdən xalqımızın qisasını aldı! Bütün şəhidlərimizin anaları kimi, mən də südmü oğluma halal edirəm! Nur içində yat, şəhid balam! 44 günlük Vətən müharibəsində Qələbə qazandıq!"

Məşədi ZEYNALOV, Sumqayıt şəhər Veteranlar Təşkilatının məsul katibi, qabaqcıl maarif xadimi



Mütərəqqi gənclər platforması

Dövlət gənclər siyasəti Naxçıvanda uğurla həyata keçirilir

Hər bir ölkədə, cəmiyyətdə siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni uğurlar bir çox amillərlə yanaşı, gənc nəslin necə formalaşmasından da asılıdır. Təsədüfi deyil ki, gənclik hər bir xalqın gələcəyini və inkişaf yolunu müəyyənləşdirən, cəmiyyətin ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edən aparıcı təbəqədir. Müasir dövrdə gənclər və idman sahəsində qazanılan uğurlar dövlətlərin ümumi inkişaf səviyyəsini, iqtisadi-sosial potensialını müəyyənləşdirən vacib meyarlardan sayılır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev gənclərin böyük himayədarı idi

Bütün bu qanunauyğunluqları dərindən bilən Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə gənc nəslin yetişməsinə, cəmiyyət üçün lazımlı insanları kimi formalaşmasına xüsusi diqqət yetirib. Hələ sovet dönəmində, ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycanın inkişafına nəzər yetirərkən, görürük ki, həmin dövrdə gənclərin təhsilində, sağlamlığına, bacarıqlı kadr kimi yetişməsinə və bu istiqamətdə digər məsələlərə xüsusi diqqətlə yanaşdığı göstərilir. O dövrdə SSRİ-nin müxtəlif respublikalarının qabaqcıl ali məktəblərində təhsil almağa göndərilən azərbaycanlıların sayı 1969-cu ildə cəmi 47 nəfər olduğu halda 1980-ci illərin əvvəllərində bu göstərici 1000 nəfərə çatmışdı. Bununla yanaşı, respublikamızın özündə ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin genişlənməsi, C.Naxçıvanski adına hərbi məktəbin yaradılması, komsovol qurumlarının fəaliyyətinin canlandırılması gənc nəslin inkişafına göstərilən diqqətin təzahürü idi. Bütövlükdə, Heydər Əliyevin respublikamızda rəhbərlik etdiyi ötən əsrin 70-80-ci illərində idarəetmədə gənclərə işə böyük önəm verilib və bu, dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edib.

1993-cü ildə xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdaraq Azərbaycan dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirərək daimi edən Ulu Öndər Heydər Əliyev ilk günlərdən gənclərin problemlərini və çağırışlarını maraqlandı. 1993-cü ilin sentyabrında Ali Sovetdə gənclərin nümayəndələrini qəbul edərək onları dinləyən, 1994-cü ilin iyulunda gənclər və idman siyasətinə həyata keçirən mərkəzi dövlət idarəetmə orqanını yaradan, bir qədər sonra bütün şəhər və rayonlarda bu nazirliyin yerli idarələrini yaradılmasına sərəncam verən, hər il büdcədən gənclər siyasəti üçün maliyyəni artırılmasını təmin edən Heydər Əliyev gənclərə bəslədiyi böyük ümidlərinə əməli işi, tarixi xidmətləri ilə təsdiqlədi.

1996-cı il fevralın 2-də Ulu Öndərin iştirakı ilə Azərbaycan Gənclərinin I Forumu keçirildi. Bu forum respublikanın hər yerində gənclərə aparılan işin canlanmasına təkan verdi. Forumdan sonra gənc istedadların "Qızıl kitab"ın təsis edilməsi, fevralın 2-nin təqvimə "Azərbaycan Gəncləri Günü" kimi daxil edilməsi, 1997-ci ildə gənc yazıçıların görüşlərinin keçirilməsi, onlar üçün fərdi təqaüdlərin ayrılması və digər tədbirlər gənclərin təşkilatlanmaya olan meyillərini artırmışa, müasir gənclər hərəkatının formalaşmasına şərait yaradı.

Prezident İlham Əliyev gənc nəslin inkişafını diqqət mərkəzində saxlayır

Fərəhli haldır ki, Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin gənclər siyasətini ardıcılıqla davam etdirir, gənc nəslin hərtərəfli və müasir tələblər baxımından inkişafı üçün sistemli iş görür. Öncə onu qeyd edim ki, cənab İlham Əliyev özü də gənc yaşlarında böyük uğurlara imza atıb. 3 il əvvəl - 2019-cu il fevralın 1-də gənclər forumunda iştirak edən Prezident İlham Əliyev öz çıxışında ilk

rə və özəl bölmələrə maliyyə dəstəyi məqsədilə "Gənclər Fondu" yaradılmışdır. 9 aprel 2002-ci ildə "Gənclər siyasəti haqqında" qanun yenidən işlənilib təsdiq olunmuşdur. Bu qanunda çoxlu maraqlı məqamlarla yanaşı, gənc ailənin yaş tərkibi də diqqətə alınmışdır. Nikaha girənlərdən birinin 35 yaş olarsa, bu cümlük gənc ailə adlanır və bir sıra imtiyazlar qazanır. Bu imtiyazlar digər qanunlarda da təsbit olunmuşdur. Belə ki, gənc ailələrə mənzil ipotekası almaq üçün güzəştli kreditlər verilir. Yeri gəlmişkən onu da qeyd edim ki, Ailə Məcəlləsində və digər qanunlarda gənc ailənin sosial müdafiəsi ilə bağlı köklü dəyişikliklər olub. Belə ki, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə gənclərin nikaha girərkən üçün yaş həddi 18-ə qaldırılıb. Nikaha girənlərin tibbi arayış təqdim etməsi icbariləşmiş, erkən yaşlı uşaqların qidalanması və 18 yaşadək onların icbari dispanserizasiyası haqqında qanun qəbul edilmişdir. "Uşaq hüquqları haqqında" qanuna bir sıra dəyişikliklər olunub, əlilliyi olan uşaqlara görə valideynlərə 80 manat müavinət ayrılıb, Əmək Məcəlləsi təkmilləşdirilib.

Onu da qeyd edim ki, əgər 2020-ci ildə ölkədə nikaha girən cümlükün sayı 25 min 348 nəfər idisə, keçən 2021-ci ildə bu rəqəm 59 min 319-a qədər artıb.

Gənclərə diqqət və qayğı kompleks xarakter daşıyır

Azərbaycanda gənclərin sosial problemlərinin həlli daim diqqət mərkəzindədir. Həyata keçirilən bütün dövlət proqramlarında bununla bağlı vacib məqamlar öz əksini tapıb. O cümlədən sosial problemləri həyata keçirilir. I və II qrup əlilliyi olan gənclərin ödənilmiş təhsil haqqı dövlət büdcəsindən maliyyələşir, eyni zamanda valideynini itirmiş imtiyazlı ailələrin gəncləri 23 yaşına qədər müavinət ala bilərlər. Bu müavinət təhsil alan bu qrup gənclərə də şamil edilir.

Dövlət başçısının "Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondunun fəaliyyətinin dəstəklənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" 2019-cu il 1 oktyabr tarixli sərəncamına əsasən, Azərbaycan Respublikasının şəhər və rayonlarında yaşayan gənc vətəndaşların dövlət gənclər siyasətinin tələblərinə uyğun şəkildə hərtərəfli inkişafın təmin olunması, bələdçilik funksiyalarını yerinə yetirən gənclər üçün mərkəzlərin yaradılması, gənclərin işsizlik səviyyəsinin aşağı salınması, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində məzunların öz regionlarında ixtisaslarına uyğun işlə təmin edilməsi, əmək bazarının tələblərinə cavab verən rəqabətqabiliyyətli gənc kadr potensialının formalaşdırılması, gənc ailələrin mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması mexanizmlərinin davamlı olaraq təkmilləşdirilməsi və digər istiqamətlərdə uğurlar əldə ediləcək.

İndiyədək bölgələrdə 40-dan çox gənclər mərkəzi, 45-ə yaxın idman kompleksi tikilib istifadəyə verilmişdir. 2009-cu ildə bu siyasət sahəsində çalışan QHT-lərə, ictimai birliklərə və özəl bölmələrə maliyyə dəstəyi məqsədilə "Gənclər Fondu" yaradılmışdır. 9 aprel 2002-ci ildə "Gənclər siyasəti haqqında" qanun yenidən işlənilib təsdiq olunmuşdur. Bu qanunda çoxlu maraqlı məqamlarla yanaşı, gənc ailənin yaş tərkibi də diqqətə alınmışdır. Nikaha girənlərdən birinin 35 yaş olarsa, bu cümlük gənc ailə adlanır və bir sıra imtiyazlar qazanır. Bu imtiyazlar digər qanunlarda da təsbit olunmuşdur. Belə ki, gənc ailələrə mənzil ipotekası almaq üçün güzəştli kreditlər verilir. Yeri gəlmişkən onu da qeyd edim ki, Ailə Məcəlləsində və digər qanunlarda gənc ailənin sosial müdafiəsi ilə bağlı köklü dəyişikliklər olub. Belə ki, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə gənclərin nikaha girərkən üçün yaş həddi 18-ə qaldırılıb. Nikaha girənlərin tibbi arayış təqdim etməsi icbariləşmiş, erkən yaşlı uşaqların qidalanması və 18 yaşadək onların icbari dispanserizasiyası haqqında qanun qəbul edilmişdir. "Uşaq hüquqları haqqında" qanuna bir sıra dəyişikliklər olunub, əlilliyi olan uşaqlara görə valideynlərə 80 manat müavinət ayrılıb, Əmək Məcəlləsi təkmilləşdirilib.

Bütün qabaqcıl tədbirlərin bir qolu da asudə vaxtın təşkil məsələsidir. Görülən bütün silsilə tədbirlərə baxmayaraq, bütün məlumatları və narkotik maddələrdən istifadə narahatlıq doğurur. Asudə vaxtın təşkil sahəsinin qorunmasında da mühüm rol oynayır. Son illərdə ölkə miqyasında mədəni-kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə, turizmin inkişafına, rekreasiya xidmətlərinin inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Bununla yanaşı, ölkədə xalqın abidələrin öyrənilməsinin və digər buna oxşar tədbirlərin miqyası genişləndirilmişdir.

Vətən müharibəsinin qəhrəmanları

Ötən il oktyabrın 21-də Zəngilan rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdə Prezident İlham Əliyev deyib: "Bu, hamımızın qələbəsidir, Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Çünki xalqımız işğal dövründə ayıldı, vətənpərvərlik, öz doğma torpaqlarını unutmadı. Hətta bu torpaqları görməyən gənclər də bu torpaqların azad edilməsi üçün işə başladılar və ölməyə qərar verdilər. Birinci sırada gənc oğullar idi ki, işğaldan sonra dünyaya gəliblər və belkə də işğal dövründə onların 5-10 yaşları var idi. Yəni bu, onu göstərir ki, xalqımız müqəddəs Zəfər gününü gözələyirdi, bütün çətinliklərə, əzab-əziyətlərə baxmayaraq bu gün gözələyir və inanır ki, bu gün gələcək və biz də sadəcə olaraq bütün xalqımızı səfərbər etmək, gəncləri vətənpərvərlik ruhunda təbiiyə etmək üçün səylər göstərdik".

Hərbi vətənpərvərlik təbiiyə belə qəhrəman övladların yetişməsinə mühüm rol oynadı. Vətən müharibəsində qazanan Qələbənin kökündə dayanan əsas amillərdən biri də Azərbaycan gənclərinin vətənə, torpağa bağlılığı oldu. Müharibənin ilk günlərdən gənclərimiz silaha sarılaraq torpaqlarımızın azadlığı uğrunda müqəddəs savaşa qalxdılar və Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Zəfər sevincini xalqımıza yaşatdılar.

Ötən əsrin 90-cı illərində Birinci Qarabağ savaşında 10 mindən çox gəncimiz canından keçdi, 30 minə yaxın insan öldü. Aprel döyüşlərində 44 günlük müharibədə 3 minə yaxın gəncimiz şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. 10 minə yaxın gənc müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri aldı. Ölkəmizdə bu qrup insanın ailələrinə və sağlamlıqlarına itirimi gənclərə qayğı göstərilir. Belə ki, bu günə qədər şəhid ailələrinə 9670 mənzil, əlillərə 7200-dən çox avtomobil təqdim edilmişdir. Onu da qeyd edək ki, 2025-ci ilə qədər daha 11 min bu qrupdan olan insana mənzil verəcək.

Respublikamızda gənclərin inkişafına, cəmiyyət həyatının bütün sahələrində fəalliyətin artırılmasına, mənəvi-ideoloji tərbiyəsinə, sağlamlığının qorunmasına xüsusi qayğı ilə yanaşılır. Azərbaycanın qüdrətli dövlətə çevrilməsi naminə gənclərin imkanlarından daha dolğun istifadə edilməsi, həmçinin bunun üçün əlverişli şəraitin yaradılması gənclər siyasətinin əsasını təşkil edir. Azərbaycan gənc nəslin problemlərini kompleks həlli, onların cəmiyyət həyatında layiqli təbəqə kimi iştirakı üçün dövlət səviyyəsində bütün addımlar atılır və gələcəkdə də lazımi işlər görülməkdədir. Məsuliyyəti artan gənclik isə bu diqqət və qayğının qiymətli göstəricisi, ölkəmizin inkişafına, beynəlxalq aləmdə nüfuzunun daha da artmasına və Prezident İlham Əliyev tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin real həyata vəsiqə qazanmasına öz töhfələrini verir.

Hadi RƏCƏBLİ,
siyasi elmlər doktoru,
professor

Həyatın ən parlaq anları gənclik dövründə yaşanır. Çünki gənclər keçmişlə yox, gələcəklə yaşayırlar. Gənclər həm də dövlətin gələcəyini hesab olunurlar. Elə buna görə də hər bir dövlətin özünəməxsus gənclər siyasəti mövcuddur. Sabahı etibarlı olurdakı gənclər istənilən dövlətlər gənclərinin sağlamlıq ruhdan formalaşması, dövlət və cəmiyyət həyatında fəal şəkildə iştirak etməsi üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir.

Bu sırada Azərbaycanda həyata keçirilən gənclər siyasəti öz üstün cəhətləri ilə bütün ölkələr üçün nümunə sayıla bilər. Respublikamızda gənclərin hərtərəfli inkişafını təmin edən bu siyasətin əsasları vaxtilə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilib. Ümumiyyətlə, əbədiyaşar şəxsiyyət Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik fəaliyyətində gənclər siyasəti xüsusi yer tutur. Ulu Öndər Azərbaycan gəncliyini inkişaf yoluna çıxararaq, bu təbəqənin cəmiyyətə layiqli inteqrasiyası istiqamətində mühüm addımlar atıb. Mehriban xanım Əliyevnin təşəbbüsü ilə 1996-cı il fevralın 2-də keçirilən Azərbaycan gənclərinin I Forumu respublikamızın siyasi-ictimai həyatında yaddaqalan hadisəyə çevrilib. Heydər Əliyevin fərmanı ilə gənclərin I Forumu keçirildi. 2 fevral hər il respublikamızda Gənclər Günü kimi qeyd olunur.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsləri ilə respublikamızda gənclərin sağlamlıq ruhdan böyüməsi istiqamətində ardıcıl və sistemli tədbirlər həyata keçirilib. Bu məqsədlə dövlət gənclər siyasətinin mükməlləşdirilməsi üçün qanunvericilik, əsas vəzifələr və istiqamətlər müəyyənləşdirilib. Azərbaycanda təhsil, mədəniyyət, idman inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər paralel olaraq gənc nəslin öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirməsi üçün geniş imkanlar yaradıb.

Bu kursun layiqli davamçısı kimi cənab Prezident İlham Əliyevin gənc nəslin inkişafı üçün həyata keçirdiyi fəaliyyət bütövlükdə dövlət gənclər siyasətini yeni mərhələyə qaldırıb. Son 18 ildə mühtərəm İlham Əliyev tərəfindən bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər, müxtəlif dövlət proqramlarının qəbul edilməsi, gənclərin xarici ölkələrdə təhsil imkanlarının daha da genişləndirilməsi, innovativ təşəbbüslərinin dəstəklənməsi, onlar üçün təqaüdlərin təsis olunması, dövlət idarəetməsinə gənc kadrlara etimad göstərilməsi gənclər siyasətinin kompleks xarakter daşdığına göstərir. Bütün bunları layiqincə dəyərləndirən Azərbaycan gənc cəmiyyət həyatının bütün sferalarında, o cümlədən dövlət idarəetməsinə ona göstərilən etimadla uğurla doğrultmaqdadır.

Müasir gənclik həm də vətənpərvərdir. 2020-ci ilin Vətən müharibəsi bunun bariz təəcəssümü oldu. Əldə silah torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşən, bu yolda müqəddəs şəhidlik məqamına ucalan qəhrəmanlarımızın böyük əksəriyyəti məhz gənclərimiz idi. Onların əziz xatirəsi hər zaman xalqımızın qəlbində yaşayacaq.

Prezident İlham Əliyevin gənclər siyasəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında da uğurla həyata keçirilir. Bu sahədə muxtar respublika rəhbərliyinin hərtərəfli dəstəyi ilə Naxçıvan Gənclər Fondunun həyata keçirdiyi tədbirlər dövlət gənclər siyasətinin bu qədim yurd yerimizdə uğurla reallaşmasını təmin edir. Gənclərin muxtar respublikanın sosial, ictimai-siyasi və mədəni həyatında yaxından iştirakının təmin edilməsi, onların təşəbbüskarlığını stimullaşdırılması və artırılması 2021-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər Fondu tərəfindən diqqət mərkəzində saxlanılıb. Bu baxımdan 2021-ci il Gənclər Fondu üçün əlamətdar hadisələrə yadda qalır. Fondun təşkilatçılığı ilə il ərzində gənclər arasında müxtəlif müsabiqələr, mədəni tədbirlər, intellektual oyunlar keçirilib, yay məktəbləri və düşərgələr təşkil olunub. Ötən il ərzində Naxçıvan şəhərində "Azərbaycan-Türkiyə Gənclərinin Beynəlxalq Zəfər Düşərgəsi", Türkiyə Respublikasının Qaziantep şəhərində "Azərbaycan-Türkiyə Gənclərinin II Beynəlxalq Zəfər Düşərgəsi", Ağbulağ İstirahət Mərkəzində "Elm və İnnovasiya Düşərgəsi", "STEAM Yay Məktəbi", "Şəhid və Qazi Övladları üçün Zəfər Düşərgəsi", "Gənclər təşkilatlarının 2022-ci il üçün fevralıy strategiyasının planlaşdırılması düşərgəsi" və "Marş irlə" hərbi simulyasiyalı düşərgə təşkil olunub.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər fondlarının dəstəyi, Azərbaycan Kəndüzlü Təşkilatları İttifaqının təşkilatçılığı ilə ölkənin aparıcı könüllü təşkilatlarının rəhbərlərinin Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfərləri təşkil olunub. Naxçıvan Gənclər Fondu ilə Azərbaycan Kəndüzlü Təşkilatları İttifaqı arasında könüllülük sahəsində əməkdaşlığın inkişafı, eləcə də könüllülərin şəxsi və peşəkar inkişafı istiqamətində ortaq layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə əməkdaşlığa dair memorandum imzalanıb. Ötən ilin dekabrında "Azərbaycan Könüllülük Həftəsi" çərçivəsində Bakı Konqres Mərkəzində təşkil olunan "Azərbaycan Könüllülərinin IV Həmrəylik Forumu"nda Naxçıvan Gənclər Fondunun könüllülərinin də iştirakı təmin olunub.

Qeyd olunanlar Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər Fondu tərəfindən görülen işlərin bir qismidir. Bütövlükdə, 2021-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər Fondu tərəfindən 190 layihə və tədbir keçirilib. Keçirilən tədbirlərdə 7 minə yaxın gənc iştirak edib. Naxçıvan Gənclər Fondu bundan sonra da öz işini günün tələbləri səviyyəsində quracaq, gənclərin muxtar respublikanın ictimai-siyasi və mədəni həyatında yaxından iştirakının təmin edilməsi, onların təşəbbüskarlığını stimullaşdırılması və artırılması, asudə vaxtlarının səmərəli təşkil, bilik və bacarıqlarının artırılması, könüllülük fəaliyyətində fəal iştirakları, eləcə də vətənpərvər və layiqli vətəndaş kimi yetişmələri üçün zəruri tədbirləri davam etdirəcək.

Cəbi QULİYEV,
Milli Məclisin deputatı,
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Gənclər Fondunun icraçı direktoru



Vətənpərvər gənclik gələcəyimizin təminatıdır

Azərbaycan ona görə xoşbəxt ölkədir ki, onun gəncliyi müstəqilliyimizin əbədi və dönməz olması üçün gələcək hədəflər haqqında düşünür, çalışır, vuruşur, yerini gəldikdə canından belə keçir. Bu cür vətənpərvər gənc nəslin yetişdirilməsi uzunmüddətli, davamlı strateji siyasətin nəticəsidir.

Gənclər siyasətinin təməl prinsipləri tarixi dövərdə

Tarixə nəzər salsaq görürük ki, gənclərə yönəlik siyasətin təməli hələ sovet dövründən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin birinci hakimiyyət dövründən qoyulub. Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1970-1985-ci illər ərzində SSRİ-nin 170 qabaqcıl ali məktəbinə 3500 azərbaycanlı gənc göndərilib. Həmin zaman hərbi sahədə təhsilini inkişafına xüsusi olaraq diqqət yetirilirdi. SSRİ-nin kosmik uçuşlara hazırlıq mərkəzində azərbaycanlı gənclərin olmamasından narahətlik keçirən Azərbaycan rəhbəri gənclərin ali təyيارçılıq məktəblərini göndərilməsini şəxsi nəzarətinə götürmüşdü.

Ulu Öndər 70-ci illərdə Mərkəzi Komitədə təhsillə bağlı müşavirə zamanı təhsil nazirini və ali məktəb rektorlarını dinlədikdən sonra Ümumqoşun Komandirliyi Məktəbinin reisini çıxışa dəvət edərkən sual verir: "Tələbələr içərisində yerli əhalinin nümayəndələri nə qədərdir?" Aldığı cavabdan, yeni azərbaycanlıların hərbi təhsilə zəif cəlb olunmasından çox narazı qalan Heydər Əliyev məktəbin reisini buna görə çox kəskin surətdə məzəmmət edir və ona konkret tapşırıqlar verir. Bir müddətdən sonra eyni məzmunlu müşavirədə Heydər Əliyev Ümumqoşun Komandirliyi Məktəbinin reisini yeni kitabət kürsüsünə dəvət edərkən bu mühüm işin gedişi, xüsusilə yerli əhalinin bu sahədə təhsilə cəlb edilməsinin faizi ilə maraqlandı və müəyyən irəliləyiş olmasına baxmayaraq, yene narazı qaldığını bildirir.

Ulu Öndər deyir: "Yerli əhalinin nümayəndələrini təyيارçılıq məktəblərinə göndərmək lazımdır. Təyيارçılıq həzrləmək lazımdır. Bu günlərdə kosmonavtlar dəstəsinin tərkibi ilə maraqlandı. Dəstəyə bir nəfər də olsun azərbaycanlın cəlb olunmamasından narazılığını bildirdim. Mənə məlumat verildik ki, kosmonavtlar dəstəsinə ancaq təyيارçılıq məktəblərini bitirənləri götürürlər. Bu məsələ ilə də maraqlandı. Aydın oldu ki, SSRİ-nin təyيارçılıq məktəblərində Azərbaycanın yerli əhalisinin bir nəfər də olsun nümayəndəsi təhsil almır. Bəs, siz hara baxırsınız?"

Azərbaycanın gələcək inkişafına yönəlik strateji əhəmiyyətli bütün işlər Heydər Əliyev şəxsin özü başçılıq edirdi. Bir sözlə, daim xalqın gələcəyini düşündən böyük azərbaycanlı hələ o vaxtlar zamanı qabaqlayaraq XXI yüzilliyin Azərbaycanı üçün güclü kadr potensialı yaradırdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev özü bu məsələlərə belə qiymət verir: "Azərbaycanın sovet dövründə inkişafının ən bariz nəticəsi odur ki, həmin dövrdə yarımsənaye iqtisadi, elmi-texniki və mədəni potensial respublikamızın müstəqil dövlət kimi fəaliyyət göstərməsi üçün möhkəm zəmin yaratmışdır!"

Heydər Əliyevin Azərbaycan gəncliyinə yönəlik strateji siyasəti fəaliyyətinin qayəsini onun müstəqillik dövrü üçün kadr potensialının artırılması təşkil edirdi. Dahi şəxsiyyət deyirdi ki, hər bir Azərbaycan gəncliyi hər şeydən çox, hər

şeydən artıq müstəqil Azərbaycanda bugünü, gələcəyi haqqında düşünməlidir!

Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıtması müstəqillik dövründə müasir çağırışlara cavab verən yeni gənclər siyasətinin strateji hədəflərini və əsas prioritetlərini müəyyən etdi.

Gənc nəslin düzgün tərbiyə edilməsində gənclər siyasətinin bir inzibati təsisat ətrafında birləşdirilməsinin zəruriliyini nəzərə alaraq, Ulu Öndər 26 iyul 1994-cü ildə Gənclər və İdman Nazirliyini yaradırdı. Nazirlik yaradıldıqdan sonra dövlət gənclər siyasəti sahəsində mühüm işlər həyata keçirilməyə başlandı. Bu siyasətin davamı olaraq 26 yanvar 1996-cı ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin imzaladığı sərəncama əsasən 2 fevral tarixində Azərbaycan Respublikası gənclərinin ilk forumunun keçirilməsi qərar alındı. Bu forumun keçirilməsi ilə dövlət siyasətində gənclərə diqqət, qayğı daha da artırıldı. Forum müstəqil Azərbaycan Respublikasının gəncləri qarşısında duran mühüm vəzifələrini həyata keçirilməsinə təkan verdi. Həminin Heydər Əliyev 22 iyul 1996-cı il tarixli fərmanı ilə istedadlı gənclərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin şəxsi himayəsini, onların yaradıcılıq potensialının inkişaf etdirmək üçün dövlət qayğısını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan gənc istedadlarının "Qızıl kitabı" və o kitabla adları yazılmış gənc istedadlara təqdim etmək üçün xüsusi təqaüd təsis edildi.

Azərbaycan Gəncləri Günü

Heydər Əliyev deyirdi ki, hər bir xalqın, hər bir millətin, hər bir ölkənin gəncləri onun həmişə gücüdür, həm də sabahıdır, ümididir.

Ulu Öndər 2 fevral 1997-ci il tarixli fərmanı ilə fevralın 2-si Azərbaycan Gəncləri Günü elan edildi. Həmin vaxtdan etibarən bu gün MDB məkanında və Şərqi Avropa ölkələrində 100-dən çox ölkədə Azərbaycan gəncləri üçün qeyd edilməyə başlandı.

Gənclər strateji siyasətinin davamlılığını təmin etmək məqsədi ilə qanunvericilik bazasının möhkəmləndirilməsi üçün ardıcıl olaraq Ulu Öndər tərəfindən yeni fərmanlar imzalandı. 29 iyul 1999-cu il tarixli "Dövlət gənclər siyasəti haqqında" fərman və 9 aprel 2002-ci il tarixli "Gənclər siyasəti haqqında" qanun da bu məqsədə xidmət edirdi. Sözügedən qanunların qəbul edilməsi ilə bu sahədə qanunvericilik bazası möhkəmləndi və dövlət gənclər siyasəti daha da düzgün istiqamət aldı.

"Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi daimidir, əbədidir, dönməzdir, sarsılmazdır. Hər bir gənc Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirmək, inkişaf etdirmək, yaşatmaq üçün çalışmalıdır və öz xidmətlərini göstərməlidir" deyə gənclərə yönəlik bu fikirləri səsləndirən Heydər Əliyev öz strateji məqsəd və hədəflərini aydın şəkildə göstərirdi. Dahi siyasətçi başqa bir kəlamında "Hər bir xalqın, hər bir millətin, hər bir ölkənin gəncləri onun həmişə gücüdür, həm də sabahıdır, ümididir" söyləyirdi.

Uğurlu siyasəti varis Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Heydər Əliyevin gənclərə yönəlik siyasətini daha da dinamik şəkildə davam etdirdi. Prezident İlham Əliyev 16 aprel 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici

ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı"ni təsdiq etməklə ölkənin gələcək kadr potensialının intellektual gənclikdən keçdiyinə diqqət çəkdi.

Gənclər Günündən "Gənclər ili" nə

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanda Gənclər Gününi təsis etdi, siyasəti varisi Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2007-ci il ölkədə "Gənclər ili" elan edildi. Bununla da Azərbaycan gənclərinin ölkənin ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatında fəal iştirakı, sosial problemlərinin həlli və hüquqlarının müdafiəsinin təmin edilməsi, gənclər siyasətinin bütün istiqamətləri üzrə müvafiq dövlət proqramının sərəncamı həyata keçirilməsi, gənc istedadlara dövlət qayğısının artırılması, elm, təhsil, gənclərin xidmətlərini qiymətləndirilməsinə yönəlik siyasət daha da möhkəmləndi.

Prezidentin 2011-ci il 7 iyul tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı, 2011-ci il 19 dekabr tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyi yanında Gənclər Fondunun yaradılması əsası Ulu Öndər tərəfindən qoyulmuş gənclər siyasətinin elmi-nəzəri əsaslarına bağlılığını, əməli nəticələrinin, davamlılığını daha bir ayarı sübutdu.

Prezident İlham Əliyevin gənc idmançılarını yetişdirilməsinə yönəlik siyasəti də öz uğurlu nəticələrini verdi. Təsədüfi deyil ki, beynəlxalq yarışlarda qazanan idman nailiyyətlərimizin sayı ildən-ilə artır. Azərbaycanın "Rio-2016" XXXI Yay Olimpiya Oyunlarında 18 medal qazanaraq bu göstəriciyə görə 14-cü yerdə qərarlaşması bu sahəyə göstərilən diqqət və qayğının bariz nümunəsi idi. Milli komandamızın ölkəmizdə yüksək səviyyədə keçirilən "Baki-2015" I Avropa Oyunlarında ikinci, "Baki-2017" IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında birinci yerləri tutması, şahmatçılarımızın üçüncü dəfə Avropa çempionu olmaları Azərbaycan gənclərinin son illərdə idman sahəsində qazandıqları uğurların əyani göstəriciləridir.

Müasir dövrdə elmin və texnologiyanın sürətli inkişafını, postneft dövrünün başlanmasını, eyni zamanda Azərbaycan dövlətinin gənclərə bağlı zamanın tələblərinə uyğun siyasət yürütməsinin zəruriliyini nəzərə alaraq "Könüllülük həftəsi"ni təsis etmək məqsədilə 26 yanvar 2015-ci il tarixində "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin inkişaf Strategiyası"ni təsdiq etməklə bir daha diqqəti bu istiqamətə yönəltdi. Həminin Prezident İlham Əliyev gənclərimizin dini ekstremizim, separatizm, beynəlxalq terrorizmi kimi təhlükəli, zərərli təsirin altına düşməsinin qarşısını alan yeni iş metodlarının tətbiqi zərurətini də əlaqədar "Azərbaycan gəncliyi 2017-2021-ci illərdə" Dövlət Proqramının təsdiq olunmasına dair sərəncam imzaladı.

Prezidentin gənclərə dəstək yönündə verdiyi mühüm və əlamətdar qərarlardan danışırsaq 22 iyul 2013-cü il tarixində ölkədə ilk dəfə "Gənclər üçün Prezident Mükafatı"nın təsis edilməsi qeyd etməyə mümkündür deyil. Elm, mədəniyyət, o cümlədən ədəbiyyat və incəsənət, təhsil, gənclər siyasəti və gənclər işi, ictimai və sosialö-nümlü fəaliyyət, innovasiya və sahibkarlıq fəaliyyəti sahələrində xüsusi fərqlənən 10 nəfər gənc ildə bir dəfə 10000 (on min) manat məbləğində pul mükafatının veril-

məsi yaradıcı gəncliyə böyük dəstəkdir.

Gəncə şəhərinin 2016-cı ildə Avropa Gənclər Paytaxtı adına layiq görülməsini də gənclərlə bağlı uğurlu siyasətin nəticələrindən hesab etmək olar. Prezident İlham Əliyevin 24 fevral 2016-cı il tarixində "Gəncə şəhərinin "2016-cı il Avropa gənclər paytaxtı" seçilməsi ilə əlaqədar tədbirlər haqqında" sərəncamı imzalaması sözügedən tədbirlərin yüksək səviyyədə keçirilməsinə dövlət dəstəyinin təzahürüdür.

Prezident İlham Əliyevin 26 iyul 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə təsis edilən "Yüksəliş" müsabiqəsi də intellektual səviyyəsi və idarəçilik keyfiyyətləri yüksək olan perspektiv rəhbər şəxslərin müəyyən edilməsinə, dəstəklənməsinə və ölkədə kadr ehtiyatı bankının yaradılmasına gözəl bir töhfədir.

"Könüllülük ili" töhfəsi

Şübhəsiz ki, müasir Azərbaycan gəncliyinin formalaşmasında danışırsaq "Könüllülər hərəkatı"ndan və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın müstəsna xidmətlərindən danışmaq mümkündür deyil.

Ölkəmizin "ASAN Könüllüləri" Təşkilatı, "Bir könüllü" Tələbələrini Əməkdaşlığı İctimai Birliyi, "Könüllü DOST" İctimai Birliyi, "Aqrar İnkişaf Könüllüləri" İctimai Birliyi, "İslahat Könüllüləri" Təşkilatı, "Nəqliyyat Könüllüləri" Proqramı, "Miqrasiya Könüllüsü" İctimai Birliyi, "Könüllü gömrükcü" Dəstəsi, "Turizm Könüllüləri" Təşkilatı, "Eko könüllüləri" Qrupu, Könüllülər Proqramı, Qrupu, "Gənc Könüllülər" Hərəkatı, "Azərbaycan Diaspor Könüllüləri" Proqramı, "Ədliyyə Könüllüləri" İctimai Birliyi, "Könüllü Qida Nəzarətçisi" "eSAS" Könüllülük proqramı və digər könüllü təşkilatlarında birleşən yüz minlərlə Azərbaycan gəncliyi özlərinin sağlamlıq gələcəklərini, təməllərini mehiz burada qoyurlar. Könüllülər həmçinin ölkəmizin ev sahibliyi etdiyi mötəbər beynəlxalq yarışları olan "Eurovision-2012" mahnı müsabiqəsi, 2015-ci il I Avropa Oyunları, 2017-ci il IV İslam Həmrəyliyi Oyunları, "Formula-1" yarışlarının keçirilməsində misilsiz rol oynayıblar.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə Azərbaycanın ilk dəfə "Könüllülük həftəsi"ni təsis etməsi və 2020-ci ilin "Könüllü ili" elan edilməsi ilə bu hərəkat daha da geniş vüsət aldı. Azərbaycan gəncləri öz şəxsi iradəsi ilə, heç bir maddi qarşılıq gözləmədən ölkəmizin inkişafı və tərəqqisi-nə töhfə vermək məqsədilə könüllü fəaliyyəti ilə məşğul olurlar. Sonrakı mərhələdə isə könüllülər əsas kadr potensialına çevrilirlər.

"Biz birlikdə güclüyük!"

Son illər bütün dünyanı bürüyən pandemiya təhlükəsinin ölkəmizdə yayılmasının qarşısını almaq istiqamətində Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın çağırışına cavab olaraq Azərbaycan könüllüləri hökumətə dəstək fəaliyyətində xüsusi rol oynadırlar.

Pandemiyanın ilk başladığı günlərdən "Könüllü Qonşu", "Böyüklərimizi qoruyaq" və digər aksiyalara start verildi. Aksiyalar çərçivəsində könüllülər ölkəmizin dörd bir yanında yaşlı vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyini qorunması məqsədilə onların evlərini tərk etməmələri üçün

ərzaq və dərman kimi zəruri ehtiyatları operativ şəkildə həll edərkən, kömək göstərdilər. O cümlədən iş yerləri itirmiş, ehtiyacı olan ailələrə ərzaq və digər yardımların edilməsində yaxından iştirak etdilər.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə yaradılan "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi pandemiya dövründə genişmiqyaslı yardım layihələri həyata keçirdi. Könüllülər bütün bu sözügedən aksiyalarda böyük həvəslə iştirak edib, "Biz birlikdə güclüyük!" şüarını rəhbər tutaraq belə bir çətin dövərdə dövlətin yanında olduqlar, cəmiyyətə fayda verdilər və xalqımızın birlikdə daha güclü olduğunu bir daha sübut etdilər.

Azərbaycan könüllülərinin 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə göstərdikləri fəaliyyət nəticəsində ölkəmizin haqlı səsinin dünyaya çatdırılmasına nail olundu. Bundan başqa, müharibə və postmüharibə dövründə şəhid və qazi ailələrinə edilən maddi və mənəvi yardımlar bu insanların çətin günlərində könüllülərimizin də münasibəti sayəsində dövlətimizin vətəndaşının yanında olduğunu bir daha təsdiqlədi.

Uğurlu siyasətin bəhrəsi

Hər bir siyasət öz nəticəsinə görə qiymətləndirilir. Qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycanın gənclər siyasəti möhkəm təməllər üzərində qurulub. "Mənim gənclərə xüsusi münasibət var, mənim ürəyim sizinlədir. Siz bütün işlərdə mənə arxalana bilərsiniz. Mən də sizə arxalanıram" söyləyən Prezident İlham Əliyev gənclərə özünün arasında qarşılıqlı etimadın olduğunu göstərir.

Başqa bir çıxışında Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev bildirirdi: "Bu gün Azərbaycan gəncləri cəmiyyətimizin fəal hissesidir. Biz haqlı olaraq gənclərimizlə fəxr edə bilərik. Bizim gənclərimiz torpaq uğrunda, Vətən uğrunda vuruşurlar. Bizim şəhidlərimizin böyük əksəriyyəti gənclərimiz olubdur. Bizim gənclərimiz hərbi qələbələrimizi şərtləndiriblər".

44 günlük Vətən müharibəsinə münasibətdə cənab Prezidentin səsləndirdiyi "Biz bu vəziyyətlə barışmadıq və mən dəfələrlə deyirdim ki, heç vaxt Azərbaycan xalqı bu vəziyyətlə barışmayacaq. Siyasəti, iqtisadi, hərbi, mənəvi istiqamətdə, gənc nəslin tərbiyə edilməsi istiqamətində məqsədyönlü siyasət aparılmalı və ehtiyat gəncliyi yetişdi ki, canını fəda etdi torpaq uğrunda. Ehtiyat gəncliyi yetişdi ki, öz qanıcanı bahasına torpağımızı düşmənlərdən ald. Müharibədə bütün nəsilərin nümayəndələri iştirak ediblər, qəhrəmanlıq göstəriblər. Amma hər kəs bilməlidir ki, əsas missiyanı mənim Prezidentlik dövründə yetişən gənclər yerinə yetiriblər, 2003-cü ildə uşaqların gəncliyinə yerinə yetiriblər. İlk növbədə, biz onlara borcluuyq, bütün Azərbaycan xalqına borcluuyq. Bütün xalqımız bu Qələbəni yaxınlaşdırırdı və bütün amillər birleşərək bu müharibənin nəticələrini şərtləndirdi" fikirləri Azərbaycan gəncliyinin vətənpərvər ruhda yetişdirilməsi istiqamətində aparılan siyasətin doğruluğunu bir daha təsdiq etdi!

Azərbaycan gəncliyi gələcəyimizin təminatçısıdır! Yeni zəvərlərdə sizləri görmək ümidi ilə Gənclər Günüünüz mübarək!

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri

Milli dəyərlərin sadiq daşıyıcıları

Çağdaş dövrümüzdə dövlətin inkişaf səviyyəsinə və aydın gələcəyini müəyyənləşdirən vacib meyarlardan biri də gənclərlə iş sahəsində əldə olunan nailiyyətlərdir. Bu reallığı düzgün dəyərləndirən Ulu Öndər Heydər Əliyev gənclərə hər zaman malik olduqları bacarıq, qabiliyyət və intellektual imkanlar müqabilində geniş meydan verməyin fərqlərini kimi çıxış etmiş, bu təbəqəyə daim böyük diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır.

Təsədüfi deyil ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda gənc nəslin problemlərinin həlli dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrildi. Mehiz Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə 1996-cı ildən Azərbaycan gənclərinin forumlarının keçirilməsinə başlandı. Respublikanın hər yerində gənclərə aparılan işin nəzərəcarpacaq dərəcədə canlandığını nəzərə alaraq Heydər Əliyev 1997-ci ildə imzaladığı sərəncamla gəncləri I Forumunun keçirildiyi günü - fevralın 2-sini Azərbaycan Gəncləri Günü elan etdi. Artıq 25-ci ildir ki, bu tarix respublikamızda Gənclər Günü kimi qeyd olunur.

Təməli Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan gənclər siyasətinin müasir mərhələdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi bu sahədə mühüm uğurlara yol açdı. Otən 18 ildə gənclərlə bağlı bir neçə dövlət proqramının, o cümlədən "2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin inkişaf Strategiyası"nın qəbul edilməsi gənclərin cəmiyyət həyatında daha fəal iştirakına, onların xarici ölkələrdə təhsil almalarına, öz bilik və bacarıqlarını realizə etmələrinə geniş imkan yaradırdı. Bütün bunlarla yanaşı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Gənclər Fondunun, regionalarda gənclər evinin yaradılması dövlət gənclər siyasətinin daha uğurlu nəticələr əldə etməsinə təkan verir.

Azərbaycanın gənclər siyasətində əsas istiqamətlərdən biri idmanın inkişaf etdirilməsinə, gənc nəslin sağlam ruhda formalaşmasına nail olmaqdır. Bu gün respublikamızda 40-dan artıq olimpiya idman kompleksinin fəaliyyət göstərməsi, idmanın ayrı-ayrı növləri üzrə müasir komplekslərin yaradılması bu siyasətin uğurla həyata keçirilməsindən xəbər verir. Bu qayğıni yüksək dəyərləndirən gənclərimiz üzərlərinə düşən vəzifələri layiqincə doğruldular. Təsədüfi deyil ki, idmanın müxtəlif növləri üzrə beynəlxalq miqyaslı yarışlarda Azərbaycanı təmsil edən gənclərimiz böyük nailiyyətlər qazanırlar. Qalib olmaqla uğurlu bayrağımızı ucaldan, himnimizi səsləndirən mehiz gənc nəslin təmsilçiləridir. Beynəlxalq yarışlarda qələbə qazanan gənc idmançılar layiqincə qiymətləndirilməsi də onların yeni uğurlara imza atmasında mühüm rol oynayır.

"Bizim gənclərimiz idmanda böyük qələbələr qazanırlar, başımızı uca edirlər. Hər bir idman qələbəsi hər bir vətənpərvər vətəndaşı sevindirir, ruhlandırır. Görün, biz hansı böyük nailiyyətlərə çatdıq. Son yay olimpiya oyunlarında medalların sayına görə Azərbaycan dünya miqyasında 14-cü yerdə idi. Bu, tarixi qələbədir. Bu qələbəni müstəqillik dövründə doğulmuş və boya-başa çatmış gənclər əldə ediblər", - deyər Prezident İlham Əliyev 2019-cu ildə Azərbaycan Gəncləri Gününe həsr olunmuş respublika toplantısında idmançı gənclərin uğurları barədə danışırsaq bildirmişdi.

Eləcə də gənclik Azərbaycanın intellektual elitasının təmsilçisi kimi elmi müstəvidə, ölkəmizin və xalqımızın global səviyyədə ən böyük təbliğatçısıdır. Gənclərimiz beynəlxalq miqyasda ictimai-siyasi proseslərdə yaxından iştirak etməklə həm dünyaya inteqrasiya olunmuş, həm də respublikamızı tanıtmışlar.

Azərbaycan gəncliyi həm də vətənpərvərliyi ilə nümunələr yaradır. Vətən müharibəsində Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızı işğaldan azad edən qəhrəman döyüşçülərimizin böyük bir qismi gənclərdən ibarət idi. Üstəlik, bu gənclər heç vaxt Qarabağı görməmişdilər. Onlar Birinci Qarabağ müharibəsinin şahidi deyildilər. Lakin ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti bu nəslin vətənpərvərlik ruhunda formalaşdırdı. Bu baxımdan Vətən müharibəsi Azərbaycan gəncliyinin vətənpərvərliyinin, ən yüksək milli keyfiyyətlərinin daşıyıcısı olduğunu təcəssüm etdirdi.

Bu gün respublikamızda gənclərlə iş sahəsində həyata keçirilən bütün tədbirlər cəmiyyətimiz tərəfindən təqdir edilir. Qazanan uğurlar həm də ondan xəbər verir ki, gənclik də öz məsuliyyətini bilir və göstərilən etimadla layiqincə doğruldur.

Könül NURULLAYEVA,
Milli Məclisin deputatı

Əvvəli 1-ci səh.

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin çağırışına səs verərək könüllü şəkildə silaha sarılan gənclər vətən uğrunda qan töküblər. Bu savaşda vətən uğrunda döyüşmək, vətəni sevmək, vətəni qorumaq gənclərin əsas vəzifəsi idi və bütün bunlar Azərbaycan gəncinin simasında öz ifadəsini tapdı.

Ali Baş Komandanımızın təbiri ilə desək, Qarabağı azadlığa qovuşduran əsgər və zabitlərimizin mütləq əksəriyyəti Qarabağın işğalından sonra dünyaya gəliblər. Bu vətənpərvər gənc nəsəl Qarabağı görmədən onun həsrətini yaşayıblar və işğaldan qurtulması üçün qanlı mübarizəyə atılıblar. Qalib Sərkərdə haqq savaşımızda qəhrəmanlıq göstərən gənclərin şücaətini belə qiymətləndirib: "Müharibədə bütün nəsillərin nümayəndələri iştirak ediblər, qəhrəmanlıq göstərilib. Amma hər kəs bilməlidir ki, əsas missiyanı mənim Prezidentlik dövrümdə yetişən gənclər yerinə yetiriblər, ilk növbədə, biz onlara borcluuyuk. Əsas yükü, əsas vəzifəni gənc nəsəl yerinə yetirdi. 2003-cü ildə 10 yaş, 15 yaş olanaqların bu gün 27-32 yaş var. Onların məhz vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə alması, düşməne nifrət hissi bizi Qələbəyə apardı və Azərbaycan tarixi ədaləti bərpa etdi".

Həqiqətən də, dünənə qədər sızardan, adi, bəzən "uşaq" saydığımız on minlərlə gənc könüllü olaraq öz cəsədlərini, mərdlikləri ilə bir an içinə sanki aslan çevrildilər, "Qarabağı Azərbaycandır!" milli hərəkatının qələbə Nidasını qoydular!

Məhz onların rəşadəti sayəsində əldə olunan şanlı Zəfər ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, xalqımız otuz illik həsrətdən sonra tarixi torpaqlarına qovuşdu.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müasir gənclərlə bağlı səsləndirdiyi digər fikirdə də bu, bir daha öz əksini tapır: "Bu gün Azərbaycan gəncləri cəmiyyətimizin fəal hissəsidir. Biz haqlı olaraq gənclərimizlə fəxr

Zəfərin gəncləri



edə bilərik. Bizim gənclərimiz torpaq uğrunda, vətən uğrunda vuruşurlar. Bizim şəhidlərimizin böyük əksəriyyəti gənclərimiz olubdur. Bizim gənclərimiz hərbi qələbələrini şərtləndiriblər".

Onu da qeyd etməliyə ki, gənclərimiz vətən uğrunda döyüşlərə yanaşı, arxa cəbhədə də yüksək fəallıq göstərib, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin, işğalçı Ermənistanın əzəli torpaqlarımızda törətdikləri vandallıq aktlarının beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılmasında fəal iştirak ediblər. Arxa cəbhənin qəhrəmanları sırasında gənclərin çoxluq təşkil etməsi bunun əyani təsdiqidir. Müharibə dövründə, eləcə də savaştan sonra məhz gənclərimizin müxtəlif əcnəbi dillərdə yaydıqları həqiqətlər əsl erməni xislətini, vandallığını, barbarlığını dünyaya nümayiş etdirdi.

Vaxtilə Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi ki, hər bir xalqın, hər bir millətin, hər bir ölkənin gəncləri onun həm bugünüdür, həm də sabahıdır, ümididir. Bu fikir dövlət gənclər siyasətinin fəlsəfi əsl vətənpərvər, dövlətini, xalqını, bayrağını sevmək, dövlətçiliyini mühafizəsində dayanmaq, lazım gələndə canından keçməyə hazır olan igid qəhrəmandır.

Əminliklə deyə bilərik ki, bu gün Azərbaycanda vətənpərvərlik hissəsi, milli düşüncəyə malik gənclər formalaşır. Prezident İlham Əliyevin gənclərin potensialının gerçəkləşməsinə, onların vətənpərvər, savadlı kadr kimi yetişməsinə yönələn tədbirləri dövlətin uzaqgörən siyasətinin göstəricisi kimi qiymətləndirilir. Ölkəmizdə gənclər siyasəti gənc nəslin ictimai-siyasi həyatdakı rolunun artmasına, ölkənin aparıcı qüvvəsinə çevrilməsinə, bütövlükdə, kreativ gəncliyin formalaşmasına şərait yaradır.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Döyüş meydanında silahını, bayrağını atıb qaçan erməni gəncləri

Ermənistanda gənclər ağır vəziyyətdən bezib ölkəni tərk edir, ordudan yayınırlar, ailə qurmaq belə istəmirilər



Əvvəli 1-ci səh.

Regionun məşhur ölkəsi olan Ermənistan isə tam fərqli vəziyyətdə müşahidə olunur. Gənclərin üçdəiki respublikanı tərk etmək haqqında düşüncə. Qanunları isə sanki gənclik dövründən məhrum olublar.

Erməni gənclər gələcəklərini başqa ölkələrdə axtarırlar

Bu ölkədə perspektivlərin olmaması səbəbindən gənclərin qrupları halında əsasən Rusiya istiqamətində miqrasiya etmələri və Sovet İttifaqının süqutundan sonra Ermənistanın 16-30 yaş arasındakı vətəndaşlarının bir milyonundan çoxunun öz gələcəyini itirdiyi qeyd olunur. Ermənistan hökuməti xüsusilə gənclərin ölkəni birtəfəlik tərk edərək digər ölkələrə üz tutmasından heç bir narahatlıq keçirmir, əksinə, miqrasiya edən gəncləri narazı elektoratin və gələcək potensial inqilabçı-gənclərin sayının azalmasına və bu yolla hakimiyyətdə qalmağa davam etməsinə ümid edir.

Bildirilir ki, Ermənistandan qısamüddətli mövsüm işlərinə yollanan gənc mühacirlərin 95-96 faizi və uzunmüddətli tərk edənlərin 75-76 faizi Rusiyaya üz tutur. Hökumət isə vəziyyətdən çıxış yolu üçün heç bir addım atmır. Ölkəni tərk edən gənclərin əksəriyyəti isə birtəfəlik gedənlərdir.

Ermənistanda gənc kişi qitliyi səbəbindən başsız qalan erməni qadınları daha çox sünü mayalanmaya üstünlük verirlər. Belə ki, İrevanda fəaliyyətə başlayan "Fertility center" mərkəzinin direktoru, ginekolo-

loq-reproduktoloq Eduard Ambarsumyan son illər ərzində bu mərkəzə müraciət edən erməni qadınlarının çoxaldığını etiraf edib. Yerli mətbuat yazır ki, hələ 14 il bundan əvvəl hökumət miqrasiyanın azaldılmasını nəzərdə tutan strateji program hazırlayıb. Ancaq indiki mənzərəyə əsasən görürük ki, bu program heç bir nəticə verməyib. Gənclər ağır vəziyyətdən bezib ölkəni tərk edirlər. Digər tərəfdən, qanunun selektiv tətbiqi səbəbindən onlar ölkədən çıxıb gedirlər. Yeni Ermənistan vətəndaşları çoxdan bilir ki, qanunlar yazılırsa, bu, hələ onların adı vətəndaşlara şamil ediləcəyi demək deyil. Oligarxlar, o cümlədən məmur və deputatlar, siyasi hamiləri olanlar inhisarçıya çevriliblər. Onların iqtisadi bazarda başqalarına yer verməklə bağlı nə iradəsi, nə istəyi, nə də planı var. Bu da ölkəni tərk edən gənclərin sayının daha da artmasına səbəb olur.

Ermənistan qocalar ölkəsinə çevrilir

Ekspertlər ona da diqqət yönəldirlər ki, görünən kosmetik tədbirlərə baxmayaraq, Ermənistanda əhalinin 50 faizi yoxsulluqdan da aşağı səviyyədə yaşayır. Ermənistan əhalisi bu durumun dəyişməsinə ümid bəsləmir, ona görə də yeganə çıxış yolunu ölkədən köçməkdə görür. Əhalinin bir hissəsi köçsə də, yerə qalanlar üçün iş yerləri tapılır. Bu isə sosial gərginliyi daha da artırır.

Digər tərəfdən, erməni demoqrafların fikrincə, məstəqillik illərində Ermənistan qocalan millət ölkəsinə çevrilir, çünki yaşı 63-dən çox olan ölkə sakinlərinin sayı əhalinin ümumi sayının 12,6 faizidir. De-

moqrafların hesablamalarına görə, yaxın zamanda Ermənistanda yaşı 65-ə çatmış sakinlərin sayı əhalinin ümumi sayının 25-27 faizi qədər olacaq. Rəsmi məlumatlara əsasən, ölkənin əhalisi 2,9 milyon nəfər, doğum səviyyəsi isə olduqca aşağıdır. Ekspertlər bildirirlər ki, Ermənistan artıq demoqrafik böhran həddinə çatıb və tədricən depopulyasiyaya, yeni ölüm nisbətinin doğum səviyyəsinə ötdüyü mərhələyə yaxınlaşır. Çünki bütün ölkə üzrə ölüm nisbəti doğum səviyyəsinə aşib. Ermənistan Statistika Komitəsinin son məlumatları da vəziyyətin acınacaqlı olduğunu təsdiqləyir. Qurumun bildirdiyinə görə, bu ölkənin ali məktəblərində 15 min tələbə yeri boş qalıb. Qeyd olunur ki, bu, ölkənin gələcəyi üçün əsl fəlakətdir. Çünki proses getdikcə dərinləşir və bu göstərici hər il artmaqda davam edir. Ölkə əhalisinin sayının azalması artıq gənc nəsəl sayında özünü büruzə verməyə başlayıb. Məlumatla görə, əvvəllər ölkəni əsasən iş qabiliyyəti əhalinin yaşı 30-dan yuxarı olanları tərk edirdisə, indi ailələr uşaqları ilə birlikdə gedirlər.

Ölkəni tərk edən ailələrin uşaqlarını özləri ilə aparması halları 2020-ci ilin payızında baş verən 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra daha da sürətlənib. İctimai fəalları dediyinə görə, erməni ailələr uşaqlarının gələcəkdə baş verəcək növbəti müharibələrə qurban getməməsi üçün onları başda Rusiya olmaqla digər xarici ölkələrə aparır, oradakı məktəblərə qoyur və qeydiyyatı saldırlar. Qeyd olunur ki, 2021-ci ilin 8 ayı ərzində Ermənistanı hava yolu ilə tərk edən ölkə vətəndaşlarının sayı gələnlərdən 64 min 78 nəfər çoxdur.

10 min gənc fərarilik edib

Ölkədə yaşanan demoqrafik problem səbəbindən ordunun şəxsi heyətə təminatı indi daha sürətlə pisləşməkdə davam edir. Sərhədə göndərməyə lazımı sayda insan resursu yoxdur. Artıq Ermənistan rəhbərliyi də yaxşı bilir ki, haqiqi hərbi xidmətə çağırışla silahlı qüvvələr kompleksləşdirilmək olmur. Digər tərəfdən, orduda yaranan kaos səbəbindən gənclərin silahlı qüvvələrdə xidmətdən yayınması adı hal alır. Belə vəziyyətdə ordudan yayınanların sayının artmasına görə qaldırılan cinayət işlərinin sayı çoxalır. Bir sözlə, Ermənistan ordusunda kaosun yeni dalğası başlayır.

Vətən müharibəsinin gedişində hər iki ölkənin döyüşən ordusu arasında qabarlıq görünən faktlardan biri də şəxsi heyətlər arasında gedən müqayisələrdə ortaya çıxdı. Belə ki, gənclərin ölkəni tərk etməsi ucbatından orduya cəlb etmək üçün ad tapmayan Paşinyan hakimiyyəti qocalara ümid bağladı.

Döyüş meydanında papağını, hərbi biletini qoyub qaçan, yaralı əsgərlərini və meyitlərini götürüb aparmayan erməni gənclərin fərarilik halları müharibə müddətində daha çox diqqət mərkəzində yer aldı. Açıqlanan rəqəmlərdə qeyd olundu ki, ümumilikdə Ermənistanda axtarıba verilmə 12 mindən çox gəncin 10 min nəfəri hərbi xidmətdən boyun qaçıran olub. Onlar barəsində Cinayət Məcəlləsinin 327-ci maddəsi ilə cinayət işi açılıb.

Bu, bir tərəfdən Ermənistan ordusunda olan dözülməz şəraitə bağlı idisə, digər tə-

rəfdən erməni gənclərinin özünü ölkəni tərk etməsinin nəticəsi idi. Prezident İlham Əliyev də Ermənistan ordusunun hansı prinsiplər və əsaslar üzərində qurulduğuna, hansı mənəvi normalarla idarə edildiyinə diqqət çəkərək, əslində, onların silahlı qüvvələrinin mahiyyətini göstərmişdi. Ali Baş Komandan Ermənistan ordusu barədə demişdir: "Onların ordusu oğruların ibarətidir. Son iki il ərzində nə qədər oğru erməni generalı həbs edildi? Tuşonka satan, əsgərin payını satan generalar oğrulardır. Onların "qəhrəmanları" qorxaqdır, onların rəhbərləri cinayətkardır".

Müharibənin gedişində Ermənistan parlamentinin növbədənəkar iclasının sessiyasında ikinci və yekun oxunuşda müharibə dövründə bəzi əməllərə görə cəzaların sərtləşdirilməsini nəzərdə tutan Cinayət Məcəlləsinə dəyişikliklər qəbul edilmişdi. Bu dəyişikliklər qəbul edildiyindən və ya səfərbərlikdən yayınanlar əvvəllər nəzərdə tutulduğu 4 ildən 8 ilədək deyil, 6 ildən 12 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılacaq. Müharibə dövründə vəzifə borcunu yerinə yetirməkdən və ya vergi ödəməkdən yayınan şəxslər üçün cəzanın ən yüksək həddi - 4 ildən çox olmayan müddətə azadlıqdan məhrumetmə maddəsi bir ildən 5 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə maddəsi ilə əvəzlənib. Müharibə dövründə əmrə tabe olmamağa görə cəza isə 5 ildən 15 ilədək müddətə deyil, 8 ildən 15 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə təsdiqlənib.

Ermənistan ordusunun baş qərargah rəisinin keçmiş müavini, keçmiş hərbi komissar general-mayor Levon Stepanyan demişdi ki, ordu sıralarından minimum 10 min əsgər fərarilik edərək döyüşü tərk edib. Qarabağın silahlıdakı döyüş mövqelərindən ordunun bir hissəsi geri çəkilib. Arxa cəbhəni təmin etmək üçün kifayət qədər resursun olmadığına bəhanə gətirən bəzi bölmələr isə irəliləməyə tutmaqdan imtina ediblər.

Ermənistan ordusunda hökm sürən kaos, nizamnəmədən kənar münasibətlər, özbaşnalıq, ruh düşkünlüyü səbəbindən hərbi qulluqlar arasında özünəqəsd faktı da artıb. Lakin hakimiyyət bütün vəziyyətlərdən istifadə edərək ordudakı neqativ halları və ölüm faktlarını gizlədir. Hərbi hissələrdə əsgərlərin valideynləri ilə əlaqə saxlaması üçün yaradılan internet otaxları isə məlumatların sızmasını qarşısını almaq üçün bağlayıblar. Bütün bu qadağalara baxmayaraq, sosial şəbəkələrdə və açıq mənbələrdə yayılan məlumatların təhlili göstərir ki, Ermənistan ordusunda vəziyyət təsəvvür edildiyindən də qat-qat ağırdır. Etirazçılar davamlı şəkildə hökumət əleyhinə şüarlar və bəyanatlar səsləndirir, valideynlər övladlarının ölüm səbəbinin onlara açılmasını tələb edirlər.

Beləliklə, mövcud vəziyyət qarşıda dövrün Ermənistanda hər sahədə ağır fəsadların yaranacağını göstərir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

“ASAN” işin, əsl “DOST” un həmdəmi

KÖNÜLLÜLƏR

Tarixin ən şanlı və qüdrətli dövrünü yaşayan Azərbaycanda bu gün Gənclər Günü qeyd edilir. 26 il əvvəl - 1996-cı ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycanda gənclərin ilk forumunu keçirərək ölkənin gələcəyi sayılanların yol xəritəsini, hədəflərini müəyyənləşdirdi və illər ötdükcə Azərbaycan gəncləri bütün sahələrdə nailiyyətlər qazanmaqla göstərilən etimadı doğrultular.

2013-cü ildən işə dövlətin gənclər siyasətində yeni mərhələ başladı. Səsvərmə hüququna malik olan gənclərin mütləq əksəriyyətinin böyük etimad göstərdiyi İlham Əliyev Azərbaycan gənclərinin hamısına çevrildi. Gənclərə hər zaman inandığını, güvəndiyini söyləyən Prezident İlham Əliyev belə bir çağırış etdi: “Mənim gənclərə xüsusi münasibətim var, mənim ürəyim sizinlədir. Siz bütün işlərdə mənə arxalana bilərsiniz. Mən də sizə arxalanıram”.

Bu fikirlər Azərbaycan gənclərinin həm dövlətə güvənini, həm də özünəinam hissini artırdı.

“ASAN xidmət”dən başlayan uğurlu yol

Azərbaycanın dinamik inkişafını təmin edən fundamental faktorlardan birini cəmiyyətin ən fəal təbəqəsi qismində çıxış edən gənclərin potensialından səmərəli istifadə təşkil etdi. Ölkədə gənclər hərəkatı yüksəliş

mərhələsinə qədəm qoydu. Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçildi və siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynamağa başladı.

İlham Əliyevin reallaşdırdığı siyasətin əsas məqsədlərindən biri də neft kapitalının insan kapitalına çevrilməsi idi. Bu zaman qarşıya qoyulan məqsədləri gerçəkləşdirmək üçün innovativ və geniş kütlənin maraqlarına cavab verən yeni addımlara ehtiyac yarandı və təbii ki, bu sahədə könüllülük fəaliyyəti mühüm önəm daşımağa başladı. 2009-cu ildə Milli Məclisin “Könüllü fəaliyyət haqqında” qanun qəbul etməsi könüllülük fəaliyyətinin inkişafında təkanverici rol oynadı. Bu qanunla ölkədə könüllülük fəaliyyəti davamlı inkişaf yoluna qədəm qoydu.

Könüllülük öz iradəsi və sərbəst seçimi əsasında heç bir maddi qazanca əsaslanmayan və cəmiyyətin rifahının daha da

yaxşılaşdırılmasını qarşıya məqsəd qoyan sosial fəaliyyət istiqamətidir. Könüllülük, həm rəylik, sosial məsuliyyəti kimi ali dəyərlər sistemləşdirilərək dünyada kütləvi sosial fəaliyyətə çevrilir.

Müstəqilliyin bərpasından sonra Azərbaycanda könüllülük fəaliyyəti yarımsa da, onun hərəkatı kimi formalaşması 2012-ci ilə təsadüf edir. İlham Əliyevin müəllifi olduğu müasir Azərbaycan brendi sayılan “ASAN xidmət”in fəaliyyəti başlanması ilə könüllülük hərəkatının əsası qoyuldu. 2012-ci il dekabrın 29-da 1 saylı Bakı “ASAN xidmət” mərkəzinin açılış zamanı bir qrup “ASAN könüllüsü” ilə görüşən dövlət başçısı “ASAN” könüllülük hərəkatına xeyir-duasını verdi.

“ASAN xidmət”ə qədər müxtəlif qeyri-hökumət və beynəlxalq təşkilatlarda yüzlərlə Azərbaycanlı gənci könüllü kimi fəaliyyət göstərirdi. Lakin könüllülük hərəkatı olaraq bu fəaliyyət mehz “ASAN xidmət”dən başladı. 2016-cı il dekabrın 28-də 1 saylı Bakı “ASAN Kommunal” mərkəzinin açılış zamanı dövlət başçısının dedikləri bunun bariz sübutudur: “ASAN xidməti” könüllülər hərəkatından ayıra bilmərik. Bu da bir yenilikdir. “ASAN” yaranana qədər Azərbaycanda könüllülər hərəkatı olmamışdır. Biz könüllülər haqqında eşitməmişdik. Ancaq könüllülər hərəkatı nədir, onu bildirdik. Bu gün artıq bu hərəkat Azərbaycanda yaşayır”.

“ASAN” könüllülük fəaliyyəti “Master 1”, “Master 2” və digər bölmələrdən ibarətdir. “Master 1” özündə 3 aylıq müddətdə “ASAN xidmət” mərkəzində keçirilən könüllülük fəaliyyətini ehtiva edir. Bu müddət ərzində onlar vətəndaşlara xidmət göstərir, sorğulara iştirak edir, korporativ mədəniyyəti mənimsəyir, layihələrin iştirakçılığına çevrilir, əvvəlcədən müəyyən edilmiş mövzular haqqında qrup şəklində araşdırmalar aparır və onların təqdimatını hazırlayırlar. Artıq “Master 1” pilləsini başa vurmuş “ASAN könüllüləri”nin sayı 29.000-dən çoxdur.

“Master 2” proqramı könüllü kimi ixtisas sahəsi üzrə təcrübə toplamaq istəyən gənclər üçün yaradılmışdır. “Master 2” fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin müvafiq şöbələrində və “ASAN xidmət” mərkəzlərində müvafiq sektorların gənclərin öz ixtisas sahələrində təcrübə qazanması, sahələr üzrə təcrübə proqramı keçmələrinə şərait yaradır. Fəaliyyətə başladığından etibarən 5000-dən çox “ASAN” könüllüsü “Master 2” pilləsində təcrübə qazanıb.

Fəaliyyəti başa vurduqdan sonra hər bir “ASAN” könüllüsü karyera mərkəzinə müraciət edərək www.asankadr.az portalında qeydiyyatdan keçib, özü haqqında məlumatı daxil etdikdən sonra CV-lərini yerləşdirir və mövcud vakansiyalara müraciət edə bilər. İşə qəbul olan gənclər artıq “ASAN kadr” adını daşıyırlar. Bu günə qədər “ASAN kadr” vasitəsilə işə təmin olunan “ASAN könüllüləri”nin sayı 3000-ə yaxındır.

“ASAN könüllülük” fəaliyyətində iştirak edib məzun olmuş könüllüləri özündə birləşdirən “ASAN könüllüləri” təşkilatı artıq 8 ildir ki, fəaliyyət göstərir. Təşkilatın fəaliyyətinin əsas məqsədi gənclərin inkişafına şərait yaratmaqla dövlətin dayanıqlı inkişafında çalışan gənclər qrupu formalaşdırmaq, könüllülərin yaradıcı potensialının inkişaf etdirilməsi üçün imkanlar yaratmaq, gənclərin təşəbbüslərini bütün sahələrdə stimullaşdırmaq, ölkənin maraqlarını qoruyan vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasına dəstək olmaqdır.

“ASAN könüllüləri” təşkilatı artıq 29.000-dən çox üzvü özündə birləşdirir. Təsis edildiyi gündən etibarən “ASAN könüllüləri” təşkilatı vətənpərvərlik, təhsil, ekologiya, sosial, səhiyyə, mədəniyyət, eləcə də fərdi inkişaf sahələrində 750-dən çox layihə və 5000-dən çox təlim və seminar həyata keçirərək 100.000-dən artıq gənci ehatə edib.

“Könüllü DOST” - operativ, səmimi və qayğıkeş

Azərbaycanda son illərdə sosial-iqtisadi sahədə mühüm islahatlar həyata keçirilməkdədir. Bu, ilk növbədə, əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasına, vətəndaş məmnunluğuna yöne-

lib. Üç ilə yaxındır fəaliyyət göstərən “DOST” Agentliyi də ölkədə aparılan genişmiqyaslı iqtisadi-sosial islahatların tərkib hissəsidir.

2019-cu ilin may ayında bəri Bakıda və Abşeron rayonunda 5 “DOST” mərkəzi yaradılıb və “DOST” mərkəzlərinin 700 mindən çox vətəndaş müraciəti qeydə alınıb. Bu mərkəzlərdə vətəndaşların xidmətlərdən məmnunluq səviyyəsi 98 faizdir.

Prezident İlham Əliyevin 9 avqust 2018-ci il tarixli fərmanı ilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində yaradılan “DOST” Agentliyinin məqsədi məşğulluq, əmək, əlillik və sosial müdafiə sahələrində xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, bu xidmətlərdə şəffaflığın artırılması, innovativ həll yollarının tətbiqi və vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsidir.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü olan “DOST” layihəsi dövlət sosial xidmətlərinin vahid platformadan, “bir pəncərə”dən tam şəffaf və operativ, vətəndaş rəhətli və nəzakətli prinsipi və sadə prosedurlar əsasında təqdim olunmasına şərait yaradıb.

“DOST” mərkəzlərindən xidmətdən məmnunluğun bu qədər yüksək olmasında operativ və şəffaf fəaliyyət göstərən peşəkar, təcrübəli kadrlarla yanaşı, könüllülərin də böyük rolu var.

Könüllülər mərkəzlərdə vətəndaşların qarşılama, xidmət pəncərələrinə yönləndirilməsi, vətəndaş axınının, növbələrin idarə edilməsi, vətəndaşların məlumatlandırılması, elektron sistemlərdə istifadə üçün kömək göstərilməsi, xidmət üzrə sənədlərin siyahısı ilə vətəndaşların tanış edilməsi, müxtəlif anket, forma və digər sənədlərin doldurulması, əlillərə xüsusi diqqət və qayğı göstərilməsi, rəy sorğularının keçirilməsi işlərini yerinə yetirirlər.

“Könüllü DOST” proqramına indiyədək 50 min nəfərə yaxın şəxs müraciət edib və ötən dövrdə bu proqram üzrə 1685 nəfər könüllü kimi “DOST” mərkəzlərinə cəlb edilib. Proqram fərqli ictimai və yaş təbəqələrini ehatə edən bir neçə altproqramdan ibarətdir: “Gənc DOST”, “Gümüşü DOST”, - “Distant DOST” və “Korporativ DOST”.

“Gənc DOST” altproqramı 16-29 yaş aralığında olan gənclərin, o cümlədən əlilliyi olan şəxslərin vətəndaşlara xidmət sahəsində təcrübə qazanması, ilkin işgüzar veridşlər əldə etməsi, fərdi inkişafı və karyera yolunda ilk uğurlu addımlarının təməlinin qoyulması məqsədi daşıyır. Könüllülük fəaliyyətinin müddəti iki aydır.

“Gümüşü DOST” altproqramı pensiyaçıların cəmiyyətə reintegrasiyası, nəsillərarası təcrübə və bilik mübadiləsi, yaşlı şəxslərin asudə vaxtının aktiv təşkilini və fəal yaşlanması məqsədi daşıyır.

“Distant DOST” altproqramı təhsil, təlim, tədqiqat, PR, konsaltinq və digər sahələr üzrə yerli tapşırıqların onlayn qaydada könüllülər tərəfindən yerinə yetirilməsi məqsədi daşıyır. Bu altproqram əsasında müvafiq sahələr üzrə peşəkar mütəxəssislər, ictimai xadimlər, habelə əlilliyi olan şəxslər kompüter, planşet və ya smartfondan istifadə etməklə ofis və ya evlərində könüllü kimi fəaliyyət göstərmək imkanına malik olurlar.

“Korporativ DOST” altproqramı cəmiyyətdə ictimai-sosial məsuliyyəti hissini artırılması, müxtəlif təşkilatların korporativ sosial məsuliyyətilik proqramlarının daha effektiv formada təşkili və sosial sahədəki təşəbbüslərin qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq çərçivəsində ehtiyac olan sahələr üzrə istiqamətləndirilməsi məqsədi daşıyır.

Böyük əksəriyyəti gənclər və tələbələr olan könüllülər gündəlik olaraq 3 saat fəaliyyət göstərirlər. İki ayın yekununda onlar məzun olurlar və daha sonra mərkəzə yeni könüllülərin seçimi başlayır.

Umumiyyətlə, “Könüllü DOST” proqramının gənclər üçün əhəmiyyəti işgüzar veridşlər əldə etmək, fərdi inkişaf, asudə vaxtın səmərəli keçirilməsi, yeni dostlar və karyera yolunda ilk uğurlu addımların təməli baxımından faydalıdır. Proqram ərzində dövlətçilik və vətənpərvərlik, ictimai-sosial məsuliyyətilik, birlik və əməkdaşlıq, qayğıkeşlik və yardımçılıq prinsiplərini ehtiva edir. Hazırda “DOST” mərkəzlərində

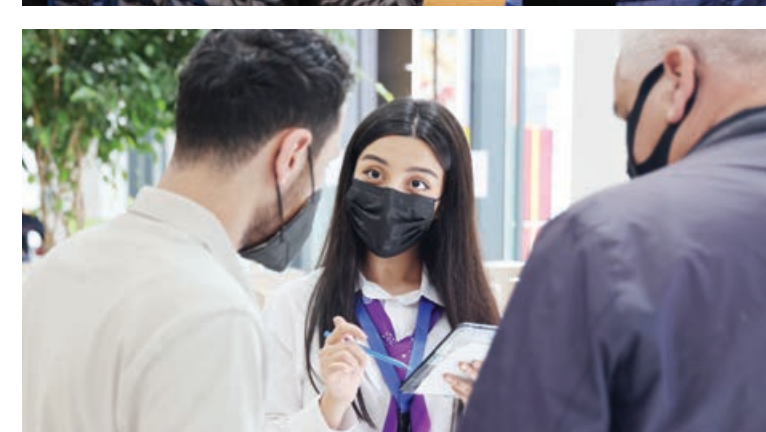
fəaliyyət göstərən könüllülərin əksəriyyəti ali məktəb tələbələridir. Onların əksəriyyəti sosial işçi ixtisası üzrə təhsil alırlar. Könüllülük fəaliyyətləri isə əldə etdikləri biliklərin təcrübədə tətbiq etmələrinə imkan yaradır. “Könüllü DOST”un ümumilikdə 1479 nəfər məzunu var. Onların hər biri “DOST”a töhfə vermiş gənclərdir.

Vətən müharibəsində gənclərin qəhrəmanlığı könüllülüyün dəyərini daha da yüksəltdi

Göründüyü kimi, Azərbaycanda formalaşmış könüllülük hərəkatı ölkənin ictimai-siyasi həyatında mühüm rol oynayır. Bu xeyriyyə təşəbbüsü davam etməkdədir. Çox yaxşı haldır ki, ölkəmizdə könüllülüyün təbliği üzrə kifayət qədər uğurlu işlər görülür, dövlət qurumları, özəl sektor və müxtəlif təşkilatlar bu fəaliyyətin təbliği istiqamətində bir sıra layihələri həyata keçirirlər.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2020-ci ilin ölkəmizdə “Könüllülər ili” elan edilməsi

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
“Azərbaycan”



Müasir gənclik gələcəyə olan ümidin rəhnidir

Respublikamızda dövlət gənclər siyasətinin müəyyənləşdirilməsi və uğurla həyata keçirilməsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Məhz dahi şəxsiyyətin diqqət və qayğısı sayəsində ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında gənclərin yaxından iştirakı üçün hər cür şərait yaradılıb və bu sahədə mühüm nəticələrə nail olunub.

25 il öncə - 1997-ci ildə Ulu Öndər fevralın 2-ni Gənclər Günü elan etdi və həmin tarix qəlbə qurub-yaratmaq eşqi ilə döyən hər bir Azərbaycan gəncinin Vətən qarşısında hesabat günü oldu.

Ümummilli Liderin Siyasət kursunu uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev də hər zaman fəaliyyətində gənclərlə iş məsələsinə çox həssaslıqla yanaşır, müstəqil Azərbaycan dövlətinin bugünkü və gələcəyinin əsas sosial qüvvəsi olan müasir gəncliyin vətənpərvər ruhda yetişməsi üçün nə lazımdırsa edir.

Dövlət gənclər siyasətini prioritet istiqamət kimi diqqət mərkəzində saxlamaqla, gəncliyin cəmiyyətin inkişafında sosial təbəqəyə çevrilməsinə, demokratikləşməyə, sosial-iqtisadi sahələrdə uğurlar əldə etməsinə, islahatların gerçəkləşdirilməsi prosesinə qoşulmasına dəstək verir. Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sahələrində aktiv fəaliyyəti ilə seçilir, siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Gənclər hər bir xalqın xoşbəxt gələcəyə olan ümidinin rəhnidir. Gənclər cəmiyyətin dinamik, hərəkatverici, fəal hissəsi, ideyaların gələcəyə ötürülmə qüvvəsidir.

Prezident İlham Əliyev son 19 ildə gənclərimizin hərətfəli inkişafı, onların intellektual səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün bütün imkanlardan istifadə edib. Bu gün gənclərimiz müxtəlif siyasi və qeyri-hökumət təşkilatlarında uğurlu fəaliyyətləri ilə seçilir. Təmsil etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyası öz sıralarında 700 mindən çox insanı birləşdirir ki, onların 40 faizdən çoxu gənclərdir. Yeni bu gün partiyamızın fəaliyyəti, ideyaları, apardıdığı siyasət gənc nəsil üçün də cəlbədidir və bu, çox müsbət haldır. Bu, onu göstərir ki, Azərbaycanda bundan sonra da uzunmüddətli, dayanıqlı inkişaf təmin olunacaqdır.

Prezident İlham Əliyevin “Gənclərə müraciət edirəm! Mən sizinləyəm, mən sizi həmişə dəstəkləmişəm. Bu gün də dəstəkləyirəm və gələcəkdə də dəstəkləyəcəyəm” sözləri əslində Azərbaycan gəncliyinin qarşısında açılan aydın ufuqlardır.

Azərbaycanda gənclərin hərətfəli inkişafı istiqamətində genişmiqyaslı işlər aparılır. Prezident İlham Əliyevin 26 yanvar 2015-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2015-2025-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin inkişaf Strategiyası” dövlət gənclər siyasətinin yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu bir daha göstərdi. Strategiyamızın məqsədi 2015-2025-ci illəri ehatə edən müddətdə Azərbaycan gəncliyinin potensialını müasir dövrün tələblərinə uyğun inkişaf etdirmək, bundan ölkəmizin mənafeyi naminə istifadə etmək, yeni nəsildə fəal vətəndaşlıq mövqeyi formalaşdırmaqdır.

Ötən dövr ərzində əldə edilən strategiya və proqram gənclər siyasətinin səmərəli həyata keçirilməsində, cəmiyyətin bütün sahələrində gənclərin fəal iştirakına şərait yaradılmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Bu, eyni zamanda təhsil sisteminin gücləndirilməsinə, ölkədə elmi potensialın artırılmasına əsaslı şərait yaradıb.

Məhz bunun nəticəsidir ki, hazırda Azərbaycanda yüksək intellektual səviyyəyə, vətənpərvərlik hissəsinə, milli düşüncəyə sahib olan gənclər formalaşır. Azərbaycan gəncləri gündən-günə ölkənin ictimai-siyasi həyatında daha böyük rol oynayır.

Vətən müharibəsindəki şanlı Zəfərin əldə olunmasında da gənclərin böyük, əvəz edilməz rolu oldu. Qüdrətli Azərbaycan Ordusunun Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yazdığı möhtəşəm zəfər tarixində gənclər misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərdilər. Bu gün isə Azərbaycan gəncləri işğaldan azad olmuş torpaqlarımızın dirçəlməsində fəal iştirak edirlər.

Azərbaycanda Gənclər Günü 25 ildir ki, qeyd olunur. Biz tarixi hadisələrə zəngin bir dövrü yaşayırıq. Azərbaycan öz tarixində heç vaxt olmadığı qədər müstəqil və güclü dövlətə çevrilib. Bu gün hər bir Azərbaycan gənclisi Ali Baş Komandanın əsgəridir. Orduda əsgərdir, təhsildə əsgərdir.

Azərbaycan gəncliyi xoşbəxtdir ki, uzaqgörən lideri, qətiyyəti Prezidenti ona daha güclü, daha zəngin bir Azərbaycan bəxş edib. Bu gün Azərbaycanın gələcəyi olaraq biz gənclərin üzərinə çox böyük vəzifələr düşür. Gənclər Prezidentin göstərdiyi etimadla doğrultmalı və yeni ideyalarla Azərbaycanın daha da inkişafı üçün çalışmalıdırlar. Bütün fəaliyyətimizdə cənab Prezidentə arxalanırıq və qayğısını hər zaman hiss edirik.

Günel MƏLİKLİ,
AMEA-nın Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun şöbə müdiri, Siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru



Tələbələr yataqxana problemi Hələ də həll olunmamış qalır

Yataqxanalar ali təhsil müəssisələrinin reytingində vacib meyarlardan biri hesab olunur. Lakin statistik rəqəmlər və real mənzərə göstərir ki, respublikamızda bu sahədə vəziyyət qənaətbəxş deyil. Bu gün tələbələrin yataqxana ilə təminatının olduqca aşağı səviyyədə olması onların ailəsi üçün əlavə xərclərin yaranmasına gətirib çıxarır. Ailənin maddi təminatı aşağı olduqda isə bu vəziyyət daha da kəskinləşir.

Birinci kurs tələbəsi olan Günay Müslümovaya da bu çətinlikləri yaşayan tələbələrdən biridir. Ali məktəbə daxil olduğu zaman ailəsinin maddi imkanını nəzərə alaraq, oxuduğu təhsil müəssisəsinin yataqxanasında qalmağı planlaşdırsa da, buna nail olmayıb, çünki yer tapa bilməyib. Buna görə də bir neçə tələbə yoldaşı ilə birlikdə kirayə evdə qalmaq məcburiyyətindədir. Günay növbəti tədris illərində bu məsələnin həll ediləcəyinə ümid bəsləyir. Lakin mövcud real tələbələrin bu ümidlərini gerçəkləşdirməyə imkan verirmi?!

Ali təhsil alanların cəmi 2,5 faizi yataqxana ilə təmin edilir

Hazırda ali təhsil müəssisələrinin ümumi tələbə sayının 200 min nəfərə yaxın olması baxmayaraq, yataqxana ilə təmin edilən tələbələrin sayı 2,5 faiz təşkil edir. Bu isə bir çox dünya ölkələri ilə müqayisədə olduqca aşağı göstəricidir.

Müvafiq yataqxanalar təhsil alanların çox az hissəsinin yaşayış yeri ilə təminatına imkan veridiyən tələbələr vəziyyətdən yeganə çıxış yolumu dərs illərindən əvvəl münasib qiymətlərə kirayə evlər tapmaqda görürlər. Əməkdaşlar da dərs illi ərzində kirayə bazarında canlanmanın artmasını və qiymətlərin yüksəlməsindən bundan qaynaqlandığını etiraf edirlər.

Əməkdaşların sözlərinə görə, kirayə bazarında canlanma artıqca tələbələr üçün ucuz qiymətə kirayə ev tapması da çətinləşir. Digər tərəfdən, şəhərin mərkəzində ucuz kirayə evlərin verildiyi binaların sökülməsi və onların yerində hündürmərtəbəli binaların tikilməsi qiymətlərin iki dəfə artmasına gətirib çıxarır. Bu səbəbdən tələbələr məkəblərə yaxın ərazilərdə, yəni şəhərin mərkəzində kirayə ev tutması onlara gətirdikə daha bahalı qiymətə başa gəlir. Şəhərdən kənarında kirayə evlərinin tutulması isə gediş-gəliş çətinliyi baxımından sərfəli olmur. Bütün bu amillər tələbələrin yataqxanalara olan ehtiyacını gətirdikə daha çox artırır və bu problemin həlli zərurətini aktuallaşdırır.

Ölkə üzrə 53 yataqxanadan 16-si təmirlidir

Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan dövlət ali təhsil müəssisələrinin tabeliyində 53 yataqxana binası olsa da, onlardan yalnız 3859 nəfərlik tutumu olan 16 bina təmirlidir. Hazırda fəaliyyət göstərən təmirli yataqxanalar Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinə (1 bina), Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinə (1 bina), Naxçıvan Dövlət Universitetinə (2 bina), Lənkəran Dövlət Universitetinə (2 bina), Bakı Mühəndislik Universitetinə (2 bina), Azərbaycan Dillər Universitetinə (1 bina), Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə (1 bina), Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinə (2 bina), Gəncə Dövlət Universitetinə (3 bina) aiddir.

Bunlardan əlavə, 1141 nəfərlik tutumu olan 11 təmirsiz yataqxana binası mövcuddur. Təmirsiz yataqxanası olan binaların 2-si Bakı Dövlət Universitetinin, 1-i Azərbaycan Texniki Universitetinin, 1-i Bakı Sılvayn Universitetinin, 1-i Azərbaycan Dillər Universitetinin, 4-ü Gəncə Dövlət Universitetinin, 2-si Azərbaycan Texnologiya Universitetinin tabeliyindədir. Digər 27 yataqxana binasında məcburi köçkünlər məskunlaşdığı üçün onların tələbələrini istifadəsinə verilməsi mümkün deyildir. Bu binaların 5-i Azərbaycan Texniki Universitetinin, 5-i Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin, 5-i Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin, 5-i Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin, 3-ü Bakı Sılvayn Universitetinin, 1-i Azərbaycan Dillər Universitetinin, 1-i Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin, 2-si Sumqayıt Dövlət Universitetinin, 1-i Gəncə Dövlət Universitetinin balansındadır.

Son illər ərzində bezi yataqxanalar təmir edilib. 2020-2021-ci illərdə Gəncə Dövlət Universitetinin 706 nəfərlik tutumu olan 3, Bakı Dövlət Universitetinin isə 216 nəfərlik tutumu olan 1, Dövlət Aqrar Universitetinin 1040 nəfərlik tutumu olan 2 yataqxana binası təmir edilib. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin ərazisində 800 nəfərlik yataqxana binası tikilərək istifadəyə verilib. Lakin mövcud vəziyyət göstərir ki, hazırkı yataqxana sayı tələbələr üçün yetərlidi deyil və bu sayın artırması üçün yeni işlərin görülməsi vacibdir.

Azərbaycan Texniki Universitetinin (AzTU) mətbuat katibi Sevinc İsgəndərova bildirir ki, tələbə şəhərciklərindəki yataqxanalarda 1988-90-cı illərdə

məcburi köçkün ailələri məskunlaşmışlar. Yataqxanalarda ümumilikdə 900-dək məcburi köçkün ailəsi yaşayırdı. Hazırda binalarda 124 ailə qalıb: "Yataqxana kompleksi tamamilə yarasız hala düşüb. Binalardakı vəziyyət hər hansı yaşayış standartlarına cavab vermir. Su, elektrik və qaz xətləri, habelə kanalizasiya sistemi məcburi köçkünlər tərəfindən öz məişətlərinə uyğun dəyişdirilib. Yataqxana kompleksindəki ərazidə vaxtilə mövcud olmuş idman, sağlamlıq və ictimai obyektleri, habelə ətraf yollar və yaşıllıqlar tamamilə yarasız hala düşüb. Məcburi köçkünlər köçürüldüyü təqdirdə belə yataqxanalar əsaslı təmir edilmədən öz təyinatı üzrə istifadə edilə bilməz".

S.İsgəndərova bildirir ki, hazırda universitetin yataqxanalarında məskunlaşan məcburi köçkünlər yeni qəsəbələrə köçürülür və proses davam edir. Köçürülmə prosesi tam yekunlaşdıqdan sonra yataqxanalar əsaslı şəkildə təmir olunacaq.

Dövlət İqtisad Universitetindən isə bildirirlər ki, hazırda 5 yataqxanalar olsa da, onların hamısında məcburi köçkünlər məskunlaşdığından tələbələri yerləşdirə bilmirlər.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin (ADPU) mətbuat katibi Cavid Hüseynovun sözlərinə görə, hazırda bu təhsil müəssisəsinin 240 nəfərlik 1 yataqxanası var. Yataqxana universitetin "Gənclik" metrosuna yaxın olan ikinci korpusunun yanında yerləşir: "Otaqlar geniş və iki nəfərlikdir, tam təmir edilmişdir. Aylıq ödəniş 70 manatdır. Yataqxananın tam sərəitli var. Əsaslı təmir olunub. Yataqxanaya yerləşdirilmə zamanı maddi vəziyyəti ağır olan xanım tələbələrə üstünlük verilir, daha sonra boş qalan yerlərə digər tələbələr yerləşdirilir".

Tədris müəssisələrinin özləri də problemə laqeyd yanaşırlar

Bir çox ölkələrdə tələbələrin yataqxana ilə təminatı həm dövlət, həm də özəl sektorun dəstəyi hesabına öz həllini tapır. Məsələn, Türkiyədə təhsil alan tələbələr üçün həm dövlət, həm də özəl yataqxanalar fəaliyyət göstərir. Tələbə maddi bütəcəsinə və müraciət tarixinə görə hər hansı bir yataqxana seçə bilər. Dövlət yataqxanalarında aylıq ödəniş 120-250 türk lirəsidir. Bu vəsaitə gündə 1 dəfə yemək, kommunal xərclər, çamaşırxana və digər xidmətlərin ödənişləri də daxildir.

Özəl yataqxanalarda isə aylıq ödənişlər 500-2000 lirə arasında dəyişir. Bu qiymətlər yataqxanaya yerləşdiyi şəhərə, otaqda qalan sayına görə dəyişir. Yataqxanalarda yüksək sürətdə internet, 10 gündən bir çamaşırxana yuyulması, meşq zali, stolüstü tennis, sinema otağı, sağlq mərkəzi, mətbəx, dinlənmə və dərs otaqları, çanta və yüklərin saxlanması üçün depolar, qaraj və s. təklif edilir. Yataqxanaların təhlükəsizliyi özəl güvənlik şirkətləri tərəfindən təmin edilir.

Azərbaycanda isə tələbələrin yataqxanalar yataqxanalar, demək olar ki, dövlət tərəfindən tikilib. Tələbələr yataqxana ilə təminatı onların akademik nailiyyətlərinə təsir göstərdiyi üçün bütün ali məktəblər, istər dövlət, istərsə də özəl məktəblər yataqxanalarının olmasına marağ göstərməlidirlər. Ərazisi olan məktəbə yataqxana tikməyə icazə verilir. Məktəblər bu imkandan istifadə etməlidirlər. Onlar təhsil haqlarından əldə etdikləri gəlirlərdən bu problemin tam olması belə, qismən həllinə vəsait yönəldə bilərlər. Özəl sektoru da ərazilərdə yataqxanaların inşasına cəlb edərək kirayədə qalan tələbələr üçün ağır yükün altından çıxmasına yardım göstərmək mümkündür.

Ancaq bir çox dövlət məktəbləri bu məsələyə laqeyd yanaşaraq yataqxana probleminin yalnız dövlət bütəcəsindən ayrılan maliyyə vəsaiti hesabına həll ediləməsi gözləyir, mövcud yataqxanaların təmiri və ya yeni yataqxananın inşası üçün öz bütəcələrindən vəsait xərcləmək istəmərlər. Hesablama Palatasının ötən illər ərzində apardığı araşdırmalardan da bu qənaətə gəlmək olar ki, ali məktəblər istadlıqları təqdirdə bu istiqamət üzrə maliyyə vəsaiti xərcləyə bilərlər. Yoxlamalar nəticəsində aşkarlanan faktlar - ali məktəblərin minlərlə manat həcmində bütçə və qeyri-bütçə vəsaitlərinin təyinatı üzrə istifadə edilməməsi də bunu təsdiq edir ki, məktəblərin vəsaitləri var, sadəcə, bu problemin həlli üçün istəkləri yoxdur...

Digər tərəfdən, bir çox ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da özəl sektor bu sahədə müstəqil bir subyektlər kimi fəaliyyət göstərməlidir. Lakin bu gün ölkəmizdə özəl sektor tələbələrin yataqxana ilə təminatında nəinki iştirak etmir, hətta buna marağ belə göstərmir. Əsas səbəb səhərciklərinin bu sahədə daha az maraqlı olmalarıdır ki, baxmayaraq, tikdikləri binaların yataqxana kimi istifadəsindənsə, mənzillərin satılmasına daha çox üstünlük verməlidirlər.

Sözsüz ki, tikinti şirkətləri özəl sektor olaraq, daha çox öz iqtisadi maraqlarını önə çəkərək yataqxana probleminin həllində maraqlı deyillər. Ancaq ali

məktəblər bu məsələnin həllində kənarında qalmalı və tələbələr üçün ayrıca yaşayış binasının tikilməsində, yaxud mövcud olanın təmir edilib istifadəyə verilməsində təşəbbüskar olmalıdırlar.

Qiymətlərə gəldikdə, Azərbaycanda dövlət ali məktəblərin yataqxanalarında aylıq ödənişlər 30-100 manat arasında dəyişir. Yalnız "Univeriy" yüksək səviyyəli yataqxana olduğu üçün burada aylıq ödənişlərin məbləği 200 manatdır. Dövlət müəssisələri yataqxanalarının ödəniş qiymətlərini özləri müəyyən edirlər. Qiymətlərin müəyyən edilməsi zamanı ora-dakı sərəit nəzərə alınır.

Tələbə yataqxanasının inşasının planlaşdırılmış şəkildə aparılması da olduqca əhəmiyyətlidir. Bunun üçün tədqiqat apararaq müvafiq yaşayış yerinə ehtiyac duyan tələbələrini təxmini sayının müəyyən edilməsi vacibdir. Çünki ələ ali məktəblər var ki, ora-ya rayondan gələn qəbul olanların sayı azlıq təşkil etdiyindən yataqxanaya o qədər də ehtiyacı yaranmır. Başqa bir universitetdə isə bunun əks vəziyyəti müşahidə edilir.

Yataqxana yerləri ən azı dörd-beş dəfə artırılmalıdır

Təhsil üzrə ekspert Elçin Süleymanov deyir ki, hazırda universitetlərin tələbələrə təqdim edə biləcəyi yataqxana yerləri təxminən 4-5 min nəfər civarındadır. İki yüz minlik tələbə kontingentinin ən azı 30-40 faizinin regionlardan gələn tələbələr olduğu nəzərə alınarsa, bu yerlər ən azı dörd-beş dəfə artırılmalıdır.

Ekspert belə hesab edir ki, yataqxanası olan universitetlərin istisna olmaqla, digər universitetlərə ya birbaşa, ya da dolaylı yolla dəstək verilməlidir. Dövlət və ya özəl sektora birgə yataqxanalar inşa etməklə problemi həll etmək mümkündür: "Düzüldür, dövlət sərəitli yerlərin artması və tələbə təhsil krediti sisteminin fəaliyyətə başlaması tələbələrini maliyyə problemini qismən həll edir. Amma yəna də kirayə qiymətlərinin yüksək olması nəzərə alıb yataqxana tikintisinə diqqət artırılmalıdır. Tələbələr xərclərini əhəmiyyətli bir hissəsini yaşayış xərcləri təşkil edir. Yataqxana məsələsi tələbələrini özəl həlləyə yönəldir. Kirayə qiymətləri çox zaman tələbələrini bütəcələrinə ekvivalent olmur. Bəzi tələbələr var ki, universitetə qəbul olurlar, amma təhsil haqqı və kirayə qalmaq məsələsinə görə təhsilini davam etdirə bilmir. Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin hazırladığı "Ali təhsil haqqında" qanun layihəsinə görə, ali təhsil müəssisələri qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq yaşayış yerinə ehtiyacı olan tələbələrə yataqxanada yerləşdirməlidirlər. Belə bir maddənin qanun layihəsində yer alması çox təqdirəlayiqdir. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi həssas qatırımdan olan tələbələrini yataqxanalarda yaşayış yeri ilə ilk növbədə təmin ediləcək kateqoriyaya olması da çox aktual addımdır".

E.Süleymanovun hesab edir ki, məcburi köçkünlərin məskunlaşdırılması, uzun müddət təyinatı üzrə istifadə edilməyən yataqxanaların təmiri və ya yenidən tikilməsini hansısa bir program çərçivəsində həll ediləməsi daha yaxşı olardı. Onun sözlərinə görə, tələbələr üçün sosial yataqxanalar tikilə və onlar güzəştli qiymətlərə təklif edilə bilər: "Məsələn, Türkiyədə Kredit və Yataqxanalar Qurumu tərəfindən ehtiyacı olan tələbələrə bu sistemdən yararlanmağa sərəit verilir. Nəticədə tələbələr yaşayış yeri üçün cüzi vəsait ödəyirlər. Qalan borcu isə məzun olduqdan sonra işləyərək geri qaytarırlar. Tələbənin oxuduğu dövrdə dövlət onun həm təhsil, həm də yaşayış haqqını öz öhdəsinə götürür. Məzun olduqdan sonra isə tələbə ödənişləri geri qaytarır və qurum da o vəsaitdən daha yaxşı, keyfiyyətli xidmət üçün istifadə edir".

E.Süleymanovun fikrinə, yataqxanaların olması universitetlərin reytingində önəmli nüanslardan və istifadə edilən meyarlardan biridir. Hazırda bezi universitetlərin komfortlu sərəitli olan yataqxanaları olsa da, onların ödənişləri bahadır. Ona görə də tələbə orada qalmağa çətinlik çəkir. Bu səbəbdən sosial yataqxanaların açılması önəmlidir.

Sırr deyil ki, bezi tələbələr kirayə pulunu ödəyə bilməkdən ötrü dərdsən sonra işləmək məcburiyyətində qalırlar. Bu isə sözsüz ki, tələbənin akademik nailiyyətlərini zəifləməsinə və onun gələcəkdə savadlı kadr kimi yetişməsinə gətirib çıxarır.

Azərbaycanda son illərdə yataqxanaların bərpası istiqamətində müəyyən işlər görülmüşdür, bunlar tələbənin münib təhsil sərəitində oxuması üçün yetərli deyil. Buna görə də inkişaf etmiş ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da ehtiyacı olan tələbələrə yaşayış yeri ilə təminatı ali məktəblər üçün ən vacib məsələlərdən biri olmalı və bu istiqamətdə səmərəli addımlar atılmalıdır.

İlham İSABALAYEVA, "Azərbaycan"

Üç beynəlxalq müsabiqənin laureatı

Gənc dirijor Mustafa Mehmandarov həm də dünyanı uğurları ilə dolayan istedadlılarımızdan biri kimi tanınır

İstedadları ilə sərhədləri aşan gənclərimiz az deyil. Onlardan biri də Azərbaycanın gənc istedadlarının "Qızıl kitabı"na adı yazılan, "Caspian Virtuosos" Orkestrinin təsisçisi, bədii rəhbəri və baş dirijoru, TÜRKSOY Kamera Orkestrinin qonaq-dirijoru və Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin dirijoru Mustafa Mehmandarovdur.



1992-ci il iyunun 2-də Bakıda dünyaya göz açıb. 1998-2009-cu illərdə Ü. Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının nəzdində Orta İxtisas Musiqi Məktəb-Studioyunda mərhum professor Bayandur Mehdiyevin sinfində skripka ifaçısı ixtisası üzrə dərs alıb. O, tanınmış simfonik orkestrlərin iştirakı ilə ABS, Böyük Britaniya, Almaniya, Avstriya, Fransa, İtaliya, Slovakiya, Finlandiya, Türkiyə, Monteneqro, Makedoniya, Bosniya və Herseqovina, Serbiya və digər ölkələrdə konsert proqramları ilə çıxış edib.

Azərbaycanın herb tarixinə adlarını qızıl hərflərlə yazan məşhur Mehmandarovlar soyuna şöhrət gətirənlər çox olub. İlk azərbaycanlı ali təhsilli hüquqşünas Mirzə Sadiq bəy Mehmandarovun, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hərbi naziri, general-leytenant Səməd bəy Mehmandarovun, ilk azərbaycanlı ali təhsilli həkim, tanınmış ictimai xadim Kərim bəy Mehmandarovun xidmətləri böyükdür. Mustafa Mehmandarov da istedadlı, sənətdə pille-pille ucalmağı ilə bu missiyanı davam etdirir.

Təlim-tərbiyəsində valideynləri ilə yanaşı, nənəsi Leyla xanımın da xüsusi rolu olub. Leyla xanın məşhur Rüstəmbəyovlar nəslindən olmaqla yanaşı, həm də Bakı milyanədu, mesənət Hacı Zeynalabdin Tağıyevin nəticəsidir. Ömrünün sonuna qədər Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında dərs deyən, Musiqi tarixi kafedrasında dosent vəzifəsində çalışan Leyla xanımın evdəki pianosu Mustafa üçün ilk musiqi aləti olub.

Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının musiqi redaktoru Həmidə Adilova deyir ki, Mustafa Mehmandarovun gənc olmasına baxmayaraq, erkən qazandığı uğurları kifayət qədərdir. O, skripkaya kimi də bir sıra beynəlxalq müsabiqələrin laureatıdır: "2007-ci ildə Bolqarıstanda keçirilən Beynəlxalq Müsabiqədə 2-ci yerə çıxıb və "Laureat" adını qazanıb. 2011-ci ildə isə Lüksemburqda "Qızıl medal"ın və "Laureat" diplomunu sahibli olub. 2012-ci ildə İtaliya və Avstriyada qazandığı uğura görə, "Laureat" diplomu ilə təltif edilib. Vətənə 1 yerin sahibi kimi dönüb. Mustafa Mehmandarov 2013-cü ildə Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Skripka fakültəsinin fərqlənən diplomu ilə bitirib. Dərslərini görkəmli dirijor, Xalq artisti, professor Rauf Abdullayevdən alan, 2018-ci ildə Vyana Konservatoriyasının Opera-Simfonik Dirijorluğu fakültəsinin fərqlənən diplomu ilə bitirən ilk azərbaycanlı dirijor da

məhz Mustafa Mehmandarov olub. Gənc dirijorun repertuarı Avropa, rus klassikləri, həmçinin Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri daxildir..."

2019-2020 və 2021-ci illərdə Mustafa Mehmandarov dövlət başçısının müvafiq sərəncamına əsasən, Gənclər üçün Prezident Mükafatına layiq görüldü. O, ixtisas və peşəsi ilə bağlı suala cavabı da pəşəkarcılıqla verir: "... Doğrudur, 15 il skripka ifa etmişəm, hətta 3 beynəlxalq müsabiqənin laureatı da olmuşam. Amma skripka ifa etdiyim zamanlarda belə dirijorluğa böyük marağım olub. Bir neçə dirijorla çalışmışam. O, ixtisasımda qalsaydım, işim ancaq solo ifadə ibarət olacaqdı. Mənsə bununla kifayətlənə bilməzdim. İrühəcmil musiqiyə lap əvvəldən marağ vardı və bu, məni dirijorluq sənətinə gətirib çıxardı..."

Mustafa Mehmandarov Vyana təhsil aldığı illərdə Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Koroğlu" operasına yazdığı uvertürəni tədris proqramına saldırb. Bu, həm də asan məsələ deyildi. Deyir ki, buna tək o, özü yox, professor Maksimilian Çençionin köməyi ilə nail olub: "Heç ağıma da gəlməzdi ki, belə bir şey mümkün olar, çünki bu, çox çətin idi. Professor təklifimi müsbət qarşıladı və yarım il ərzində orada təhsil alan bütün tələbələr bu əsəri bəyranməyə başladılar. Mən dəhi bəstəkarımız Üzeyir bəy və əsər haqqında onlara geniş məlumat verirdim. Təhsil aldığım məkanda imtahanlar publik konsertlər şəklində olurdu. Həmin konsertlərdən birində "Koroğlu" uvertürəsi səsləndi. Avstriya tarixində ilk dəfə idi ki, Azərbaycan simfonik musiqisi Vyana-da ifa olunurdu..."

Musiqi redaktoru onu da xüsusi vurğulayır ki, hər bir insan üçün öz ailəsi və kökləri əzizdir, üstündür. Mustafa söhbətlərinin birində bildirib ki, onun həyatında bu, ikiqat üstünlük təşkil edir. Yəni, Mehmandarovlar nəslindən gələn və Azərbaycan tarixində bir çox illərə imza atıb. Gənc dirijorumuz fikirlərini belə ifadə edir: "Öncəliklə Azərbaycanın ilk ali təhsilli həkimlərinin birində doğulmuşam. Bu, mənə bir zəhmət gətirir və mənə bir məsuliyyət hissi yaradıb və bu, son nəfəsim qədər davam edəcək. Ona görə də atdığım addımların soyadıma layiq olmasına çalışıram..."

Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı Şuşada Mehmandarov

rovlara da məxsus mülk-məlikəyə var. Şuşanın həsrətini illər uzununu çəkən Mehmandarovlardan biri kimi, Mustafa da həmin mülkü ziyarət edib. Və həm də ilk növbədə Şuşaya "əlibos" getməyib.

Ötən il Milli Musiqi Günü arafəsində Şuşaya səfər etmək, orada rəhbəri olduğu orkestrlə konsert vermək kimi bir müqəddəs ziyarət heç zaman unutmayacaqlarını deyir. Üzeyir bəyin əsərlərini Şuşada səsləndirilməsi bir vaxtlar onun xəyalında qanad açan arzulara dönmüşdü. Reallaşdığına görə də kollektiv və ümumiyyətlə, musiqisəvərlər adından Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevə təşəkkürünü çatdıran Mustafa Mehmandarov ömrünün o insanların qızıl hərfləri yazıldığını deyir.

Televiziya kanallarında tez-tez nümayiş etdirilən Şuşadakı məşhur ev Kərim bəy Mehmandarova və onun həyat yoldaşı İran şahzadəsi Zəri xanım Qacarın ailəsinə aid olub. Kərim bəy Mehmandarov ali tibb təhsili alan ilk azərbaycanlılardan biri idi. O, həm də xalqımız qarşısında böyük xidmətləri olan "Difai" təşkilatının Qarabağ bölməsinin rəhbəri olub. O, qarabağlıların yaddaşında insanların təmənnaşsı müalicə edən və xalqı erməni təəcavüzlərindən qoruyan həkim kimi qalıb.

Mustafa Mehmandarov deyir ki, onlar əmioğlu kimi çox mehriban olublar. Səməd bəy Peterburqda təhsil alan zaman Kərim bəy Mehmandarovun kirayə götürdüyü evdə qalıb: "Bu gün Mehmandarovların bütün nəslü Şuşanın işğaldan azad olunmasına və Kərim bəy Mehmandarovun evinin bərpasına başlanmasına görə Azərbaycan xalqının dahi oğlu, möhtərəm Prezident İlham Əliyevə çox minnətdardır. Prezidentə və hürmətli birinci xanım Mehriban Əliyevaya dərin təşəkkürlərini bildirir. Şükürlər olsun ki, işğaldan qalan illər ərzində ulu bəabamızın mülkü dağıdılmayıb. Yalnız ulu babam Mirzə Əli bəyin tikirdiyi məscid də durur. Bunu da qeyd edim ki, Yuxarı Gövhər ağa məscidi ilə bir neçə mülkədarın memarı Kərbəlayi Səfixan Qarabağlı olub..."

İnanırıq ki, bundan sonra Şuşada keçiriləcək musiqili-nəğməli tədbirlərdə gənc dirijorun rəhbərlik etdiyi orkestrin səs-sədəsi Cıdır düzünü, İsa bulağını, Topxana məşəsinə, qartallı dağları bürüyəcək. O günlər üçün Zəfər yolunuz daima açıq olsun, gənc sənət fədaisi...

Məhəmməd NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

İnsanın bacarmadığı iş yoxdur

...Onlar sadəcə, hərə-kət möhdüdiyyətlilərdir. Onların arasında o qədər istedadlı, qabiliyyətli, hətta dünya səviyyəsində tanınanları var ki.



...Paralimpiyaçılardan dünyaya çempionları azdırmı? Bu mənada ələ özləri də istəmərlər ki, onlara əlli kimi baxılsın. Ələbaxan da deyillər, hər birinin qəlbindəki Vətən sevgisi əvəzənilməz sərvətdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev də məhz buna görə vaxtilə demişdir: "İnsan çox şeyə qadirdir və o, nə qədər çətinliklərlə qarşılaşsa da, öz istedadını, biliyini, bacarığını cəmiyyətə təqdim etməli və öz ölkəsinə həsr etməlidir..."

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Mən çox istəyirəm ki, Azərbaycanda yaşayan bütün əlilliyi olan şəxslər cəmiyyətin həyatında da fəal rol oynasınlar" fikri dövlətin bu kateqoriyadan olan şəxslərlə

bağlı apardığı sosial siyasətin ifadəsidir. Onlara küçə və bazarlarda adımbaşına rast gəlinmir. Cəmiyyətdən bir qədər tecrid həyat tərzi kəçirməyə məhkum olanlardan söhbət gədir. Dili qüsurluların söhbətləri sözsüz və səssiz olur. Bunu anlammaq, duymaq və cavab vermək isə asan deyil. Bir sözlə, onlar həm də çox istedadlı olurlar...

1996-cı ildə Şəkidə anadan olan Novruzlu Yusif Məmməd oğlunun da istedadı və qabiliyyəti onu digər bu kateqoriyadan olan həmyaşıdları

ndan fərqləndirir. 2017-ci ildə ƏƏSM Nazirliyinin Peşə Reabilitasiya Mərkəzinin ağac üzərində oyma kursuna gələn Yusif Novruzlu burada sevdidi peşayə olan həvəsi, bacarığı sayəsində onun sirlərinə dərinlənə yiyələnib. O, talassemiyalı olsa da, geniş təxəyyüdü, səbri və səliqəsi nəticəsində mükəmməl sənət əsəri nümunələri yaratmağı bacarıb. Elə həmin il Yusif Ankarada Avropa könnüllüsü kimi gənclərin beynəlxalq müsabiqə proqramlarında yaxından iştirak edib. Digər ölkələrdən gəlmiş, əlilliyi olan gənclərə ağac üzərində oyma peşəsinə öyrətməklə özünü həm tanıdib, həm də sevdirib. Bu tanışlıq ona həm də maddi cəhətdən dəstək olub: həvəslə işlədiyi el işlərinin fərdi satışı ilə də məşğuldu.

Yaratdığı sənət əsəri nümunələri arasında milli musiqi alətləri xüsusi diqqəti cəlb edir. Onların arasında nələr yoxdur ki: saz, balaban, qara zurna, tütək, nağara, qaval...

M.NƏRİMANOĞLU, "Azərbaycan"

Bakıda, Gənclər Günü münasibətilə keçirilən sərəginin iştirakçılarından biri də gənc rəssam Mətanət Novruzludur. Mətanət xanım bu sərgiyə "Gül", "Oğlan" və digər əsərləri ilə qatılıb.

Mətanət rəssamlığa orta məktəp illərindən böyük həvə göstərib. Çəkdirdi rəsmləri həmyaşıdları və valideynləri heyranlıqla qarşılayıb. Bakının Əhmədli qəsəbəsindəki 269 nömrəli orta məktəbin 4-cü sinfində oxuyarkən müəllimlərinin tövsiyəsi ilə valideynləri "balaca rəssamı" H.Z.Tağıyev adına kombinatın nəzdindəki rəssamlıq kursuna yazdırırlar. Mətanət burada dərslərini yaxşı oxumaqla, marağında olduğu peşənin çətinliklərinə həvəslə qatılıb. 4 il rəssamlığın ən incə sirlərini öyrənərək yaşadılardan fərqli qabiliyyəti və duyumu sayəsində diqqətçəkən irəliləyişlər əldə edə bilir, kursu fərqlənən diplomu ilə bitirir.

2010-cu ildə Respublika Milli Tarix muzeyində keçirilən sərgidə 11 yaşlı Mətanət Novruzlunun el işləri münisiflər heyəti tərəfindən Fəxri fərmana layiq görüldü. Gənc rəssam bu illərdə milli bayramlarda və tarixi günlərdə paytaxtın müxtəlif ünvanlarında keçirilən rəsm sərgilərində fəallıqla iştirak edib. Onun hər il mayın 11-də keçirilən Gül bayramlarında iştirakı respublikanın Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən qiymətləndirilir. Gənc rəssam 2012-ci il mayın 11-də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ana-

Gənc rəssamın uğurları



dan olmasının 89-cu ildönümü münasibətilə təsviri və təbiiqi sənət ustalarının el işlərindən ibarət sərgi-seminarda iştirakına görə Fəxri fərmana mükafatlandırılıb.

2013-cü ildə ailə Rusiyanın Krasnodar şəhərinə köçür. O, burada Memarlıq texnikumuna daxil olur. Bu illəri, Mətanətin özünü etirafına görə, rəssamlığı yaradıcılığında döndürən mərhələsi hesab etmək olar. Dediynə görə, texnikumda çox ciddi və yüksək səviyyədə rəsm çəkmək qabiliyyəti tələb olunurdu: "Bu tələb məni ürəkdan sevdidiyim rəssamlıq sənə-

tinə daha möhkəm təllərə bağladı. Bakıya qayıtdıqdan sonra davamlı olaraq rəsm çəkməklə məşğul oldum. Əsərlərim Yutubda izləniləndikə qürurlandırdım. Tanınmadığım insanlardan gələn rəylər məni çox sevindirirdi. Bu ovqatlı rəssam Araz Şahvələdovdan dərs aldım. Bu istiqamədə elmi-nəzəri biliyimi artırmaq və sənətin dərinliklərinə baş vurmaq üçün Xəzər Universitetinin Dizayner fakültəsinə daxil oldum".

Mətanət Novruzlu tələbəlik illər



Tarixin acı gerçəkliyi

Azərbaycan torpaqları ötən əsrdə Ermənistan hissə-hissə pay verilib

Cənubi Qafqaz dövlətləri 1920-1921-ci illər ərzində Sovet Rusiyası tərəfindən işğal olundu və burada sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra respublikalar arasında 1918-1920-ci illərdə müvəqqəti olaraq sərhədlər müəyyənləşdirildi. Dövlətlər arasındakı əraziyə sərhəd xətti kimi deyil, əksinə, yaradılması nəzərdə tutulan SSRİ dövlətinin gələcək ərazi-inzibati bölgü sisteminin tərkib hissəsi kimi baxılırdı.

Tarixi faktlar təsdiq edir ki, 1918-ci ilin fevralında yaradılmış Cənubi Qafqaz Seyminin ümumi ərazisi 210.000 kvadratkilometr bərabər olub. Bu ərazinin 45.000 kvadratkilometri Brest-Litovsk (mart 1918-ci il) və Batum (iyun 1918-ci il) müqavilələrinin şərtlərinə görə Osmanlı Türkiyəsinə verilib, AXC MŞ-nin 29 may 1918-ci il tarixli qərarı ilə İrəvan şəhəri daxil olmaqla 9 min kvadratkilometr ərazi ermənilərə güzəşt edilib, 100,6 min kvadratkilometri Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinə, 55,4 min kvadratkilometri isə Gürcüstana aid edildi.

Ümumilikdə isə, Azərbaycan torpaqları məhələrlə 1918-ci il mayın 28-dən başlayaraq, xüsusilə 1920-1929-cu illərdə "Ermənistan SSR tərkibinə verilib".

Sərhəd bölgüsü və yeni inzibati-ərazi dəyişiklikləri

1922-ci ildə Cənubi Qafqaz (Zaqafqaziya) Sovet Federativ Sosialist Respublikası yarandıqdan sonra bu ərazidə yeni inzibati-ərazi dəyişiklikləri başlandı ki, bu da ilk növbədə, burada mövcud olan inzibati-ərazi bölgüsünün yeni siyasi və iqtisadi tələblərə uyğun gəlməsi ilə əlaqədar idi.

Buna görə də Sovet Rusiyası Cənubi Qafqaz regionunda Bakı neft rayonunu tam şəkildə özünə tabe etmək şərtlə burada mürəkkəb iqtisadi rayonlar yaratmaq, respublikaların iqtisadi imkanlarını sını şəkildə bərabərləşdirmək məqsədi daşıyırdı.

Eyni zamanda, inzibati-ərazi bölgüsünün aşağıdakı prinsipləri tanınırdı: Əsas sənaye sahələrini təmizləmə, milli mədəniyyətlərin maksimum səviyyədə yaxınlaşdırılmasına nail olmaqla gələcək vahid sovet mədəniyyətinin özülünü qoymaq, əhalinin sənaye məntəqələrinə yaxın ərazilərdə yerləşdirilməsinin təmin edilməsi, rabitə xətlərinin istiqamətlərinin və xarakterinin müəyyən edilməsi, əhalinin sayı və milli tərkibi.

Göründüyü kimi, Moskva tərəfindən Cənubi Qafqazda həyata keçirilən sərhəd bölgüsü siyasətində birinci yerdə Sovet Rusiyasının iqtisadi maraqları, sonuncu yerdə isə bu regionun əhalisinin milli maraqları dayanırdı.

Vəziyyətin absürdlüyü ondan ibarət idi ki, həyata keçirilən siyasətdə milli maraqların üstünlüyü və dövlətin Cənubi Qafqaz xalqlarının iqtisadi rifahından "narahət olması" ideyası ictimai şüura məqsədyönlü şəkildə təbliğ edilirdi.

1921-ci il avqustun 15-də RKP (b) MK-nin Qafqaz Bürosu Cənubi Qafqaz Sovet Respublikaları arasında sərhədlər məsələsini dinləyərək, bu respublikaların Xalq Komissarları Soveti sədrinə və Azərbaycan SSR, Ermənistan SSR və Gürcüstan SSR İnqilab komitələri sədrinə üç respublika arasında sərhədləri müəyyən edən müqavilə imzalayacaqları barədə müraciət etdi. Lakin gələcəkdə belə bir ümumi müqavilə imzalanmadı.

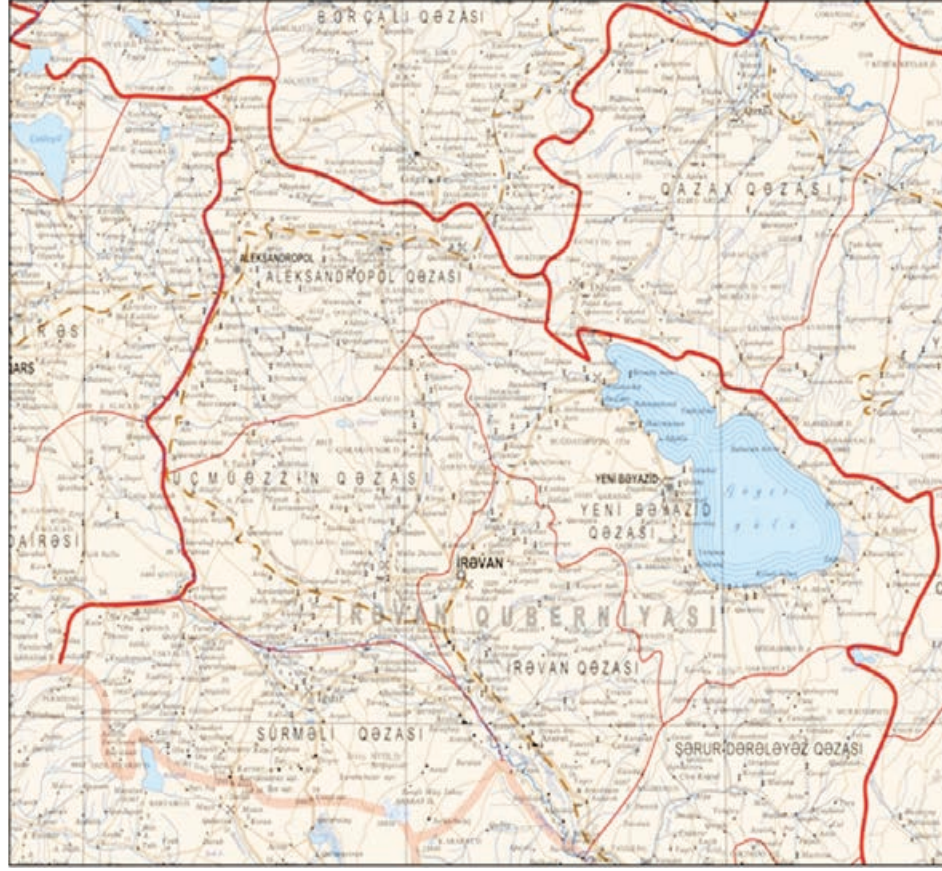
1922-ci il avqustun 22-də Cənubi Qafqaz Fövqəladə Komissiyasının sənətinin imzası ilə Azərbaycan SSR, Ermənistan SSR və Gürcüstan SSR Fövqəladə komissiyalarına həmin andan 24 saat ərzində sərhəd məntəqələrinin, gözetçilərin və nəzarət məntəqələrinin ləğv edilməsi haqqında sərəncam verildi.

Sərəncamda qeyd olunduğu kimi, artıq xarici sərhədlər Türkiyə və İran sərhədləri sayılırdı. Bu sərəncamla Cənubi Qafqazın üç respublikası arasındakı 1918-1920-ci illərdə yaranmış sərhədlər faktiki olaraq dövlət əhəmiyyətini itirdi.

1921-ci ilin iyununda RKP (b) Qafqaz Bürosunun Plenumu Cənubi Qafqaz respublikalarında maldarlıqla məşğul olan əhalinin otlaqlara sərbəst çıxışı haqqında qərar qəbul etdi. Nəticədə Cənubi Qafqazın üç respublikasının maldarlıqla məşğul olan kəndliləri qararla müəyyən edilən sərhəd hüdudları daxilində sərbəst hərəkət etmək hüququ əldə etdilər.

Əslində bu qərarın qəbulu bir sıra anlaşılmaqların yaranmasına və üç Cənubi Qafqaz respublikasının sərhəd ərazilərində yaşayan azərbaycanlı və erməni əhalisi arasında qarşıdurmalara səbəb oldu. Bu mübahisələri həll etmək üçün 1922-ci ilin dekabrında N.Nərimanov, Myasnikov və S.Orconikidze başda olmaqla RKP (b) Cənubi Qafqaz MİK-nin xüsusi komissiyası yaradıldı.

1922-ci il oktyabrın 25-də Azərbaycan SSR Xalq Torpaq Komissarlığı Xarici İşlər üzrə Katibliyi Azərbaycan SSR-in ərazisi haqqında təqdim olunan arayışda deyilir ki, Azərbaycan SSR-in bütün ərazisi 7.989.105 desyatin (metr sistemindən qabaq təbiiq edilən yer ölçü



vahidi, 1 desyatin = 1,09 hektar). Üç ölkənin arasında bas tutan razılığa əsasən Azərbaycan ərazilərindən keçmiş Qazax qəzasından Ermənistan 379.984 desyatin (4.151 kvadrat km), keçmiş Zəngəzur qəzasından Ermənistan 405.000 desyatin (4.424 kvadrat km) və keçmiş Tbilisi qəzasından Azərbaycana 79.600 desyatin (869 kvadrat km) ərazi verilir.

Beləliklə, 1922-ci ildə Azərbaycan 7.989.105 desyatin təşkil edən ərazisindən (379.984; 405.000) 784.984 desyatin itirir, əvəzində cəmi 79.600 desyatin əldə edir. Bu da ümumilikdə 7.283.721 desyatin (79.577 kvadrat km) təşkil edir.

Mübahisəsiz ərazi və sovet rəhbərliyinin gizli niyyətləri

Azərbaycan SSR-in Ermənistan ilə mübahisəsiz ərazisi Qazax və Borçalı qəzalarının köhnə inzibati sərhədlərindən keçib, sonra Qazax qəzasından Aleksandropol və Yeni Bəyazid qəzaları ilə Maralca dağlarına qədər gedirdi. Oradan Göyçə gölüne birbaşa enir, Çubuqlu kəndindən şərqə doğru təqribən bir, bir onda iki verst - keçmiş rus uzunluq ölçü vahididir. 1 verst = 1.0668 km) keçir. Sonra Göyçə gölünün tən yarından bölünür, onun cənub sahilini ilə qərb istiqamətində gedirdi. Göyçə gölünün cənub sahilində sərhəd Zağalı və Gödəkbulaq kəndləri arasından başlayır, sonra Yarınlı, Qızıl Vəng və Yuxarı Alçalı kəndlərinin yanından Göyçə gölünün cənub sahilinin dağ rayonu ilə Qızıl Xarabaya, 10859 yüksəkliyinə və Ağmahan yüksəkliyinə, qərbdə Kiçik Ağdağ dağına doğru, İrəvan və Yeni Bəyazid qəzalarının sərhədinə qədər gedir, azərbaycanlıların yaşadığı dağlıq rayonları erməni kəndlərinin tutduğu sahillərdən ayırırdı.

Sonra sərhəd Kiçik Ağdağ dağından əvvəlcə şimal-qərb istiqamətinə doğru Toğmahan gölü istiqamətində, ardınca qərb istiqamətində Təzəkənd kəndinə, daha sonra Gəmi çayı ilə Yuxarı Ağbaş kəndinə doğru gedir, onun qarşısından şimala doğru 3620 yüksəkliyə beş verstlik qalxır, oradan cənub-qərbə Uluanlıya doğru, daha sonra Araz çayına qədər, oradan da Rəncbər kəndindən şimala gedirdi. Rəncbər kəndindən Araz çayında sərhəd birbaşa qərbə doğru gedir, Sürməli və Eçmiadzin qəzalarının və Kars vilayətinin keçmiş inzibati sərhədlərində keçmiş rus-türk sərhədində Təndrək dağlarına qədər uzanırdı. Azərbaycan ərazilərinə dair arayışın hazırlanması ilə bağlı verilən tələblər sovet rəhbərliyinin gizli niyyətlərinin olduğundan xəbər verirdi.

Hər dəfə erməni tərəfinin xeyrinə həll edilən sərhəd mübahisələri

Arxiv sənədləri göstərir ki, Azərbaycan SSR ilə Ermənistan SSR-in ayrı-ayrı rayonları arasında baş vermiş sərhəd mübahisələri əksər hallarda erməni tərəfinin xeyrinə həll edilmişdir. Bununla bağlı yalnız bir neçə faktı göstərmək olar.

Ermənistan SSR Dilican qəzasının Qulp kəndi ilə Azərbaycan SSR Qazax qəzasının II Şıxlı kəndi arasında mübahisəli ərazisi 940 hektar olan Çömçə sahəsi Qulp kəndinə verilib.

Ermənistan SSR-in Dilican qəzasının Kotkənd kəndi ilə Azərbaycan SSR Qazax qəzasının Daşsalahlı kəndi arasında mübahisəli ərazisi 700 hektar olan Qaraçöl ərazisi Ermənistan SSR-in Kəkənd kəndinə verilib.

Ermənistan SSR Dilican qəzasının Lələkənd kəndi ilə MŞSR Qazax qəzasının Çaxmal kəndi arasında mübahisəli sahəsi 69 hektar olan torpaq sahəsi Azərbaycan SSR-in Lələkənd kəndinin arxasında qalıb. Cənubi Qafqaz MİK

Torpaq Komissiyasının xüsusi yerli komissiyasının 8 noyabr 1924-cü il tarixli qərarı ilə Ermənistan SSR Dilican qəzasının Noraşen, Moseskənd və Aşağı Qızılulaq kəndləri ilə Azərbaycan SSR-in Qazax qəzasının Qacalı və Əlibəyli kəndləri arasında mübahisəli olan 753 desyatin (8,2 km²) ərazisi olan "Günaş" ərazisi iki hissəyə bölünüb.

Azərbaycan SSR-in Qazax qəzasının Şinix-Ayrım ərazisindəki 4000 desyatinlik (43,7 km²) torpaq sahəsi Ermənistan SSR-in Dilican qəzasının tərkibinə verilib.

Bundan əlavə, Qazax qəzasının Soflu, Bərxudarlı və Yuxarı Əskipara kəndlərinin ümumi sahəsi 3104 desyatin, sayı 577 nəfər sakinin Dilican qəzası daxilində qalması məsələsi də mübahisə doğurdu. Qazax qəzasının (Genca dairəsi) inzibati sərhədlərinə daxil olan bu kəndlərin ondan zolaqlı bir xəttə ayrılırdı məlum oldu. Cənubi Qafqaz MİK-nin yerli komissiyasının 1929-cu il iyulun 19-20-də keçirilən iclasında qərara alındı ki, zolaqlı xəttin aradan qaldırılmasının yeganə mümkün və məqsədəuyğun həll forması hər üç kəndin Dilican qəzasının tərkibinə verilməsinə baxılmasıdır. MİK-nin eyni sərəncamı ilə Dilican qəzasının Güney-Xeyrimli (100 ev) kənd əhalisi (26 ev) kiçik sayda olan Qazax qəzasının Xeyrimli kəndinə birləşdirildi və Ermənistan SSR Dilican qəzasının tərkibinə verildi. Bununla da Qazax qəzasının əhalisi 50 faiz yaylaq torpaqlarından məhrum edildi.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan SSR-in Cənubi Qafqaz Federasiyasının qonşu respublikaları ilə sərhəd mübahisələri üzrə 1928-ci il MİK Torpaq Komissiyasının hesabatından da göründüyü kimi, Ermənistan SSR-ə 75904 desyatin (829,2 kvadratkilometr) münbit torpaq və 79208 desyatin (865,3 kvadratkilometr) isə "yararsız" torpaq verilib.

1921-ci ilin iyulunda Zəngəzurun Qərb hissəsinin işğalı və Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi, Qarabağın dağlıq hissəsində sünli erməni muxtariyyətinin sərhədlərini müəyyən etmək məqsədilə burada aparılan inzibati dəyişikliklər, Azərbaycan SSR-ə Ermənistan SSR arasında sərhədlərin müəyyənlişdirilməsi ilə bağlı Ermənistan SSR-in Zəngəzur qəzası ilə Azərbaycan SSR-in Qarabağ bölgəsinin ayrı-ayrı rayonları arasında yaranmış durum vəziyyəti daha da gərginləşdirdi.

Arxiv materiallarının təhlilindən göründüyü kimi, bu ərazi mübahisələri erməni tərəfinin xeyrinə həll edilmişdir. Şuşa qəzasının torpaq idarəsinin rəisi Rəoqozinin 26 iyul 1923-cü il tarixli hesabatına əsasən, Zəngəzur və Şuşa qəzalarının maldarları arasında sərhəd mübahisəsi həll edilərkən 20 yaylaq sahəsi tərəflər arasında silahlı toqquşma baş verməməsi üçün Zəngəzur qəzasına verilməmişdir.

Ermənistan SSR-in Dərələyəz və Novobayazıt qəzaları ilə Azərbaycan SSR-in Kürdüstan qəzasının sərhədində, təxminən 12 min desyatin (131,1 km²) ərazisi olan Alagöl gölünün ətrafında yerləşən Alagöl və ya Alagöllər yay otlaqları da Ermənistan Azərbaycan SSR-ə qarşı ərazi iddialarına daxil idi.

Ermənistan SSR rəhbərliyi 1923-cü ildə bu ərazilərin Novobayazıt qəzasının tərkibinə daxil edilməsi məsələsini qaldırmışdı. Belə ki, Ermənistan SSR Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi 1926-cı il iyunun 23-də Azərbaycan SSR MSK sədrinə göndərdiyi teleqramda bildirdirdi ki, hələ 1921-ci ildə sahəsi 13170 desyatin (143,8 km²) olan Alagöllər otlaq sahəsi Dərələyəz qəzasına verilməmişdir. Buna cavab olaraq, Azərbaycan SSR MİK Rəyasət Heyətinin katibliyi 1926-cı il iyulun 5-də Ermənistan SSR MİK-in katibliyindən xahiş etdi ki, Alagöllər sahəsinin otlaqlarının Dərələyəz qəzası tərkibinə verilməsi haqqında Cənubi Qafqaz MİK

Azərbaycan torpaqlarının ermənilərə güzəştə gedilməsinin və Ermənistan SSR tərkibinə verilməsinin xronologiyası:

| Tarix | Qərarın qəbul edən orqan və sənəd | Verilən ərazilər |
|-----------------------------|--|--|
| 1. 29.05.1918 | AXC MŞS-nin tarixli qərarı ilə (protokol №3) | İrəvan şəhəri daxil olmaqla ümumi sahəsi 9 min km ² olan ərazi ermənilərə güzəştə gedilmişdir. |
| 2. 25.10.1922 | Azərbaycan SSR Xalq Kənd Təsərrüfatı Komissarlığının respublika Xalq Xarici İşlər Komissarlığının katibliyi üçün hazırladığı arayışda deyilir: | "Azərbaycan SSR-in bütün ərazisi 7.989.105 desyatin – yeni 87.284,1 km ² olmuşdur. Göstərilən ümumi sahədən: a. Qazax qəzasından Ermənistan SSR tərkibinə 379.984 desyatin–yeni 4.151,4 km ² ; b. keçmiş Zəngəzur qəzasından Ermənistan SSR tərkibinə 405.000 desyatin-4424,7 km ² ərazi verilmişdir |
| 3. 27.10.1924 30.10.1924 | Cənubi Qafqaz MİK-nin xüsusi yerli Torpaq Komissiyasının qərarı (protokol No 19) | Ermənistan SSR-in Dilican qəzasının Baranı kəndi ilə Azərbaycan SSR Qazax qəzasının Qaymaqlı kəndi arasında mübahisəli ərazisi 1002 desyatin (10,9 km ²) olan Acı ərazisi Torpaq Komissiyasının qərarı ilə bölünmüşdü. 1924-cü il oktyabrın 31-də onun 612 desyatin – yeni 6,7 km ² ərazisi olan şimal-qərb hissəsi Azərbaycan SSR-in Qaymaqlı kəndinə, cənub-qərb hissəsi isə 390 desyatin-yeni 4,2 km ² -i Ermənistan SSR Dilican qəzasının Baranı kəndinə verilmişdir. |
| 4. 08.11.1924 | Cənubi Qafqaz MİK-nin Torpaq Komissiyasının xüsusi yerli komissiyasının 8 noyabr 1924-cü il tarixli qərarı ilə | Ermənistan SSR Dilican qəzasının Noraşen, Moseskənd və Aşağı Qızılulaq kəndləri ilə Azərbaycan SSR-in Qazax qəzasının Qacalı və Əlibəyli kəndləri arasında mübahisəli olan 753 desyatin-yeni 8,2 km ² ərazisi olan "Günaş" ərazisi iki hissəyə bölünmüş, Cənubi Qafqaz MİK Torpaq Komissiyasının 1925-ci il qərarı ilə həmin ərazinin 186,5 desyatin-yeni 2,03 km ² olan hissəsi Azərbaycan SSR Qazax qəzasının Qacalı və Əlibəyli kəndlərinə, qalan hissəsi - 566,5 desyatin-yeni 6,1 km ² sahəsi isə Ermənistan SSR Dilican qəzasının Noraşen və Moseskənd kəndlərinin ərazisinə verilməmiş və Cənubi Qafqaz MİK-nin 18 fevral 1929-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. |
| 1925 | Cənubi Qafqaz MİK Torpaq Komissiyasının 1925-ci il qərarı | |
| 18.02.1929 | Cənubi Qafqaz MİK-nin 18 fevral 1929-cu il tarixli qərarı | |
| 5. 1925-ci ilin sentyabrı | Ermənistan SSR və Azərbaycan SSR nümayəndələrinin iştirakı ilə Ermənistan SSR hökumətinin təkliflərini əks etdirən Qazax qəzasının Şinix-Ayrım bölgəsinin tədqiq məsələsinin Cənubi Qafqaz Komissiyasında müzakirə olunmasını təklif edilir və əldə olunan razılıq əsasında müqavilə imzalanır. | Bu müqaviləyə görə Azərbaycan SSR-in Qazax qəzasının Şinix-Ayrım ərazisindəki 4000 desyatinlik-yeni 43,7 km ² torpaq sahəsi Ermənistan SSR-in Dilican qəzasının tərkibinə verilməmişdir. Başkənd erməni kəndi 3485 desyatin-yeni 38 km ² ərazi "kompensasiya" kimi Azərbaycan SSR tərkibinə verilməmişdir. Həmin müqavilə Cənubi Qafqaz MİK-nin 18 fevral 1929-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. |
| 18.02.1929 | Həmin müqavilə Cənubi Qafqaz MİK-nin 18 fevral 1929-cu il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. | |
| 6. 1928-ci il | 1928-ci il Cənubi Qafqaz MİK Torpaq Komissiyasının hesabatı | Cənubi Qafqaz MİK Torpaq Komissiyasının hesabatında göstərilir ki, Azərbaycan SSR ərazisindən Ermənistan SSR-ə 75904 desyatin yeni-829,2 km ² münbit torpaq verilməmişdir. |
| 7. 18.02.1929 | Cənubi Qafqaz Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 18 fevral 1929-cu il qərarı | Cənubi Qafqaz Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 18 fevral 1929-cu il qərarı ilə Azərbaycan SSR-in ✓ Cəbrayıl qəzasının Nüvədi, Eynəzir və Tuqut kəndləri, habelə ✓ Ordubad sahəsinin Qərçivan və Kilid kəndinin torpaqlarının bir hissəsi Ermənistan SSR-in Məgri qəzasının inzibati idarəçiliyinə verilməmişdir. Bu ərazinin ümumi sahəsi 664 km ² -dir. |
| 8. 05.03.1938 | Cənubi Qafqaz Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1938-ci il 5 mart tarixli qərarı | Cənubi Qafqaz Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin 1938-ci il 5 mart tarixli qərarı ilə ✓ Naxçıvan MSSR-in Sədrək və ✓ Kərki kəndlərinin, o cümlədən ✓ Şərur qəzasının kəndləri ətrafındakı torpaqların bir hissəsi də Sovet Ermənistanına verilməmişdir. |
| 01.01.1933 | | Nəticədə, 1 yanvar 1933-ci ildən Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının ərazisində ümumi sahəsi 5329,6 km ² təşkil etdi. |
| 9. 1946 | | 1946-cı ildə ✓ Qazax rayonu ərazisindən 40 kv. km. meşə sahəsi, ✓ Tovuz rayonu ərazisindən isə 7,6 kv. km. Torpaq Ermənistan SSR tərkibinə verilməmişdir. Ermənistan SSR tərkibinə verilən kənd ərazilərinin ümumi sahəsi 658,4 km ² olmuşdur. |
| 1945-1967 | Ermənistan SSR rəhbərliyi tərəfindən 1945-ci ilin noyabrında, 1956, 1962, 1967, 1972, 1977, 1987-ci illərdə Azərbaycan SSR-in Qarabağ regionunun dağlıq hissəsində ermənilər yaşayan ərazilərin Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi məsələsi SSRİ dövləti rəhbərliyi qarşısında qaldırılmış və Azərbaycan SSR rəhbərləri M.C.Bağirov, İ.D.Mustafayev, V.Y.Axundov və H.Ə.Əliyevin həyata keçirdikləri təsiri tədbirlər, göstərdikləri səylər nəticəsində rədd edilmişdir. | |

qərarının ne vaxt qəbul edildiyi barədə qərarı təqdim etsin. Oxsar sorğu 1926-cı il dekabrın 25-də Azərbaycan SSR MİK-nin katibliyi tərəfindən təkrar edilmiş, lakin Ermənistan SSR MİK katibliyindən heç bir cavab alınmamışdır.

Moskva və Qars müqaviləsinin kobud şəkildə pozulması

Tarixi faktlar təsdiq edir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının bir neçə kəndi də Ermənistan SSR-in tərkibinə verilib. Belə ki, Ermənistan SSR Qars müqaviləsinə əsasən Azərbaycan SSR tərkibində Naxçıvanın muxtariyyətini rəsmən tanısa da, gələcəkdə onu özünə birləşdirmək niyyətindən əl çəkəməyib və bir müddət sonra Ermənistan Naxçıvan MSSR torpaqlarının bir hissəsini öz ərazisinə birləşdirilməsinə nail olub.

Cənubi Qafqaz MİK-nin 1929-cu il 18 fevral tarixli qərarı ilə Naxçıvan MSSR-in Qurdqulaq, Horadiz, Xaçık, Ağbın, Ağaç, Almali, Dağalmalı, İtqiran, Sultanbəy kəndləri, ona bitişik suayrıcı silsiləsi və Qərçivan kəndinə qədər olan otlaqlar, habelə Ordubad sahəsinin Qərçivan və Kilid kəndinin torpaqlarının bir hissəsi, Cənubi Qafqaz MİK-nin 1938-ci il 5 mart tarixli qərarı ilə isə Sədrək və Kərki kəndlərinin, o cümlədən Şərur qəzasının kəndləri ətrafındakı torpaqların bir hissəsi Sovet Ermənistanına verilib. Ermənistan SSR tərkibinə verilən kənd ərazilərinin ümumi sahəsi 658,4 km olub. Nəticədə 1 yanvar 1933-cü ildən Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının ərazisinin ümumi sahəsi 5.329,6 km təşkil edib.

Bütün bu addımlar Naxçıvan MSSR-in statusu və sərhədləri haqqında Moskva

və Qars müqavilələrinin şərtlərini kobud şəkildə pozulması idi. Belə ki, Cənubi Qafqaz FSR tərkibinə daxil edildikdən sonra Azərbaycan SSR və Ermənistan SSR arasında sərhədləri qarşılıqlı olaraq reallaşan ərazi-inzibati dəyişikliklər Azərbaycan əhalisinin iqtisadi həyatının tarixən formalaşmış təbii sərhədləri və şərtləri nəzərə alınmadan pozuldu və SSRİ dövlətinin birbaşa müdaxiləsi Azərbaycan torpaqlarının parçalanması hesabına Ermənistan SSR-in sərhədlərinin genişləndirilməsinə təmin etməyə yönəldi.

Tarixin bütün dövrlərində Azərbaycana qarşı əsaslı iddiaların yerinə yetirilməsi erməni dairələrini daha da şirnikləşdirdi və fəaliyyətlərini genişləndirməyə rəvac verdi. Bu, həm də ermənilərin "Böyük Ermənistan" yaratmaq xülyələrini gerçəkləşməsi üçün real imkanlar yaradırdı.

Ermənistan SSR rəhbərliyi tərəfindən 1945-ci ilin noyabrında, 1956, 1962, 1967, 1972, 1977 və 1987-ci illərdə Azərbaycan SSR-in Qarabağ regionunun dağlıq hissəsində ermənilər yaşayan ərazilərin Ermənistan SSR-ə birləşdirilməsi məsələsi SSRİ dövləti rəhbərliyi qarşısında qaldırılıb və Azərbaycan SSR rəhbərləri M.C.Bağirov, İ.D.Mustafayev, V.Y.Axundov və Ulü Öndər Heydər Əliyev tərəfindən həyata keçirilən təsiri tədbirlər, göstərilən səylər nəticəsində təkliflər rədd edilib.

Zəngəzur, Göyçə mahalı tarixi Azərbaycan torpaqları sahiblərinə qaytarıla bilər

Bu arayış hazırlanarkən dövlət arxiv sənədlərindən və mövcud problemlə bağlı nəşr edilmiş elmi ədəbiyyat mate-

riallarından istifadə olunub. Məlum oldu-yu kimi, tarixi tədqiqatlar yalnız yaxın və ya uzaq keçmişdə nələrin olduğunu təsbit etmək üçün deyil, həm də baş verməmiş hadisə və proseslərin səbəb-nəticə bağlılığını açmaq, özündən sonrakı tarixə necə təsir etdiyini öyrənmək və ibarət almaq üçün aparılır. Ona görə də təqdim edilən bu araşdırma zamanı bir sıra suallara cavab verməyə səylər edilməmişdir.

Qeyd edilən bütün tarixi faktlar əsl realığı əks etdirir. Özlərini "məzlum xalq" kimi göstərərək dövlət yaratmaq bəstəyən ermənilər XVIII əsrdən üzü bəri çar Rusiyasına və digər dövlətlərə arxalanaaraq tarixi Azərbaycan torpaqlarını hissa-hissə işğal ediblər. Dövlətçilik tariximizdə xüsusi yeri olan, bugünkü müstəqil Azərbaycanın siyasi və hüquqi varisi olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (AXC) dövründə Azərbaycan torpaqlarının Ermənistanla verilməsi ilə bağlı qərar isə torpaqlarımızın itirilməsi baxımından acı tarixdir.

Bu gün isə tarixinin ən çətin dövründə yaşayan Azərbaycan ədalətli bərpə etmək gücündə sahibdir. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra yaranan yeni realitələr da bunu deməyə əsas verir.

Ali Baş Komandan İlham Əliyev fəxrlərlə bəyan edib ki, Zəngəzur, Göyçə mahalı tarixi Azərbaycan torpaqlarıdır. Bu gün ermənilərin yaşadığı İrəvan şəhəri də Azərbaycana məxsus olub. Vətən müharibəsindən sonra Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində atılan addımlar, reallaşdırılan layihələr onu deməyə əsas verir ki, tezliklə Zəngəzur da Şuşa, Laçın, Kəlbəcər, Ağdam kimi işğaldan azad edilərək öz sahəsinə qovuşacaq.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, "Azərbaycan"



Fransanın media qurumu ERE TV-nin nümayəndələri Ağdama səfər ediblər



Fransanın media qurumu ERE TV-nin nümayəndələri Ağdama səfər ediblər. AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qarabağ İqtisadi Rayonu

nun işğaldan azad edilmiş hissəsi üzrə Xüsusi Nümayəndəliyinin rəsmi tviter sahifəsində paylaşım edilib. Səfər zamanı qonaqlara dağıdılmış abidələr göstərilib və şəhərin yenidənqurma planı haqqında məlumat verilib.

Qeyd edək ki, ERE TV-nin nümayəndələri ötən gün Füzuliyə səfər ediblər. Səfər zamanı qonaqlar Füzulünün dağıdılmış hissələri, eyni zamanda, işğaldan azad olunduqdan sonra həyata keçirilən yenidənqurma və bərpa işləri ilə də tanış olublar.

Koronavirusun mutasiyalarından asılı olmayaraq müalicə metodları eynidir

Son günlər rəsmi səhiyyə qurumlarına bəzi özəl laboratoriyalarda COVID-19 testi üçün müraciət edən vətəndaşlara iki test götürülməsi təklif olunması barədə məlumatlar daxil olur.

Müəyyənləşdirmək üçün vacib olduğunu bildirirlər. Nəticədə müraciət edən şəxs əlavə test müayinəsinin ödənişini etməli olur.

Qeyd edək ki, koronavirusun mutasiyalarından asılı olmayaraq müalicə metodları eynidir. Təklif edilən ikinci test təyin olunacaq müalicə üçün heç bir diaqnostik və klinik əhəmiyyət daşıyır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və TƏBİB birgə məlumat yayıblar.

Məlumatda bildirilir ki, yeni ştamin simptomları çox vaxt kəskin respirator infeksiya əlamətlərinə bənzəyir və əsasən yuxarı tənəffüs yollarına təsir edir. Simptomları hiss etdikdə ilk növbədə ərazi üzrə poliklinikaya, ailə həkiminə (sahə həkimipediatri, sahə həkimiterapeviti) müraciət edilməlidir.

Aparılan tədqiqatların nəticələri bir daha göstərir ki, virusun yeni və sürətlə yayılan təhlükəli variantlarının yarada biləcəyi ağırlaşma hallarından qorunmağın ən

effektiv yolu vaksinasiyadır. Bu səbəbdən səhiyyə qurumları vətəndaşlarımızı yayılan yeni ştaman qorunmaq üçün ikinci dozadan və yaxud xəstəliyə yoluxub sağaldıqdan 5 ay sonra ("buster") doza ilə peyvəndləməyə çağırır.

Xatırladaq ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq Qərarına əsasən peyvəndin 2-ci dozasının üzərindən 6 aydan çox keçmiş şəxslərin "Peyvənd sertifikatı" fevralın 15-dən etibarlı hesab edilməyəcək.

Vətən müharibəsi iştirakçılarının "Müharibə veteranı" adı və Prezident təqaüdünün təyinatına başlanıldı

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci il 29 dekabr tarixli sərəncamının icrası olaraq Vətən müharibəsinin iştirakçılarının "Müharibə veteranı" adı və Prezidentin aylıq təqaüdünün təyinatına başlanılıb.

da iştirak etmiş hərbi qulluqçularına "Müharibə veteranı" adı verilib.

DSX üzrə iştirakçılar barədə məlumatlar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin "Zəfər" alt sistemində daxil edilib.

Nazirlər tərfindən isə alt sistemə bəzələrdə məlumat daxil edilmiş həmin hərbi qulluqçulara 2022-ci il yanvarın 1-dən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aylıq təqaüdü (80 manat) təyin edilib.

Təqaüdlərin təyinatı hərbi qulluqçuların müraciəti olmadan, heç bir sənəd təqdim edilmədən, e-sistem üzərindən proaktiv qaydada aparılır. Təyin edildiyi tarixdən asılı olmayaraq təyinat tarixi 2022-ci il yanvarın 1-dən rəsmiləşdirilərkən ödənilir.

Hazırda digər qurumlar (Müdafiə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti və s.) üzrə də qeyd olunan adın verilməsi və təqaüd təyinatının aparılması üçün aidiyyəti işlər aparılır.

Vətən müharibəsinin bütün iştirakçılarının "Müharibə veteranı" adının verilməsi və Prezidentin aylıq təqaüdünün təyinatı prosesi yaxın günlərdə tam yekunlaşacaq.

Müharibə veteranı kimi Prezidentin aylıq təqaüdü təyin edildiyi andan şəxsin adında olan telefon nömrəsinə bu barədə, habelə təqaüd kartını hansı bankdan əldə edəcəyinə dair SMS göndəriləcək.

Bu il ərzində Şuşada yerli və beynəlxalq tədbirlərin təşkili, yeni filmlərin çəkilişi planlaşdırılır

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə 2022-ci il ölkəmizdə "Şuşa ili" elan olunub. Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən "Şuşa ili" ilə bağlı "Tədbirlər planı" hazırlanır. Azərbaycanın Mədəniyyət paytaxtı Şuşada mədəniyyətin dirçəlməsi istiqamətində aparılan işlər çərçivəsində tarixi abidələrin, muzey və kitabxanaların, mədəniyyət müəssisələrinin bərpası nəzərdə tutulur.

planlaşdırılır. Şuşanın mədəni adət-ənənələrinin dirçəlməsi istiqamətində "Xarıbülbül", Vaqif Poesiya Günleri, Üzeyir bəy Hacıbəyli Musiqi Festivalı kimi ənənəvi mədəni tədbirlərlə yanaşı, bu il Xan qızı Xurşidbanu Nəvanın 190 illiyi ilə bağlı Şuşada ədəbiyyat festivalının keçirilməsi də nəzərdə tutulur.

Məryəm Qafarzadə deyib: "Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən qədim şəhərimizin zəngin mədəni irsini tanımaq məqsədilə "Şuşa

mədəniyyətinin inciləri" adlı layihəyə də start verilib. Layihə yeddli istiqamətdən ibarətdir: "Şuşanın memarlıq salnaməsi", "Azərbaycan musiqisinin məbədi - Şuşa", "Mügam ocağı - Şuşa", "Qarabağ xalçaçılıq məktəbi - Şuşa", "Şuşanın ədəbi həyatı", "Şuşanın simaları", "Şuşa milli geyim üslubu". Layihənin əsas məqsədi qədim tarixə malik olan Şuşa şəhərinin zəngin mədəniyyətinin daha geniş təbliğatını həyata keçirməkdir."

Bu barədə AZƏRTAC-a Mədəniyyət Nazirliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin müdiri Məryəm Qafarzadə deyib.

Onun sözlərinə görə, bu il ərzində Şuşada yerli və beynəlxalq tədbirlərin, konsert və festivalların, mediaturların təşkili, yeni filmlərin çəkilişi

Son sutkada Azərbaycanda COVID-19 infeksiyasına 5223 yoluxma faktı qeydə alınıb



Azərbaycanda yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına son sutkada 5223 yoluxma faktı qeydə alınıb, 2319 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, analiz nümunələri müsbət çıxan 21 nəfər vəfat edib.

İndiyədək ölkədə ümumilikdə 663 min 693 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilmişdir, onlardan 627 min 342 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 8755 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 27 min 596 nəfərdir.

Son sutkada yeni yoluxma hallarının müəyyənlişdirilməsi ilə əlaqədar 15 min 945, dənəyə qədər isə ümumilikdə 6 milyon 172 min 333 test icra olunub.

Düənə Azərbaycanda "buster" doza ilə peyvənd olunanların sayı 33 min 634 nəfər təşkil edib

Fevralın 1-də Azərbaycanda 38 min 362 nəfər yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası əleyhinə vaksinasiya olunub.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a bildirilib ki, gün ərzində birinci mərhələ üzrə vaksin olunanların sayı 3308, ikinci doza üzrə 1420, "buster" doza ilə peyvənd olunanların sayı isə 33 min 634 nəfər təşkil edib.

Azərbaycanda dənəyə qədər vurulan vaksinlərin ümumi sayı 12 milyon 39 min 129, birinci mərhələ üzrə peyvənd olunanların ümumi sayı 5 milyon 233 min 696, ikinci mərhələ üzrə vaksinasiya edilənlərin sayı 4 milyon 743 min 594 nəfər, "buster" doza ilə peyvənd olunanların sayı 2 milyon 61 min 839 nəfər təşkil edir.



Şəhid baş leytenant Fuad Bağirov Şirvan şəhərində dəfn olunub



Baş leytenant Fuad Bağirovun nəşi bu gün günorta saatlarında Şirvan şəhərinə gətirilib.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, şəhidin nəşi izdihamla qarşılanıb və onun doğulub boya-başa çatdığı evdə vida mərasimi keçirilib.

Sonra şəhidin nəşi dəfn üçün Şəhidlər xiyabanına gətirilib. Yaylım atəşi altında şəhid Baş leytenant Fuad Bağirov torpağa tapşırılıb. Dəfn mərasimində Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, Müdafiə Nazirliyinin, yerli icra və hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Qeyd edək ki, baş leytenant Fuad Bağirov qarlı hava şəraiti nəticəsində Kəlbəcər rayonunun Alagöller ərazisində itkin düşmüşdü. Onun nəşi üç gün aparılan axtarışlardan sonra tapılıb.

Fuad Bağirov 1991-ci il noyabrın 3-də Şirvan şəhərində doğulub. 2009-2013-cü illərdə Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbdə təhsil alıb və ordu sıralarında xidmət edib.

Ailəsi ilə birlikdə Gəncə şəhərində yaşayan Fuad Bağirovun bir oğlan və bir qız övladı yadigar qalıb.

Vətən müharibəsi şəhidi Ülvi Hacıyevin xatirəsi anılıb



Dövlət Gömrük Komitəsinin Vətən müharibəsində şəhid olan əməkdaşı Ülvi Hacıyevin xatirəsinə həsr olunmuş "Ən yüksək rütbəli gömrükçü" anım mərasimi keçirilib.



AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir Azərbaycan Respublikası gömrük orqanlarının yaradılmasının 30-cu ildönümü və gömrük əməkdaşlarının peşə bayramı günündə təşkil olunub.

Mərasimdə əvvəlcə Dövlət Himni səsləndirilib, sonra şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Daha sonra Vətən müharibəsi şəhidinin şəərəli həyat yolu haqqında məlumat verilib. Bildirilib ki, Ülvi Hacıyev 2020-ci ilin iyul ayında Ermənistanın Tovuz rayonu istiqamətindəki tərxiatdan sonra könüllü olaraq orduya yazılıb. Müharibənin ilk günlərindən cəbhəyə yollanan Ülvi Hacıyev Füzuli, Cəbrayıl, Xocavənd rayonları və Hadrut uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıq göstərib. Oktyabrın 19-da Şuşa şəhərinin 10 kilometrliyində baş verən döyüşlər zamanı şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", "Füzulünün azad olunmasına görə", "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunub.

Anım mərasimində Milli Məclisin deputatı Rəşad Mahmudov 44 günlük Vətən müharibəsində Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun qazandığı parlaq Qələbədən danışıb. Qeyd olunub ki, şəhidlərimizin və qazilərimizin canı, qanı bahasına 30 ildir düşmənin tapdağında olan torpaqlarımız azad olundu, dünyaya nəyə qadir olduğumuzu sübut etdik. O, şəhidlərimizin şəərəli həyat yolunun gələcək nəsillərə tərk edilən davam etdiriləcəyinə və azad edilən ərazilərimizin göz bəbəyi kimi qorunub saxlanılacağına diqqətə çatdırıb.

Dövlət Gömrük Komitəsinin əməkdaşları general-mayor Təmkin Xəlilov, Fərhəd Babayev, Aydan Kerimova şəhid gömrük işçisi Ülvi Hacıyevin öz işini sevdini və nümunəvi işçi olduğunu

qeyd ediblər. Bildirilib ki, hər kəsə nəsihət olmayan şəhidlik məqamı bütün rütbə və zirlərdən yüksəkdir. Müqəddəs amallar uğrunda həmin zirvəni fəth edənlərin ölmədiyi və əbədiyyə qazandığı diqqətə çatdırılıb. Çıxış edənlər dövlətimiz tərəfindən şəhid ailələrinə göstərilən diqqət və qayğıdan bəhs edib, şəhidlərimizin xatirəsinin əbədləşdirilməsi istiqamətində atılan addımlardan söhbət açıblar. Şəhidlərin əziz xatirəsinin qədirlən xalqımız tərəfindən daim yaşadılacağı, onların şəərəli həyat və döyüş yolunun gələcək nəsillərə örnək olacağı qeyd edilib.

Sonra şəhidin atası Şirin Hacıyev Dövlət Gömrük Komitəsinin 30 illiyi yubiley medalı təqdim edilib.

Xalq artisti Fidan Hacıyeva, Xalq səiri Vahid Əziz, şəhid pilot, polkovnik-leytenant Rəşad Atakıyevin həyat yoldaşı Könül Hüseynova və başqaları çıxış edərək Azərbaycan Ordusunun 44 gün ərzində tarix yazdığını, alınmazdı ləkənin şəhid və qazilərin canı, qanı bahasına təmizləndiyini vurğulayıblar. Çıxış edənlər 44 günün qəhrəmanlarının bir zamanlar yixilən qururumuzu dirçəltdiyini qeyd ediblər.

V.Əziz içerisində Ülvi Hacıyevə həsr olunan şeirin də yer aldığı kitabın şəhidin anası Həmidə Qurbanovaya təqdim edib.

Ülvi Hacıyevin döyüş yoluna dair videoçarx nümayiş olunub, silahdaşları onunla bağlı xatirələrini bölüşüblər. Tədbirdə gömrük əməkdaşları, təşkilatçı rəsm qalereyasının həvəskar rəssamı Aydan Kerimovanın "Ən Yüksək Rütbəli Gömrükçü" adlı əsəri şəhidin ailəsinə hədiyyə olunub.

Sonda şəhidin anası Həmidə Qurbanova çıxış edərək gömrük əməkdaşlarının peşə bayramlarını təbrik edib, tədbiri təşkil edənlərə minnətdarlığını bildirdi. "Ülvi cəbhəyə könüllü getdi, şəhid olmaq isə öz arzusu idi. Oğlum öz arzusuna çatdı. Mən onunla həmişə fəxr etmişəm. Şəhadəti ilə duyduğum fəxarət və qürur hissini dəfələrlə artırdı. Elə bir oğulu itirmək nə qədər çətin olsa da, mən daim başımı dik tutacağam", - deyərək H.Qurbanova bildirdi.

Mərasimdə, həmçinin bədii hissə nümayiş etdirilib, mahnı və şeirlər səsləndirilib.

Yanvarda saxta sənədlərlə dövlət sərhədini keçməyə cəhd edən 32 nəfər saxlanılıb

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) sərhəd nəzarəti tərəfindən 2022-ci ilin yanvar ayı ərzində dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində şəxslər, nəqliyyat vasitələri və yüklər üzərində etibarlı sərhəd nəzarətinin təşkili, qaçaqmalçılıq fəaliyyətləri, qanunsuz miqrasiya ilə mübarizə sahəsində fəaliyyət uğurla davam etdirilib.

DSX-nin Mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, qanunsuz miqrasiya ilə mübarizə fəaliyyətləri çərçivəsində 29 halda 32 nəfər saxta sənədlərlə dövlət sərhədini keçməyə cəhd edərkən saxlanılıb. Onların 25 nəfəri Azərbaycan, 7-si Türkiyə vətəndaşları olub. Arasdırma zamanı saxtalaşdırılmış sənədlərin əsasən Avropa İttifaqına üzv ölkələrin şəxsiyyət vəsiqələri, daimi yaşayış kartları olması müəyyənlişdirilib.

Hesabat dövründə hüquq-mühafizə qurumlarının axtarışında olan 218 nəfər dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində saxlanılaraq aidiyyəti orqanlara təhvil verilib. Bununla yanaşı, ölkədən çıxışı qadağan olan 265 nəfərin ölkəni tərk etməsinin, girişi qadağan olan 11 nəfərin Azərbaycan Respublikasına daxil olmasının qarşısı alınıb.

Dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində rejim qaydalarının kobud şəkildə pozulması ilə əlaqədar 3 halda 3 nəfər saxlanılaraq müvafiq qurumlara təhvil verilib.

ANAMA: "Ötən ay 402,7 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi"

Azərbaycan Respublikasının Mınatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə icra olunan mınatəmizləmə əməliyyatları barədə məlumat açıqlayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, yanvarın 5-dən 31-dək Tərter, Ağdama, Füzuli, Şuşa, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarının ərazilərində aparılmış mınatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 32, tank əleyhinə 27 mi-



na və 230 ədəd partlamamış hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib. Ay ərzində 402,7 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi. 2020-ci il noyabrın 10-dan bu il yanvarın 31-dək işə piyada əleyhinə 10 min 504, tank əleyhinə 4802 mina və 13 min 444 ədəd partlamamış hərbi sursat aşkarlandı. Bu müddət ərzində 7180 hektar ərazi mina və partlamamış hərbi sursatdan təmizləndi.

AZAL Bakı ilə Aktau arasında uçuşlara başlayır

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin Mətbuat xidmətinin verdiyi məlumata görə, 1 fevral 2022-ci il tarixindən etibarən "Azərbaycan Hava Yolları" aviashirkəti uçuşların coğrafiyasını genişləndirdiyi barədə elan edir. Fevralın 18-dən aviaşaşyıcı Bakı-Aktau-Bakı marşrutu üzrə birbaşa reyslər açır.

Bakıdan Aktau şəhərinə uçuşlar çərşənbə axşamı, cümə və bazar günləri həyata keçiriləcək.

Aviabiletləri aviashirkətin rəsmi saytında, həmçinin aviadaşıyıcının akkredite olunmuş agentliklərində rəsmiləşdirmək mümkündür.

Reyslərə yalnız COVID-19 pandemiyası səbəbindən tətbiq edilən məhdudiyətlər şəraitində uçuş icazəsi olan səmşinlər kateqoriyası qəbul olunacaqdır.

Qazaxıstana səyahət edən Azərbaycan vətəndaşları ölkəyə giriş qaydaları ilə burada tanış ola bilərlər: <https://www.azal.az/az/information/covid-kazakhstan>

Azərbaycanda COVID-19 üçün test verilə bilən klinikaların siyahısını aviashirkətin rəsmi saytında qeyd edilmişdir: <https://www.azal.az/az/information/covid-clinics>.

Səmşin Aktau şəhərindən Bakıya uçuş zamanı COVID-19-a dair testi dövlət tərəfindən akkredite olunmuş və PCR-testi usulu ilə analiz götürən istənilən klinika və ya laboratoriyada



verə bilər. PCR-testin mənfəi nəticəsi barədə arayışda onun həqiqiliyini təsdiq edən QR-kodun olması tövsiyə edilir. Belə kodun mövcudluğu hava limanında rəsmiyyət prosedurlarından daha sürətli keçməyə kömək edəcəkdir.

Azərbaycana giriş qaydaları ilə burada tanış olmaq mümkündür: <https://www.azal.az/az/information/covid-azerbaijan>.

"Azercell" Bakıda keçirilən "Baku International HR Forum" a dəstək olub

Şirkətin prezidenti Zərinə Zeynalova sürətlə dəyişən texnologiyalar mühitində insan resursları funksiyasının rolu barədə fikirlərini bölüşüb

Yanvarın 28-də Azərbaycan İnsan Resursları İnstitutunun təşkilatçılığı ilə insan resursları (İR) sahəsindəki innovasiyaların təşviqi və müxtəlif sahələrdə təcrübə mübadiləsi məqsədilə "Baku International HR Forum" (BIHRF) keçirilib.

Azərbaycanın telekommunikasiya bazarının lideri "Azercell" tədbirin baş sponsorlarından biri kimi çıxış edib.

6 ölkədən 16 spiker sürətlə dəyişən korporativ mühitdə insan resurslarının rolu ilə bağlı fikirlərini yerli və beynəlxalq təşkilatları təmsil edən 300 iştirakçı, müxtəlif sektorlardan olan İR departamentlərinin rəhbərləri, dövlət rəsmiləri, sahibkarlar və digərləri ilə bölüşüblər.

CEO panelinin İR funksiyasının təşkilatın uğurundakı rolu ətrafındakı müzakirə



rəsində çıxış edən Zərinə Zeynalova, əsl biznes tərəfdaşı olmaq üçün həmin funksiyanın vacibliyini vurğulayıb. "Texnologiya və digər sənaye sahələrində innovasiyaların sürətlə tətbiqi dəyişən şəraitə yüksək səviyyədə uyğunlaşma tələb

edir. Bu baxımdan, kommersiya bacarıqları və sahibkarlıq ruhu, analitik bacarıqlar, emosional dayanıqlılıq, yüksək səviyyədə özünüdərk, ağıllı qərarlar qəbul etmək qabiliyyəti, dürüstlük və etimad İR mütəxəssisindən tələb olunan əsas keyfiyyətlərdir", - deyə "Azercell" prezidenti bildirib. "Azercell" prezidentinin sessiyadakı çıxışı transformasiya liderliyi və dəyişikliklərin idarə edilməsi ilə bağlı fikirləri ətrafında ona auditoriyanın çoxsaylı suallarının yönəlməsinə səbəb olub.

Onu da qeyd edək ki, "BIHRF" çərçivəsində keçirilən "HR Awards" 2022 mükafatlandırma mərasimi zamanı "Azercell" şirkətinin İnsan Kapitalının İdarə Edilməsi Departamentinin əməkdaşları "Ən Yaxşı Sağlamlıq və İşçi Rıfahı Strategiyası" və "Ən Yaxşı Təlim və İnkişaf Strategiyası" nominasiyalarında iki yüksək nailiyyət sertifikatı ilə təltif olunub.

◆ Dünya gündəmi

İran pandemiyanın altıncı dalğasının mənəşinə düşüb

Deputatların koronavirusa yoluxması səbəbindən parlament işini dayandırılıb

İranlı deputatların COVID-19-a yoluxması səbəbindən ölkə parlamentinin işi müvəqqəti dayandırılıb. Məclət vəkllərindən birinin məlumatına görə, məcləsin 290 üzvündən 47-sinin koronavirus testləri pozitiv nəticə verib. Onlardan 10-u hazırda xəstəxanaya yerləşdirilib. Bu, ölkə rəhbərliyini fevralın 1-də və 2-də keçiriləcək iclasları ləğv etməyə, həmçinin müxtəlif komissiyaların sessiyalarını başqa vaxta keçirməyə sövq edib.

Deputat Məcəbə Yusifin bildirdiyinə görə, onlara deputatın yoluxması artıq təsdiqlənib, amma yoluxanların real sayı daha yüksək ola bilər. Onun həmçinin Cəlal Rəşidi testin nəticələrini əldə etdikdən sonra belə məclis üzvlərinin əksəriyyətinin iclaslarda iştirak etməsinə hiddətini bildirib. Rifaan agentliyinin xəbərinə görə, bu davranış parlamentarini şok vəziyyətinə salıb. "Heç bir bəhanə digər insanların sağlamlığını təhlükəyə salan hərəkətlərə haqq qazandırmayacaq", - deyər Rəşidi vurğulayıb.

Keçən dəfə, 2021-ci ilin aprelində, parlamentarilərin səhhətinə və həyatına risk yaratmaq üçün iclasları ləğv edilmişdi. Pandemiyanın birinci dalğası zamanı bir neçə deputat yoluxmanın yarıtdığı fəsadlardan dünyasını dəyişmişdi. İndi təhlükə yeni-



den artır, çünki ölkədə "Omikron" ştamı sürətlə yayılıb, yerli preparatları və virusa qarşı müalicə metodlarının effektivliyinin öyrənilməsi isə hələ ki mümkün deyil.

KİV-in məlumatına görə, virusun bu növü yaranandan sonra İran "altıncı dalğanın mənəşinə düşüb". Bu yaxınlarda kimi koronavirusla bağlı vəziyyət nisbətən sabit olaraq qalırdı, lakin ötən həftə statistika şəhərlərdən birində xəstəliyin kəskin artıdığını göstərmişdi. Cəmi beş gündən sonra "qırmızı" təhlükə səviyyəsinə çıxan yaşayış məntəqələrinin sayı 15-ə çatıb, yüksək riskli zonada isə 8 yox, 61 məntəqə yer alıb.

Bununla yanaşı, ölüm səviyyəsi iki gün əvvəl 44 letal nəticəyə çatıb ki, bu da altıncı dalğadan əvvəl qeydə alınmış göstəricidən iki dəfə

çoxdur. Lakin dünən bu göstərici 30-a düşüb. Buna baxmayaraq, əməliyyatın hər gün aşkarlanan sayı sürətlə artır və yanvar ayının əvvəlində bu rəqəm 700 təşkil edilirdisə, hazırda 29 mindir.

Bütün İranın fonunda İran Prezidenti İbrahim Rəisi əyalət səfərlərini dayandırılıb. Lakin onun administrasiyası hələ ki əhali üçün hansısa yeni tədbirlər və məhdudiyətlər barədə məlumat vermir. Bundan əlavə, hakimiyyət orqanları peyvənddən yayınanlara və tibbi xidmətlərin tələblərinə laqeyd yanaşanlara təsir göstərmək üçün tələsmir. Məlumatla görə, hazırda bu kateqoriyaya böyük-lər arasında vətəndaşların təxminən yarısı daxildir.

Məmurlar fəal şəkildə insanları vaksin vurdurmağa çağırırlar. Çünki Yaxın Şər-

qin digər dövlətləri arasında hələ ki İran İslam Respublikası koronavirusla əlaqəli ölümlərin sayına görə liderdir. Pandemiya dövründə ölkədə 132 mindən çox adam vəfat edib, yoluxma hallarının ümumi sayı isə 6,3 milyondan çoxdur. Bir sıra mənbələr real rəqəmlərin əhəmiyyətli dərəcədə daha çox olduğunu iddia edir.

İndi hakimiyyət xaricdən vaksin əldə etməyə çalışır, çünki milli güclər operativ şəkildə dövlətə lazımı miqdarda preparatla təmin edə bilmir. İran Səhiyyə Nazirliyinin məlumatına görə, ölkənin 84 milyon nəfər vətəndaşından 17 milyon nəfəri üçüncü dozaya, təxminən 54 milyon isə iki dozaya peyvənd alıb.

Rizvan HİLALOĞLU, "Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2022-ci il üçün
abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.

Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

| | |
|--------------------|----------------------------------|
| "Azərpoçt" MMC | (012) 598-49-55, (051) 225-02-13 |
| "Qaya" firması | (012) 566-77-80, (050) 214-40-53 |
| "Kaspi" MMC | (012) 432-39-55, (012) 510-82-24 |
| "Region Press" MMC | (055) 316-79-01, (050) 316-79-01 |
| "Səma-M" MMC | (012) 594-09-59 |
| "Ziya" LTD | (012) 497-76-96, (050) 306-77-22 |
| "Pressinform" MMC | (012) 598-49-52, (070) 340-01-00 |
| "City press" MMC | (055) 819-09-26 |

1 illik
124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat

6 aylıq
62,40 (altmış iki manat qırq qəpik) manat

3 aylıq
31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

"Azərişiq" ASC Tovuz rayonu, Qovlar qəsəbəsi ərazisində yerləşən mövcud 110/10 kV-luq "Qovlar" yarımstansiyasının 110/35/10 kV-luq 2x25 MVA gücündə yenidən qurulması işlərinin satın alınması məqsədilə təkliflər sorğusu elan edir

Təkliflər sorğusunda iştirak etmək istəyənlər 250 (iki yüz əlli) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda göstərilən bank hesabına köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş Əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Mirzəağa Əliyev küçəsi, 130 ünvanından ala bilərlər.

"Azərişiq" ASC
Hesab: AZ83AIB33020029441802068118
VÖEN: 9900069391
Benefisiarın Bankı: "Kapital Bank"ın Gənclik filialı
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab: AZ37NABZ0135010000000001944
SWIFT Code: AIBAZ2X

İddiaçılar tərəfindən ödənilmiş iştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır. Maraqlanan şəxslər (+994 12) 440-39-93; daxili (92-19) telefon nömrəsi ilə əlaqə saxlaya bilərlər.

Əlaqələndirici şəxs - Namiq Heybətov namiq.heybetov@azerishiq.az
Təkliflər sorğusunda iştirak etmək üçün sənədlər 16.02.2022-ci il saat 12:00-a qədər qəbul olunur. Göstərilən vaxtdan gec təqdim edilmiş zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır. İddiaçıların təklifləri 17 fevral 2022-ci il saat 12:00-da Mirzəağa Əliyev küçəsi, 130 ünvanında "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasında açılacaqdır. İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC gəmiləri üçün maqnit kompasların satın alınması məqsədilə açıq müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 08 fevral 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Ünvan: AZ1003, Bakı şəhəri, Neftçilər prospekti, 2.
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1016.

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi cəmiyyətin əməkdaşı Rasim Bəşirova anası

VALENTİNA BƏŞİROVANIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi cəmiyyətin əməkdaşı Cavanşir Mürsəlova atası

İSMAYIL MÜRSƏLOVUN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin kollektivi Rus İqtisad Məktəbinin direktor müavini Svetlana Məmmədovaya atası

YEVGENİ SUXAREVİN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV



Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az, az.reklam@mail.ru, azerbaijan-news@mail.ru, www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter markazi - 538-20-87,
Mühəsiblik - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməsi, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sۆylünlənrlərlə barəbar, dərc üçün göndərilən digər yazılardakı fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 5206
Sifariş 288
Qiyməti 40 qəpik